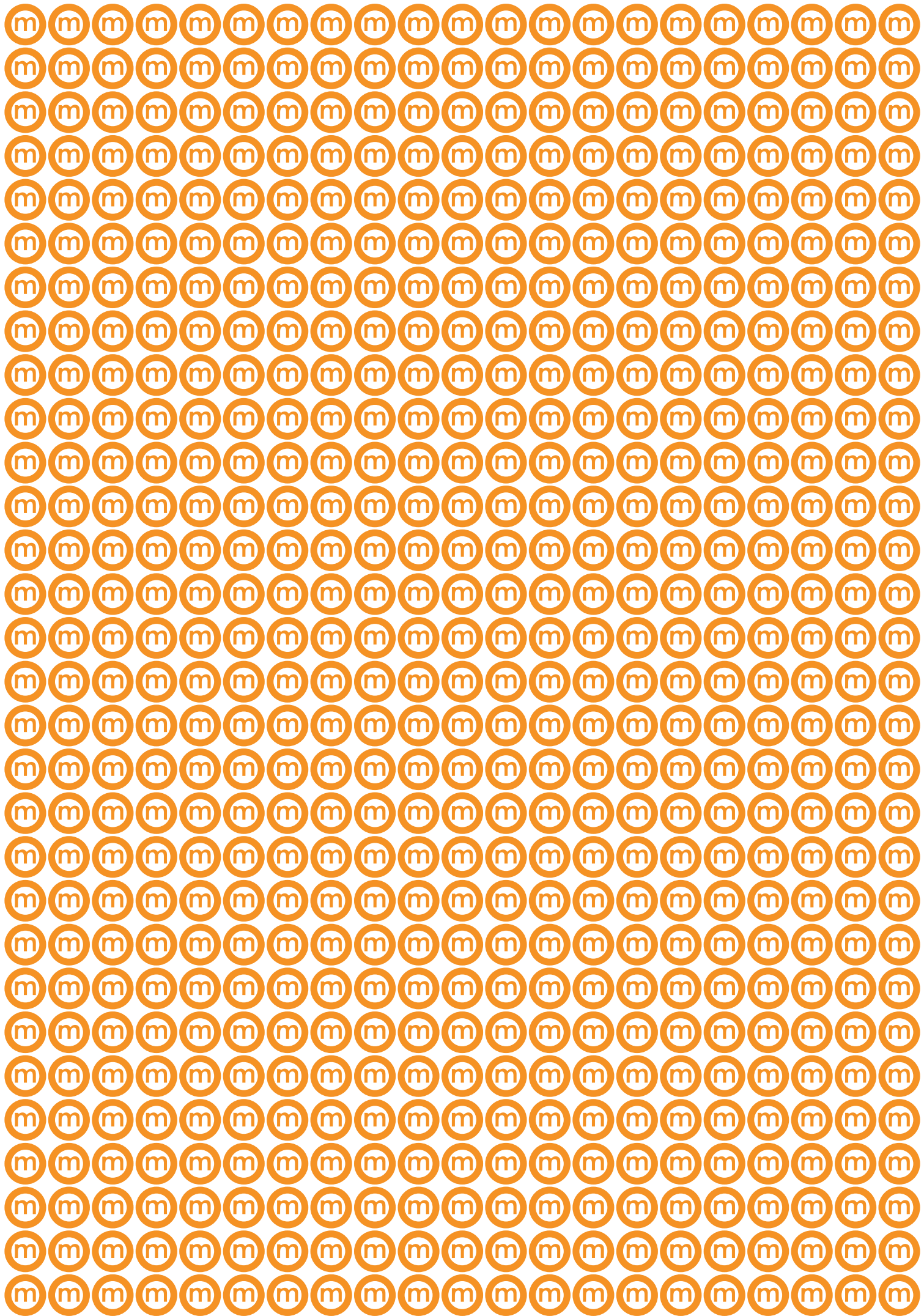

PlanMER structuurvisie Meppel

PlanMER structuurvisie Meppel

juni 2013

1.	Inleiding	7
1.1.	Aanleiding	7
1.2.	Abstractieniveau structuurvisie en PlanMER	7
1.3.	Leeswijzer	7
2.	Wettelijke aspecten en methodiek PlanMER	9
2.1.	Aanleiding en doel PlanMER	9
2.2.	M.e.r-procedure en reacties op voornemen	9
2.3.	Methodiek PlanMER	10
3.	Referentiesituatie	13
3.1.	Inleiding	13
3.2.	Huidige situatie	13
3.3.	Autonome ontwikkelingen	14
3.4.	Themakaarten referentiesituatie	17
4.	PlanMER-plichtige ontwikkelingen in de structuurvisie	19
4.1.	Algemeen	19
4.2.	Ontwerp structuurvisie	19
4.3.	M.e.r-plichtige ontwikkelingen in de ontwerp structuurvisie	19
4.4.	De te onderzoeken alternatieven	21
5.	Milieueffecten	23
5.1.	Plangebied en studiegebied	23
5.2.	Detailniveau milieueffecten	23
5.3.	Milieueffecten en beoordeling	23
5.4.	Cumulatie milieueffecten	25
6.	Eindconclusie	27
7.	Leemten in kennis	29
Bijlage 1.	Reacties op voornemen	31
Bijlage 2.	Autonome ontwikkelingen	35
Bijlage 3.	Themakaarten referentiesituatie	37
Bijlage 4.	Effectbladen milieubeoordeling	65
Bijlage 5.	Risicoanalyse Natura 2000 en EHS	93

Colofon

Uitgave van: gemeente Meppel / **Afdeling:** Ontwikkeling en Strategie / **Ontwerp en vormgeving:** gemeente Meppel / **Datum:** 18 juni 2013.

1.1. Aanleiding

Voorliggend PlanMER geeft inzicht in de effecten die voorgenomen ontwikkelingen uit de Structuurvisie Meppel kunnen hebben op het milieu.

De structuurvisie is kader stellend voor een uiteenlopende range aan ontwikkelingen. Voor sommige ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat zij mogelijk m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Dit maakt dat ook de Structuurvisie m.e.r.-plichtig is. Om de milieueffecten van de voorgenomen m.e.r.- (beoordelings)plichtige ontwikkelingen inzichtelijk te maken is voorliggende PlanMER opgesteld. Het PlanMER geeft een kwalitatieve beoordeling op hoofdlijnen.

1.2. Abstractieniveau structuurvisie en PlanMER

Vertrekpunt voor dit PlanMER is de structuurvisie Meppel. De structuurvisie heeft over het algemeen een hoog abstractieniveau. Dat betekent dat wenselijke ontwikkelingsrichtingen worden benoemd zonder deze te vertalen in concrete en uitgewerkte plannen. Hiervoor ligt het initiatief immers lang niet altijd bij de gemeente. Het hoge abstractieniveau maakt het niet mogelijk om milieueffecten gedetailleerd en kwantitatief te beschrijven. De milieueffecten worden daarom uitsluitend kwalitatief en op hoofdlijnen in beeld gebracht. Waar nodig en/of mogelijk zijn daarbij randvoorwaarden voor de toekomstige uitvoering van de ontwikkelingen gegeven.

1.3. Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk gaat hoofdstuk 2 in op de wettelijke aspecten en de gehanteerde methodiek van dit PlanMER. Hoofdstuk 3 beschrijft de referentiesituatie. Hoofdstuk 4 gaat in op de PlanMER (beoordelings)plichtige ontwikkelingen in de structuurvisie en de onderzochte alternatieven in het PlanMER. In hoofdstuk 5 worden de milieueffecten van deze ontwikkelingen en alternatieven beschreven. Hoofdstuk 6 bevat de eindconclusie van het PlanMER en in hoofdstuk 7 worden tot slot de leemten in kennis benoemd. Deze geven een indicatie van de volledigheid van de informatie die gebruikt is.

2. Wettelijke aspecten en methodiek PlanMER

2.1. Aanleiding en doel PlanMER

Er zijn twee wettelijke redenen voor een PlanMER bij een structuurvisie:

1. De structuurvisie stelt kaders voor activiteiten waarvoor de wet (in bijlage C en D bij het Besluit m.e.r.) voorschrijft dat hiervoor een project-m.e.r. moet komen dan wel waarvoor beoordeeld moet worden of een project-m.e.r. noodzakelijk is (m.e.r.-beoordelingsplicht);
2. De activiteiten in de structuurvisie leiden mogelijk tot significante gevolgen voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

In de structuurvisie Meppel zijn beide redenen aan de orde. In omvang overschrijden sommige voorgenomen ontwikkelingen de drempelwaarde uit het Besluit milieueffectrapportage. Daarnaast bestaat bij alle ontwikkelingen de kans op mogelijk significante effecten op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden:

Reden PlanMER Voorgenomen ontwikkeling in Structuurvisie Meppel	C-lijst (m.e.r.)	D-lijst (m.e.r.-beoordeling)	Effect op Natura 2000
Havenontwikkeling (uitbreiding containerterminal + industrieterrein Oevers)	X	X	X
Optimalisering en transformatie overige bedrijventerreinen			X
Realiseren recreatieve vaarverbindingen vanuit Nieuwveense Landen			X
Ontsluiting Meppel-Noord	X		X
Ontwikkeling verblijfsrecreatie in noordelijk buitengebied		X	X

Doel van dit PlanMER is om het milieubelang volwaardig te betrekken in de besluitvorming over de structuurvisie. In het PlanMER wordt aangegeven welke (positieve en negatieve) milieueffecten de genoemde ontwikkelingen kunnen hebben en met welke maatregelen de negatieve gevolgen op de omgeving kunnen worden verminderd en/of gecompenseerd.

2.2. M.e.r-procedure en reacties op voornemen

2.2.1. Procedure PlanMER

In de Wet milieubeheer is de procedure vastgelegd die een PlanMER moet doorlopen:

1. Vaststelling voornemen c.q. Notitie reikwijdte en detailniveau
2. Openbare kennisgeving
3. Raadplegen betrokken overheidsorganen over voornemen
4. Opstellen PlanMER
5. Kennisgeving en terinzagelegging PlanMER (als onderdeel van de ontwerp structuurvisie)
6. Toetsing PlanMER door Commissie m.e.r.
7. Vaststellen en bekendmaking PlanMER (als onderdeel van de structuurvisie)
8. Monitoring en evaluatie

De stappen 1 t/m 3 zijn afgerond voordat voorliggend (ontwerp) PlanMER is opgesteld.

In stap 1 is in het voornemen c.q. de Notitie reikwijdte en detailniveau duidelijkheid gegeven over de methodiek van het PlanMER, de voorgenomen ontwikkelingen en alternatieven én de te onderzoeken milieuaspecten. Onderdeel van de notitie is een risicoanalyse Natura 2000 waarin de effecten van de voorgenomen m.e.r.-(beoordelings)plichtige ontwikkelingen op nabijgelegen Natura 2000 gebieden zijn verkend. Het voornemen is op 20 februari 2013 gepubliceerd (stap 2). De overheden die vervolgens in stap 3 over het voornemen zijn geraadpleegd zijn:

- Provincie Drenthe
- Provincie Overijssel
- Gemeente Steenwijkerland
- Gemeente De Wolden
- Gemeente Westerveld
- Gemeente Staphorst
- Gemeente Zwolle
- Waterschap Reest en Wieden

2.2.2. Reacties op het voornemen

Van de bovengenoemde overheden hebben de provincie Drenthe en de gemeenten Zwolle, De Wolden en Steenwijkerland gereageerd op het voornemen c.q. de Notitie reikwijdte en detailniveau. In bijlage 1 zijn de betreffende reacties opgenomen en voorzien van een gemeentelijk antwoord. De reacties hebben geen aanleiding gegeven de methodiek, de reikwijdte en/of het detailniveau van het PlanMER te wijzigen.

2.3. Methodiek PlanMER

Om te komen tot het PlanMER zijn vier stappen doorlopen.

Stap 1: definiëren van de referentiesituatie

Stap 2: maken van themakaarten per milieuthema

Stap 3: beschrijven van de PlanMER-plichtige ontwikkelingen in de structuurvisie en de te onderzoeken alternatieven

Stap 4: beschrijven van de milieueffecten

Ad. 1.

Om de milieueffecten van de voorgenomen ontwikkelingen te kunnen beoordelen en om alternatieven te kunnen vergelijken, is een referentiesituatie nodig. Deze beschrijft de toestand van het milieu zonder het vaststellen van de structuurvisie. De referentiesituatie bestaat uit de huidige situatie + de te verwachten autonome ontwikkelingen. Als referentiejaar is 2030 gekozen, het jaar dat naar verwachting de beoogde ontwikkelingen gerealiseerd zijn.

Ad. 2.

De referentiesituatie is inzichtelijk gemaakt met themakaarten per milieuthema. Daarbij is met de kleuren rood, oranje en groen een indicatie gegeven of ontwikkelingen in de gemeente in de bestaande situatie mogelijk zijn (groen), aanvullend onderzoek nodig is of maatregelen nodig zijn (oranje) of ontwikkelingen waarschijnlijk niet mogelijk zijn (rood). Basis voor het toekennen van de kleuren zijn de relevante wettelijke normen (grens- en richtwaarden), richtlijnen en het vastgestelde beleid. Op deze wijze ontstaat een goed beeld van de kwaliteiten en belemmeringen in de gemeente en de nabije omgeving.

Ad. 3.

In het PlanMER wordt ingegaan op de milieueffecten van ontwikkelingen (en alternatieven) die mogelijk m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Andere ontwikkelingen zijn uitsluitend meegenomen wanneer zij leiden tot cumulatie van milieueffecten.

Ad. 4.

De effectbeoordeling vindt plaats door de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen naast de referentiesituatie te plaatsen. Deze beoordeling is globaal en kwalitatief van karakter. Voor de beoordeling van de effecten is gebruik gemaakt van een plus/min-waardering via een 5-puntenschaal van -- (negatief effect) tot ++ (positief effect). De effecten van de referentiesituatie zijn per definitie neutraal, de effecten van de alternatieven worden hieraan gerelateerd.

Het beoordelingskader van dit PlanMER, de te onderzoeken milieuthema's en de onderzoeksmethode voor het beoordelen van de milieueffecten zijn hieronder weergegeven.

Thema	Beoordelingscriteria	Onderzoeksmethode
Ecologie	Beschermde ecosystemen	Beoordelen van mate waarin er negatieve of significante effecten zijn voor instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 of wezenlijke waarden EHS.
	Beschermde soorten	Beoordelen van mate waarin de gunstige staat van instandhouding van (zwaar) beschermde soorten wordt beïnvloed.
Lucht	Concentraties NO ₂	Op basis van bestaande gegevens beoordelen in hoeverre knelpunten c.q. normoverschrijdingen kunnen ontstaan.
	Concentraties PM ₁₀	
Geluid	Geluid wegverkeer	Op basis van bestaande gegevens beoordelen of knelpunten kunnen ontstaan.
Veiligheid	Plaatsgebonden risico	Op basis van bestaande gegevens beoordelen of knelpunten in de externe veiligheid kunnen ontstaan.
	Groepsrisico	
Water	Waterkwaliteit	Op basis van bestaande gegevens en expert judgement beoordelen of er knelpunten in de waterhuishouding kunnen ontstaan.
	Waterkwantiteit	
	Hydrologische effecten	
Landschap	Kenmerkende landschappelijke waarden	Op basis van bestaande gegevens beoordelen in hoeverre kenmerkende landschappelijke waarden kunnen worden aangetast.
Cultuurhistorie en archeologie	Cultuurhistorie	Op basis van bestaande gegevens beoordelen in hoeverre er gevolgen kunnen ontstaan voor cultuurhistorische en archeologische waarden.
	Archeologie	
Verkeer en vervoer	Afwikkeling auto- en vrachtverkeer	Op basis van bestaande gegevens beoordelen of knelpunten kunnen ontstaan.
Bodem	Bodemkwaliteit	Op basis van bestaande gegevens nagaan of (mogelijk) verontreinigde grond vrijkomt of gesaneerd moet worden. Tevens beoordelen in hoeverre de bodemopbouw en eventueel aardkundige monumenten verstoord kunnen worden.
	Bodemopbouw	

De effectbepaling is op twee manieren uitgewerkt: bij de verblijfsrecreatieve voorziening in het noordelijke buitengebied gaat het om een ruimtevraag die (zonder expliciete locatie) is beoordeeld op het ecologische aspect. Voor de overige ontwikkelingen geldt dat een meer concrete locatie is beoordeeld op (alle) milieueffecten.

3. Referentiesituatie

3.1. Inleiding

Om de milieueffecten van de voorgenomen ontwikkelingen te kunnen beoordelen en de alternatieven te kunnen vergelijken, is een referentiesituatie nodig. Deze bestaat uit:

- de huidige feitelijke situatie: alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd;
- de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen (en buiten) het plangebied: bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort worden ingevuld;
- generieke planoverstijgende ontwikkelingen, bijvoorbeeld de normen die voortvloeien uit de milieuwetgeving of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Vergunde activiteiten die (voorlopig) niet benut worden behoren niet tot de referentiesituatie maar vormen onderdeel van de voorgenomen ontwikkelingen.

3.2. Huidige situatie

De gemeente Meppel heeft een grondoppervlak van 58 km². In 2012 telde de gemeente bijna 33.000 inwoners. Het feitelijke ruimtegebruik in de gemeente is voor dit PlanMER in vijf hoofdfuncties ingedeeld:

1. Wonen
2. Werken
3. Infrastructuur
4. Water
5. Natuur & Park
6. Agrarisch

Ad.1 Wonen

Van de aanwezige woonkernen is de stad Meppel verreweg de grootste. In de stad wonen ruim 27.000 mensen. De tweede kern is Nijeveen met ruim 3000 inwoners. De kleinere kernen Broekhuizen, Kolderveen, Rogat en De Schiphorst hebben ieder enkele honderden inwoners. In het buitengebied en de buurtschappen wonen ruim 1000 inwoners.

Voor het MER zijn de maatschappelijke functies ondergebracht bij de hoofdfunctie wonen. Het ziekenhuis Noorderboog valt daar ook onder.

Ad. 2. Werken

De gemeente Meppel telt zeven bedrijventerreinen: Oevers, Steenwijkerstraatweg / Oude Vaart, Blankenstein, Noord I en II, Rogat en Spijkerserve (Nijeveen). Het grootste bedrijventerreinen is Oevers dat bestaat uit vijf deel terreinen (A t/m E). De terreinen Steenwijkerstraatweg / Oude Vaart en Oevers A, B, C en D liggen aan Meppelerdiep en herbergen veel watergebonden bedrijven. Oevers B heeft een containeroverslag. Onderdeel van de werkfunctie is ook de recreatieve functie c.q. de watersport. In Meppel is een jachthaven en in Rogat een passantenhaven. Ook de binnenstad van Meppel heeft – naast een woonfunctie - een belangrijke recreatieve functie met de vele winkels, cafés en restaurants.

Ad 3. Infrastructuur

Vanaf de 19e eeuw weet Meppel zich ook in het vervoer over land een centrale positie te verwerven. Door te investeren in de aanleg en verbetering van de vele wegverbindingen (waaronder de A32 en A28) en een halteplaats op de spoorlijn Zwolle Groningen en Zwolle-Leeuwarden. Onderdeel van de infrastructuur zijn ook de hoogspanningslijn en de buisleidingen voor aardgas in het noordelijke deel van de gemeente.

Ad. 4. Water

De historische bloei van Meppel als schipperscentrum en later als overslaghaven dankt Meppel vooral aan de goede bereikbaarheid via het water. Via het Meppelerdiep is de stad bereikbaar vanaf het IJsselmeer en via de Drentse Hoofdvaart en de Hoozeveense Vaart met het binnenland. Naast de functie voor de scheepvaart is het water van grote landschappelijke en cultuurhistorische betekenis als drager van de landschapstructuur. Tot slot heeft het water een belangrijke ecologische en recreatieve functie.

Ad. 5 Natuur & Park

Het grootste natuurgebied in de gemeente is het beekdal van het riviertje de Reest dat vanuit het oosten tot in de binnenstad loopt. In de stad Meppel ligt de Reest in het Wilhelminapark. Buiten de stad Meppel is het Reestdal onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Kleinere natuur c.q. parkgebieden zijn Engeltaal en Wandelbos ten oosten van Meppel. Ook deze gebieden zijn aangewezen als EHS.

Ad. 6. Agrarisch

Het noordelijke deel van de gemeente - inclusief het dorp Nijeveen – heeft een agrarisch karakter. Deze gronden zijn hoofdzakelijk in gebruik als grasland.

Themakaart 1 geeft het feitelijk ruimtegebruik in 2013 op hoofdlijnen weer.

3.3. Autonome ontwikkelingen

Naast het feitelijke ruimtegebruik wordt de referentiesituatie bepaald door de autonome ontwikkelingen. Deze bestaan uit:

- de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen (en buiten) het plangebied
- generieke planoverstijgende ontwikkelingen als gevolg van bijvoorbeeld regionale en landelijk beleid, wettelijke milieunormen en technologische ontwikkelingen.

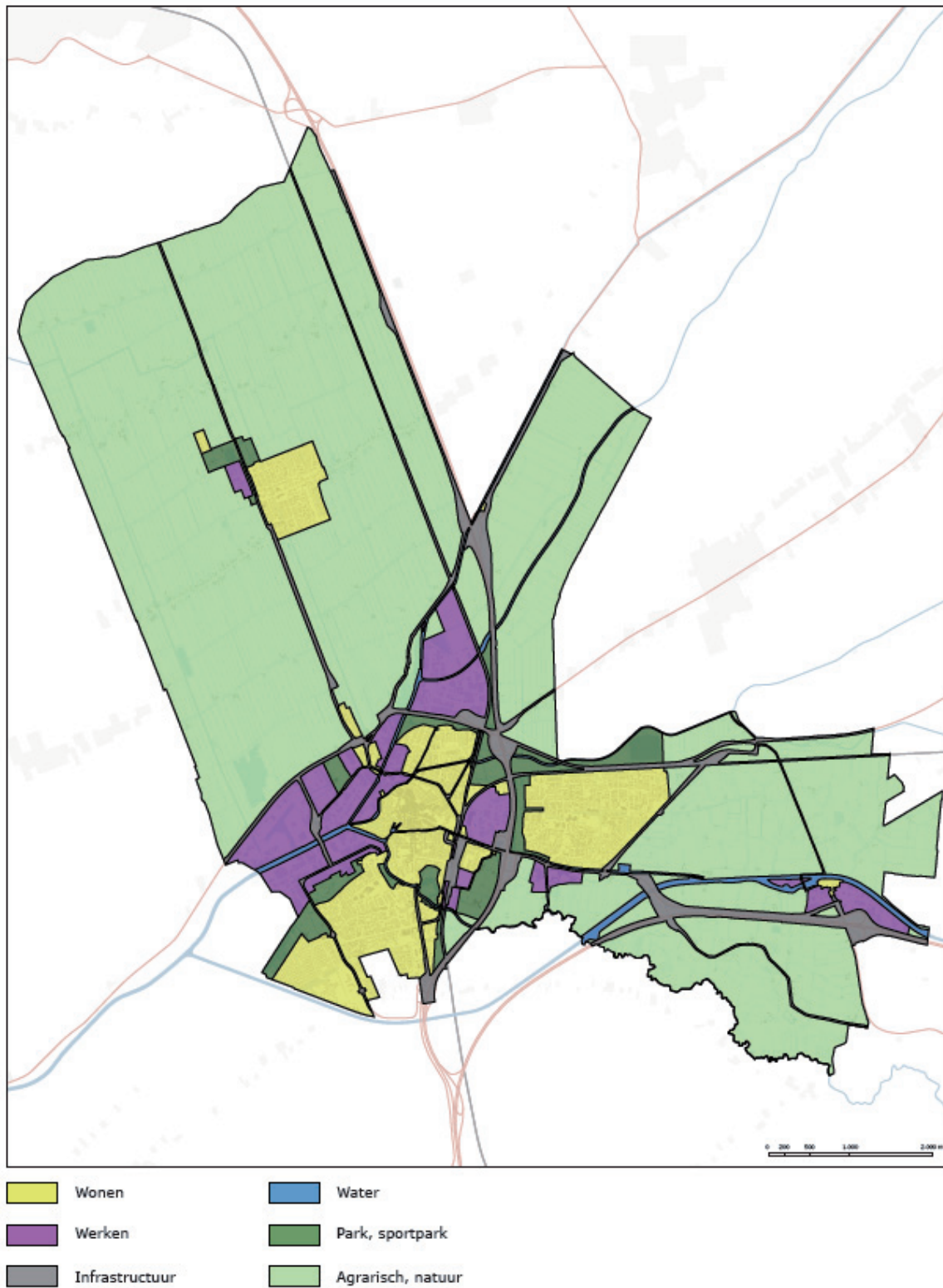
3.3.1. Toekomstig zekere ontwikkelingen

Binnen de gemeente is sprake van ontwikkelingen die planologisch juridisch (in een structuurvisie of een (ontwerp)bestemmingsplan) of door een investeringsbeslissing zijn vastgelegd maar die feitelijk nog niet zijn gerealiseerd. De verwachting is echter dat dit op korte termijn wel zal gebeuren. Deze situaties vormen onderdeel van de autonome ontwikkeling. Voorbeelden zijn de nog niet uitgegeven delen van de bedrijventerreinen Noord II en Oevers D. Ook de stedelijke en regionale wateropgave van Meppel is een autonome ontwikkeling.

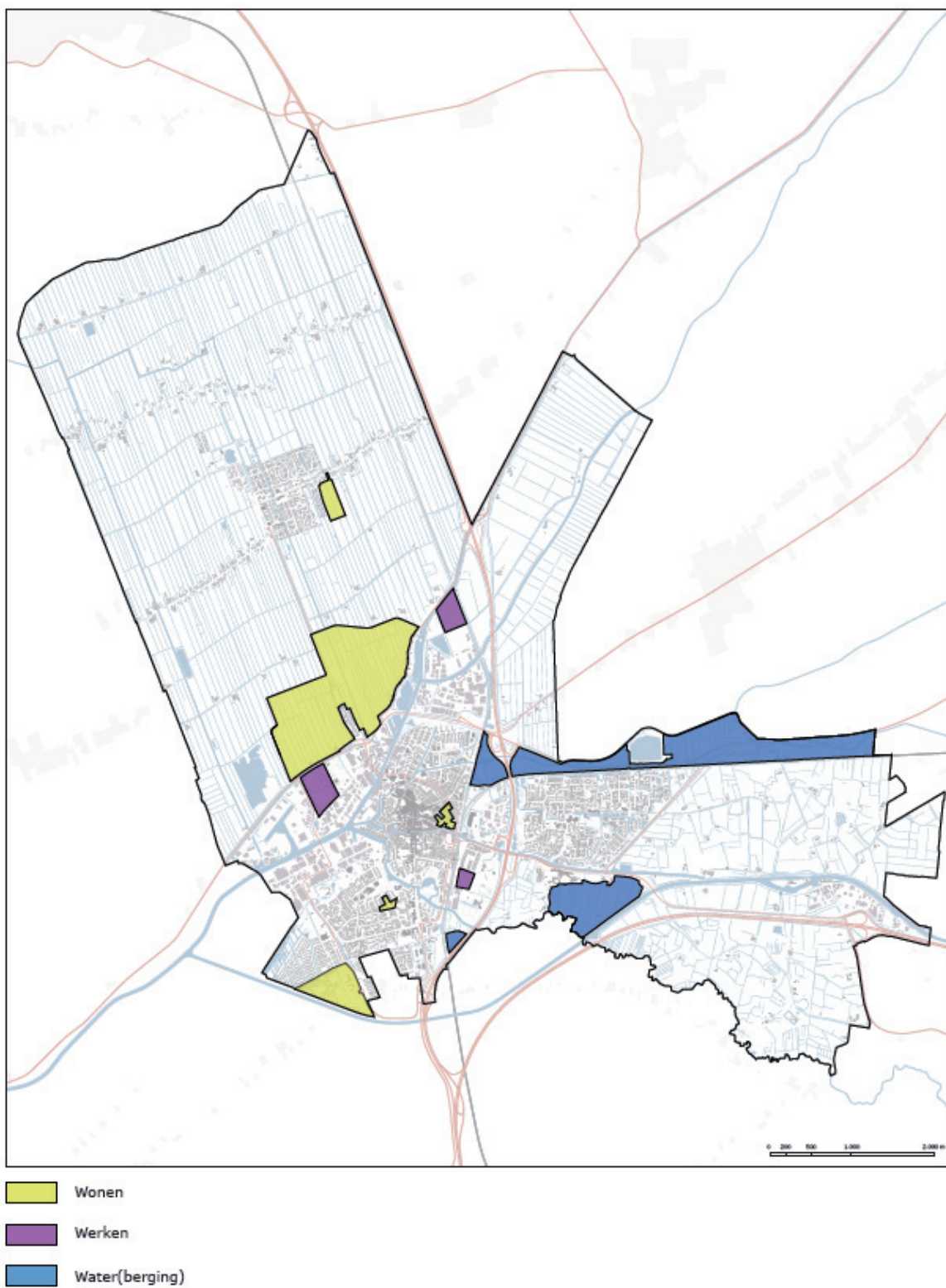
Een bijzondere plaats in de referentiesituatie neemt de woonwijk Nieuwveense Landen in. Voor dit nieuwe woongebied aan de noordzijde van Meppel zijn een stedenbouwkundige visie en een bestemmingsplan vastgesteld die ruimte bieden voor respectievelijk 3400 en 2100 woningen. Recent is – vanwege gewijzigde woningbouwprognoses – het aantal tot 2030 te bouwen woningen bijgesteld tot 1800. Dit aantal is meegenomen in de autonome ontwikkeling. Ook de stedelijke en regionale wateropgave van Meppel is onderdeel van de autonome ontwikkeling.

Een aantal, in de Ontwikkelingsvisie 2001 verankerde, maar daarna niet gerealiseerde ontwikkelingen zijn na een heroverweging buiten de structuurvisie gelaten. Deze ontwikkelingen blijven ook in het PlanMER c.q. de referentiesituatie buiten beschouwing. Concreet gaat het om de kantorenlocatie Ezinge A32, het regionale bedrijventerrein A32/A28 en tot slot een evenementenhal en woningbouw op Ezinge.

In bijlage 2 is een volledig overzicht opgenomen van de reeds vastgestelde en/of vergunde, maar nog niet benutte activiteiten die onderdeel uitmaken van de referentiesituatie. Themakaart 2 geeft deze autonome ontwikkelingen op kaart aan.

Themakaart 1: feitelijk ruimtegebruik in 2013 op hoofdlijnen

Themakaart 2: autonome ontwikkelingen ruimtegebruik

3.3.2. Generieke plan overstijgende ontwikkelingen

Ten aanzien van alle omgevingsaspecten is sprake van trends, beleid en/of (sectorale) wetgeving welke mede bepalend is voor de referentiesituatie. Daarnaast zorgen doorgaande technologisch ontwikkelingen voor een constante daling van de uitstoot van vervuilende stoffen.

In het rijksbeleid is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgelegd hoe Nederland zich tot 2040 ruimtelijk, verkeerskundig en op milieugebied moet ontwikkelen. Kerndoelstellingen daarbij zijn een gezond en veilig leefmilieu en daarnaast concurrentiekracht en bereikbaarheid.

Een belangrijke milieudoelstelling van rijk (en provincies) is het terugdringen van de omvang van het vrachtverkeer over de weg ten gunste van de binnenvaart en het spoor. Het aandeel wegverkeer wordt de komende jaren verder teruggebracht (van 47% in 2005 naar 35% in 2033) door onder meer de ontwikkeling en/of uitbreiding van containertransferia in het achterland en het verbeteren van de vaarweg IJsselmeer - Meppel. Ook de uitbreiding van de containeroverslag in Meppel past in deze doelstelling.

Voor de omgevingsaspecten lucht, geluid en veiligheid bestaat sectorale wetgeving waarin kwantitatieve grenswaarden¹ zijn opgenomen die in principe niet overschreden mogen worden. In sommige gevallen is afwijking c.q. ontheffing van deze waarden mogelijk. Voor de overige omgevingsaspecten zijn de normen minder hard en geformuleerd in (kwantitatieve) richt- en streefwaarden² (verkeer en vervoer, ecologie, bodem, water, landschap en cultuurhistorie en archeologie).

Vanwege de nabijheid van het Natura 2000-gebied De Wieden is het omgevingsaspect ecologie een belangrijk milieuthema in dit PlanMER. In het gebied De Wieden komen beschermde habitattypes voor die zeer kwetsbaar zijn voor stikstofdepositie.

Omdat de kritische depositieniveaus in de huidige situatie al vaak worden overschreden kunnen ontwikkelingen die een toename van de stikstofdepositie op deze kwetsbare habitattypes tot gevolg hebben geen doorgang meer vinden. Om dit dilemma op te kunnen lossen is in 2009 het Programma Aanpak Stikstof (PAS) van start gegaan. Het PAS heeft twee pijlers: het behoud en herstel van bedreigde habitattypes door onder meer aparte herstelmaatregelen per habitatype en daarnaast – binnen de grenzen van de dalende stikstofdepositie – verantwoorde ruimte zoeken voor nieuwe economische activiteiten. Uiteindelijk is het doel om het PAS als zelfstandig mechanisme te laten werken voor de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Hiervoor is een wetswijziging nodig waaraan momenteel wordt gewerkt.

3.4. Themakaarten referentiesituatie

De referentiesituatie is inzichtelijk gemaakt in negen themakaarten. De themakaarten geven op hoofdlijnen per milieuaspect een indicatie van de ontwikkelingsmogelijkheden van een gebied. De kleuren geven op hoofdlijnen aan of voor het betreffende milieuthema in de bestaande situatie ontwikkelingen:

mogelijk zijn (groen)

aanvullend onderzoek nodig is of maatregelen nodig zijn (oranje)

niet mogelijk zijn (rood)

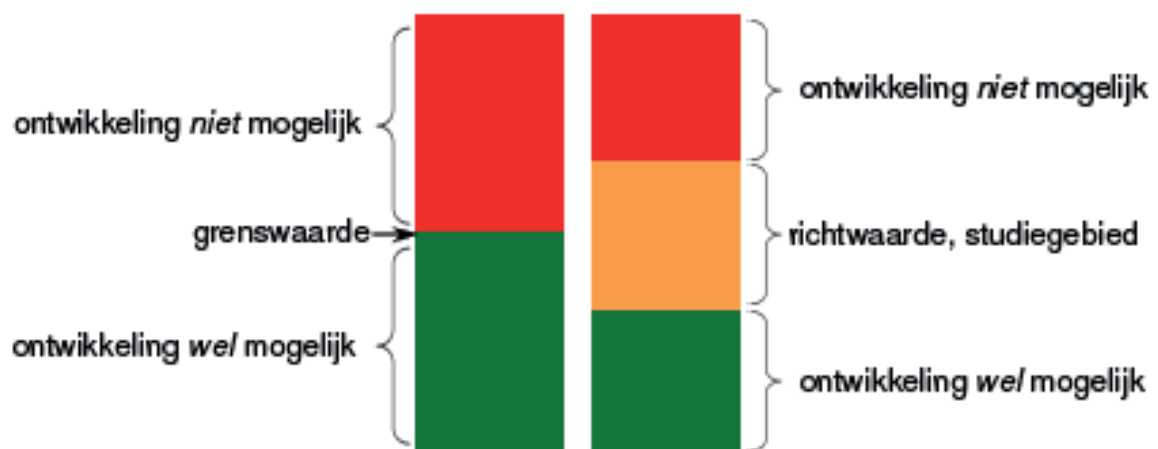
-
- 1 Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op een aangegeven tijdstip ten minste moet zijn bereikt en die vervolgens in stand moet worden gehouden.
 - 2 Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op een aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die vervolgens in stand moet worden gehouden.

De themakaarten zijn opgenomen in bijlage 3 en verbeelden de huidige situatie en autonome ontwikkeling voor de milieuthema's:

- ecologie
- lucht
- geluid
- veiligheid
- water
- landschap
- cultuurhistorie en archeologie
- verkeer en vervoer
- bodem

De basis voor het toekennen van de kleuren zijn de wettelijke grens- en richtwaarden, richtlijnen en vastgesteld beleid. Per themakaart wordt aangegeven op basis van welke waarde of welk beleid de kleuren zijn vastgesteld.

In de praktijk bestaat niet voor alle situaties een duidelijke grens tussen wat mogelijk is en wat niet. In sommige gevallen geeft de wet een harde kwaliteitsnorm en is overschrijding hiervan niet toegestaan. Bij richtwaarden gaat het om minder harde eisen. Afwijking hiervan is mogelijk mits hiervoor gegronde redenen bestaan. Het oranje gebied symboliseert de situatie waarin de afweging kan worden gemaakt om af te wijken van de richtwaarden.

4. PlanMER-plichtige ontwikkelingen in de structuurvisie

4.1. Algemeen

De Structuurvisie Meppel bevat de lange termijn visie (tot 2030) op de ruimtelijke, sociaal-maatschappelijke en economische ontwikkeling van de gemeente. De visie maakt voor burgers, andere overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen duidelijk welk beleid de gemeente nastreeft.

Het opstellen van de ontwerp structuurvisie is voorafgegaan door een breed inspraaktraject. Op verschillende manieren zijn de wensen en plannen van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden geïnventariseerd. Dit is gebeurd aan de hand van een vertrekpuntennotitie waarin de gemeente aangeeft waar zij anno 2012 staat en op welke vraagstukken de structuurvisie een antwoord moet geven.

4.2. Ontwerp structuurvisie

Centrale ambitie van de structuurvisie is: 'Meppel ontwikkelt zich verder naar een groene, duurzame woon- en werkstad die kleinschalig is en toch stedelijke allure heeft; Meppel wordt nog meer een bedrijvige spin in het web van regionale weg-, spoor-, en waterverbindingen. De komende jaren ligt de nadruk op het behoud en versterken van de Meppeler identiteit, de positie in de regio en de verbindingen'.

Vanuit deze centrale ambitie zijn vier hoofdlijnen voor het beleid benoemd:

1. Meppel behoudt en versterkt de unieke kwaliteiten van de historische binnenstad.
2. Als woonstad voorziet Meppel zowel de regionale als de lokale woningbehoefte. Meppel zet in op hoogwaardige woonmilieus met een menselijke maat, met als doel een sociaal duurzame stad met kleinschalige, leefbare wijken, buurtschappen en dorpen. Voorzieningen voor de eerste levensbehoeften zijn zoveel mogelijk in de wijk aanwezig.
3. Meppel investeert samen met lokale en regionale partners in duurzame lokale werkgelegenheid. Meppel biedt ruimte voor bestaande en nieuwe werkgebieden en economische groeisectoren. Meppel streeft naar een goede koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
4. Meppel, 'stad van verbindingen', investeert in de bereikbaarheid en de gastvrijheid van de stad en de dorpen. Meppel accommodeert mogelijkheden voor (dag)recreatie en verbetert de verblijfskwaliteit. Meppel maakt gebruik van de kansen die de plek in de regio biedt, en gaat zorgvuldig om met de kwetsbare omgeving.

4.3. M.e.r-plichtige ontwikkelingen in de ontwerp structuurvisie

In hoofdstuk 2 is reeds aangegeven dat een aantal ontwikkelingen in de structuurvisie m.e.r- (beoordelings)plichtig is. Dit vanwege het overschrijden van een drempelwaarde uit het Besluit milieueffectrapportage en/of de kans op mogelijk significante effecten op een nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Het gaat om de volgende ontwikkelingen:

1. Havenontwikkeling
2. Optimalisering en transformatie overige bedrijventerreinen
3. Nieuwe vaarverbindingen vanuit Nieuwveense landen
4. Infrastructuurontwikkeling (ontsluiting Meppel noordzijde)
5. Ontwikkeling verblijfsrecreatie in noordelijk buitengebied

Ad. 1 Havenontwikkeling

Het goederen- en containervervoer in Nederland over water groeit en deze groei zet zich de komende jaren naar verwachting door. Deze ontwikkeling sluit aan bij de ambitie van rijk en provincies om het vervoer over water te stimuleren en om de groei van het goederenvervoer – in verband met de gewenste reductie van CO₂-emissies - zoveel mogelijk via de binnenvaart en het spoor op te vangen. Dit vereist een verdrievoudiging van de capaciteit van de Nederlandse binnenhavens.

Meppel is op nationaal niveau een middelgrote tot grote binnenhaven. De aanvoer over water vindt vooral plaats vanuit de zeehavens van Rotterdam en Amsterdam. Vanuit het rijk heeft de haven van Rotterdam de taak gekregen het vervoer van goederen naar het achterland op duurzamere wijze vorm te geven.

Vanwege de gunstige ligging van de Meppeler haven ten opzichte van het achterland wordt daarom voor de komende decennia een grote groei verwacht in het containervervoer. Om deze groei (naar 2,6 miljoen ton goederen in 2020 en 2,9 miljoen ton in 2030) op te kunnen vangen is een uitbreiding van de containerterminal tot 5 à 6 ha nodig. De uitbreiding van de containeroverslag vraagt ook om aanvullende ruimte voor transport- en distributiebedrijven. Daarbij wil de gemeente ook ruimte bieden voor aanvullende logistieke dienstverlening in de vorm van warehousingactiviteiten (opslag en bewerking van goederen). Dit omdat deze sector een substantiële bijdrage kan leveren aan de werkgelegenheid in Meppel. De totale uitbreidingsbehoefte – inclusief terminal - bij de haven is 10-20 ha. In het PlanMER is een studieopgave van 20 ha uitbreiding meegenomen.

Ad. 2 Optimalisering en transformatie overige bedrijventerreinen

De structuurvisie streeft naar optimalisatie en efficiëntieverbetering van de bestaande bedrijventerreinen. Door afronding van en optimalisatie en verbetering van het ruimtegebruik op deze terreinen kan grotendeels worden voorzien in de behoefte aan uitbreiding van de aanwezige bedrijfssectoren. Voor de bedrijventerreinen Oude Vaart, Steenwijkerstraatweg en Oevers C is een kwaliteitsverbetering nodig. Op delen van deze terreinen is een transformatie naar lichtere bedrijvigheid in combinatie met wonen gewenst. Dit vanwege het (toenemende) belang van beide gebieden als noordelijke stadsentree (Oude Vaart) en waterentree (het gebied rondom het Meppelerdiep ter hoogte van de Schuttershaven) en de nabijheid van woongebieden. Om deze transformatieopgave mogelijk te maken is circa 6 à 10 ha ruimte voor uitplaatsing nodig. Het bedrijventerrein Noord 3 biedt hiervoor de ruimte.

Een derde optimaliseringsopgave ligt op het bedrijventerrein Oevers E. Dit terrein is opgezet als woon-werk locatie maar de uitgifte verloopt zeer moeizaam omdat de kavels erg groot zijn. Er is in Meppel wel behoefte aan de combinatie wonen en werken, maar kleinschaliger dan nu op Oevers E wordt gefaciliteerd. Hiervoor wordt een herverkaveling van Oevers E in kleinere percelen overwogen.

Ad. 3 Nieuwe vaarverbindingen vanuit woonwijk Nieuwveense Landen

De gemeente hecht grote waarde aan het water en de aanwezige vaarverbindingen van en naar Meppel. Primair vanwege het belang van een goede bereikbaarheid van de vele watergebonden bedrijven in de stad en de bijbehorende werkgelegenheid. Daarnaast is het water ook van groot belang voor de woonkwaliteit en de recreatieve sector.

Het belang van water voor de woonkwaliteit is zeker aan de orde in de nieuwe woonwijk Nieuwveense Landen waar de woningen voor een deel op en aan het water liggen. De woonkwaliteit van deze 'waterwijk' kan extra toegevoegde waarde krijgen door de – nu nog beperkte - vaarmogelijkheden vanuit de wijk naar de omgeving te vergroten. In dit kader wordt gedacht aan het realiseren van vaarverbindingen vanuit de Nieuwveense Landen naar het Meppelerdiep en – voor kleine bootjes - naar het natuurgebied De Wieden. Laatstgenoemde vaarverbinding biedt ook kansen voor de ontwikkeling van recreatieve functies langs het water.

Op basis van fysieke, hydrologische, ecologische, economische en financiële aspecten zijn door de gemeente twee tracévarianten voor een vaarroute naar het gebied De Wieden benoemd en twee varianten voor een vaarroute die aansluiting geeft op de stad Meppel. De tracévarianten vormen het vertrekpunt voor de beoordeling in dit PlanMER.

Ad.4. Infrastructuurle ontwikkeling (ontsluiting Meppel noordzijde)

De bereikbaarheid van Meppel over de weg is van groot belang voor de lokale en regionale economie. In en rond Meppel neemt de verkeersdruk de komende jaren toe. Oorzaken zijn de toenemende automobilititeit en daarnaast ontwikkelingen zoals woningbouw en de havenuitbreiding die zorgen voor een toename van het auto- en vrachtverkeer. Uit onderzoek blijkt dat met name de bereikbaarheid

van Meppel aan de noordwestzijde onder druk staat. Belangrijkste knelpunt vormt hier de stagnerende doorstroming op de provinciale weg N375 op het kruispunt met de Steenwijkerstraatweg ter hoogte van de watertoren. Samen met de provincie Drenthe zijn de afgelopen jaren diverse studies verricht naar de mogelijkheden om de doorstroming te verbeteren en tevens een goede en veilige ontsluiting van de nieuwe woonwijk Nieuwveense Landen op de stad mogelijk te maken. Eén van de conclusies van de studies is dat de huidige aansluiting van de Steenwijkerstraatweg op de N375 niet langer functioneert en dat de oplossing van dit knelpunt op een andere plek gevonden moet worden.

Ad.5 Ontwikkeling verblijfsrecreatieve voorziening in noordelijk buitengebied

De historische binnenstad van Meppel en de natuurgebieden rondom de stad (Reestdal, De Wieden) vormen toeristische trekpleisters. Eén van de doelstellingen van het gemeentelijke beleid is om de toeristische bestedingen en de werkgelegenheid in de recreatieve sector te laten stijgen. Dit betekent dat ruimte wordt geboden aan versterking van zowel de dag- als de verblijfsrecreatie in de gemeente. Een mogelijke ontwikkeling van een verblijfsrecreatieve voorziening - in de vorm van een luxe vakantiepark - in het noordelijke buitengebied sluit aan bij dit beleid en bij de trends en behoeften in de markt aan luxe vakanties en leisure dicht(er) bij huis.

4.4. De te onderzoeken alternatieven

Conform de Wet milieubeheer geeft dit PlanMER aan welke alternatieve varianten van de (hiervoor) beschouwde ontwikkelingen zijn onderzocht.

Havenontwikkeling

In de Havenvisie Zwolle-Kampen-Meppel is de uitbreidingsbehoefte van 10-20 ha reeds bestuurlijk vastgelegd. Deze variant is daarom de voorkeursvariant. Daarbij zijn – vanwege de mogelijke beperkingen die in het gebied gelden - drie locatievarianten beoordeeld:

1. een uitbreiding aan de zuidwestzijde van het bestaande industrieterrein Oevers B (op grondgebied van de gemeente Staphorst);
2. een uitbreiding op het industrieterrein Oevers D (waar nog 11 ha uitgeefbaar is);
3. een uitbreiding ten noordwesten van het bestaande industrieterrein Oevers D aan de overzijde van de provinciale weg N375.

Optimalisering en transformatie overige bedrijventerreinen

In het PlanMER worden de milieueffecten van de beschreven transformatieopgaves op de bestaande bedrijventerreinen (stads- en waterentree Oude Vaart-Oevers C en Oevers E) beoordeeld. Om de transformatieopgave te kunnen realiseren is nieuw oppervlak aan bedrijventerrein nodig. Een verdere ontwikkeling van de locatie Noord is hiervoor de meest logische optie. In het PlanMER is daarom de ontwikkeling van 6 à 10 ha bedrijventerrein op de locatie Noord 3 beoordeeld. Voor dit bedrijventerrein wordt daarnaast een economische PLUS variant beoordeeld waarbij de omvang 20 ha is. Deze omvang kan bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer de nog onbenutte ruimte (11 ha) op het bedrijventerrein Oevers D gebruikt wordt voor de havenontwikkeling. Voor zover het de ruimte voor niet-watergebonden bedrijvigheid betreft kan verplaatsing c.q. compensatie van dit (herbestemde) oppervlak aan bedrijventerrein plaatsvinden op het terrein Noord 3.

Nieuwe vaarverbindingen vanuit woonwijk Nieuwveense Landen

Doel van het PlanMER is om de mogelijke milieueffecten te onderzoeken van de twee tracévarianten voor een vaarverbinding vanuit de Nieuwveense Landen naar het natuurgebied De Wieden en de twee tracévarianten voor een verbinding vanuit de nieuwe woonwijk naar de stad Meppel.

Infrastructurele ontwikkeling (ontsluiting Meppel noordzijde)

Voor de aansluiting van de Nieuwveense Landen op de stad zijn twee varianten in beeld. De eerste variant is een aansluiting op de N375, circa 200 meter westelijker dan de huidige. De tweede variant is een verplaatsing van de aansluiting van de stad op de N375 ca. 200 meter naar het oosten, gecombineerd met de aansluiting van de N371 op de N375. In beide situaties is een tunnel voor fietsers en voetgangers bij de kruising bij de watertoren ingepast. Vanuit het oogpunt van verkeer, ruimtelijke inpassing, planeconomie, economie en strategisch/draagvlak geeft deze variant de beste oplossing. Deze variant vormt daarom het voorkeursalternatief.

Te beoordeling varianten ontsluiting Meppel noordzijde

Ontwikkeling verblijfsrecreatieve voorziening in noordelijk buitengebied

Het ontwikkelen van een verblijfsrecreatieve voorziening is nog slechts een gedachte. Concrete plannen of een concrete locatie bestaan nog niet. Het meest logische gebied voor het realiseren van een nieuwe verblijfsrecreatieve functie is het noordelijke buitengebied. Vanwege de beperkingen in dit gebied (met name vanwege de nabijheid van het Natura 2000-gebied De Wieden) wordt in het PlanMER de kansrijkheid van een verblijfsrecreatieve ontwikkeling beoordeeld in relatie tot het aspect ecologie.

5. Milieueffecten

5.1. Plangebied en studiegebied

De m.e.r.-procedure maakt onderscheid tussen plangebied en studiegebied. Het plangebied omvat het gebied waar ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Voor deze PlanMER is het plangebied het gehele grondgebied van de gemeente Meppel. Het studiegebied is het gebied tot waar de effecten van de voorgenomen activiteiten kunnen reiken. Voor de structuurvisie van Meppel is de verwachting dat sprake zal zijn van effecten in buurgemeenten, met name de buurgemeenten Steenwijkerland en Staphorst. Het plangebied is daarmee groter dan het studiegebied. Bij de beschrijving van de milieueffecten wordt – als sprake is van effecten op het grondgebied van buurgemeenten – hier melding van gemaakt.

5.2. Detailniveau milieueffecten

Het karakter van de structuurvisie Meppel is globaal en sturend. De toekomstige ontwikkelingen die onderdeel zijn van de structuurvisie zijn ook globaal. Het detailniveau van de beoordeling van de milieuaspecten die voor het PlanMER in beeld zijn gebracht, is op het abstractieniveau van de structuurvisie afgestemd en heeft daarom ook een globaal en kwalitatief karakter. Voor het MER zijn geen nieuwe milieuonderzoeken uitgevoerd. Uitzondering hierop is de 'Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel'. Deze analyse is opgenomen in bijlage 5.

5.3. Milieueffecten en beoordeling

5.3.1. Algemeen

De milieueffecten zijn beschreven in effectbladen die zijn opgenomen in bijlage 4. Voor het beschrijven van de effecten is gebruik gemaakt van de themakaarten van de referentiesituatie en de toelichting hierop (bijlage 3).

Voor elke m.e.r.-(beoordelings)plichtige ontwikkeling is een apart effectblad opgesteld waarin de relevante milieuaspecten kwalitatief zijn beschreven. Een milieuthema is relevant als dat thema op de betrokken themakaart een oranje of rode kleur heeft.

Iedere effectbeschrijving begint met een locatie specifieke kenschets van de huidige situatie en de voorgenomen ontwikkeling met daarbij de beschouwde alternatieven. Daarna volgt per milieuthema een kwalitatieve beschrijving van de mogelijke milieueffecten.

5.3.2. De belangrijkste milieueffecten samengevat

Alle beschreven ontwikkelingen gaan – met uitzondering van de aangepaste ontsluiting aan de noordzijde van Meppel - gepaard met negatieve milieueffecten. Dit is niet verwonderlijk omdat het gaat om nieuwe ontwikkelingen die een aantasting van de oorspronkelijke structuur betreffen.

De milieueffecten die ontstaan hebben vooral betrekking op de milieuthema's ecologie, luchtkwaliteit, geluid, landschap en verkeer. Voor de overige thema's (externe veiligheid, water, archeologie en bodem) scoren de ontwikkelingen - op een enkele uitzondering na - neutraal. Deze thema's behoeven bij de nadere uitwerking van de ontwikkelingen wel aandacht maar vormen geen belemmering voor het doorgaan er van.

Het milieuthema ecologie is bij alle ontwikkelingen relevant en vormt mogelijk een belemmerende factor voor de haalbaarheid van de ontwikkelingen. De belemmering hangt samen met de aanwezigheid van beschermde habitattypen in het nabij Meppel (maar in de gemeente Steenwijkerland) gelegen Natura 2000-gebied De Wieden. De betreffende habitattypen zijn erg gevoelig voor stikstofdepositie. Omdat de kritische depositieniveau 's in de referentiesituatie worden overschreden, moet elke toename in de stikstofdepositie op de habitattypen als significant worden beschouwd. Alle beoogde ontwikkelingen – uitgezonderd de nieuwe ontsluiting van de noordzijde van Meppel - leiden tot een toename van de uitstoot van stikstof via de verkeerstoename en/of de toename aan bedrijvigheid. Bij de nadere uitwerking van deze ontwikkelingen is daarom nader (kwantitatief) onderzoek noodzakelijk naar de mate

van stikstofuitstoot en de effecten daarvan op het gebied De Wieden. Een toename van de uitstoot van stikstof moet bij alle toekomstige ontwikkelingen zoveel mogelijk voorkomen worden.

Conclusie effectbeoordeling havenontwikkeling

Ecologie is het belangrijkste milieuthema bij de havenontwikkeling. Een mogelijke belemmering voor de ontwikkeling vormt de aanwezigheid van beschermde habitattypen in het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden (zoals hierboven aangegeven). De havenontwikkeling leidt tot extra stikstofemissie via de toename aan verkeer en de uitbreiding van de bedrijvigheid. Een verhoging van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in De Wieden leidt tot significante effecten. Daarom is het noodzakelijk om bij de uitwerking van de havenontwikkeling de uitstoot van stikstof zoveel mogelijk te beperken.

De situering van de ontsluitingswegen van en naar het havengebied is een bepalende factor voor het wel of niet ontstaan van significante effecten. Hoe groter de afstand van (mogelijke) ontsluitingswegen tot het gebied De Wieden, hoe kleiner de kans op significante effecten. Voor de alternatieven 1 (uitbreiding in Staphorst) en 2 (benutten Oevers D) bestaan reële mogelijkheden voor een ontsluiting op grotere afstand van de Wieden. Omdat alternatief 1 in de EHS ligt komt alternatief 2 in dit PlanMER als beste alternatief naar voren. In de beoordeling van de overige milieuthema's ontlopen de drie alternatieven elkaar niet veel.

Naast ecologie is ook het thema verkeer een belangrijk aspect bij de havenontwikkeling. De bestaande verkeersknelpunten langs de N375 en de op- en afritten van de A32 worden door de havenontwikkeling versterkt. Om deze knelpunten aan te pakken zijn maatregelen nodig. Hiermee is beleidsmatig reeds een start gemaakt in de vorm van het verbeteren van de ontsluiting van Meppel aan de noordzijde van de stad.

Voor de overige milieuthema's geldt dat weinig significante effecten worden verwacht. De thema's vormen wel een aandachtspunt bij de nadere uitwerking maar zijn niet bepalend voor het wel of niet kunnen doorgaan van de ontwikkeling.

Conclusie effectbeoordeling optimalisatie en transformatie overige bedrijventerreinen

De belangrijkste milieuthema's bij deze ontwikkeling zijn ecologie, verkeer en geluid.

Van de twee beschouwde alternatieven voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Noord (6 ha en 20 ha) leidt de kleinste uitbreiding logischerwijs tot minder milieueffecten. Dit alternatief heeft dan ook de beste beoordeling.

Net als bij de havenontwikkeling leidt deze ontwikkeling tot extra verkeer en bedrijvigheid en daardoor tot een toename van de uitstoot van stikstof. Vanwege de overspannen situatie in de kritische depositieniveau's in het gebied De Wieden bestaat geen ruimte voor een toename, hoe klein dan ook, van de depositie van stikstof op kwetsbare habitattypen in dit gebied. Ook voor deze ontwikkeling geldt dat de uitstoot van stikstof zoveel mogelijk beperkt moet worden.

Voor het thema verkeer geldt dat de toename van het verkeer de verkeersknelpunten bij enkele op- en afritten van de A32 versterkt. Om deze knelpunten aan te pakken zijn maatregelen nodig.

Binnen de onderscheiden transformatiegebieden Steenwijkerstraatweg / Oude Vaart en Oevers C zijn de in de structuurvisie beoogde nieuwe woonfuncties niet zonder meer mogelijk. Dit omdat beide gebieden binnen de geluidzone industriëlaawaai rondom het industrieterrein Oevers liggen. Het realiseren van een goed leefmilieu binnen deze geluidszone is moeilijk. Bij de transformatie van deze gebieden moet daarom in eerste instantie aan andere functies dan wonen worden gedacht.

Conclusie effectbeoordeling nieuwe vaarverbindingen vanuit Nieuwveense Landen

Voor de vaarverbinding vanuit de Nieuwveense Landen naar het Natura 2000-gebied De Wieden vormt het thema ecologie mogelijk een belemmerende factor. De belemmering hangt samen met de aanwezigheid van beschermde moerasvogelsoorten (met name de Roerdomp en de Purperreiger) die zeer gevoelig zijn voor verstoring door vaarrecreanten. Omdat de aantallen aanwezige vogels lager zijn dan de Natura 2000 - instandhoudingsdoelstellingen, geldt dat iedere toename van de verstoring als significant negatief moet worden aangemerkt. Ook een wijziging van de waterkwaliteit kan leiden tot significante effecten op beschermde habitattypen die hiervoor gevoelig zijn. De kans op significante effecten is het kleinst bij de noordelijke variant. Bovendien vereist dit tracé geen ingrepen in EHS-gebied en loopt – in tegenstelling tot de westelijke variant – niet door een gebied (in de gemeente Steenwijkerland) met hoge archeologische verwachtingswaarden. De noordelijke variant komt daarom als beste alternatief uit dit PlanMER.

Ook bij de vaarroute die aansluiting geeft op Meppel is ecologie het belangrijkste milieuthema. Dit vanwege de mogelijke effecten op het waterpeil (door het graven van een nieuwe watergang) en de kans op extra verstoring van broedvogels in De Wieden door een toename aan vaarrecreanten op aansluitende routes. Omdat de oostelijke aansluitingsvariant op grotere afstand van De Wieden ligt komt deze variant als beste alternatief uit de beoordeling.

Conclusie effectbeoordeling nieuwe ontsluiting Meppel-Noord

Beide tracévarianten voor de nieuwe ontsluiting van Meppel – Noord hebben een positief effect op de doorstroming van het verkeer aan de noordzijde van Meppel. Het voorkeursalternatief (oostelijke variant) komt als meest gunstige alternatief uit dit PlanMER. Deze variant scoort vanuit oogpunt van verkeer en ecologie het beste. Dit omdat dit alternatief het verkeersknelpunt op het kruispunt N375/N371 oplost en zorgt voor een afname van de verkeersintensiteit op een belangrijke verkeersroute naar het centrum van Meppel (Commissaris van Vos De Steenwijklaan). Bovendien ontlast dit alternatief de N375 ter hoogte van het Natura 2000-gebied De Wieden waardoor minder depositie op beschermde stikstofgevoelige habitattypen plaats zal vinden. In de beoordeling van de overige milieuthema's is er tussen beide varianten weinig verschil.

Conclusie effectbeoordeling verblijfsrecreatieve voorziening noordelijk buitengebied

In het PlanMER is de kansrijkheid van een verblijfsrecreatieve ontwikkeling in het noordelijke buitengebied beoordeeld in relatie tot het aspect ecologie. Mogelijke effecten van een verblijfsrecreatieve voorziening zijn aantasting van kwetsbare habitattypen als gevolg van stikstofemissie door het verkeer dat de voorziening genereert en daarnaast verstoring van beschermde moerasvogels door vaarrecreanten. Een verblijfsrecreatieve voorziening met 200 recreatiewoningen leidt niet per definitie tot significant negatieve effecten op kwetsbare habitattypen. De mate waarin verstoring van moerasvogels optreedt hangt sterk af van het profiel van de verblijfsrecreatieve voorziening. De kans dat de voorziening zorgt voor een toename van het aantal vaarrecreanten in het gebied De Wieden is reëel. Een toename van vaarrecreanten op de routes waarlangs zich verstoringsgevoelige moerasvogels bevinden leidt echter tot significant negatieve effecten. Dit moet dan ook voorkomen worden.

5.4. Cumulatie milieueffecten

De toekomstige ontwikkelingen zijn divers en liggen op verschillende locaties. De milieueffecten beperken zich vaak niet tot alleen de directe omgeving van de ontwikkellocatie maar spreiden zich over een groter gebied. Wanneer de effecten van ontwikkelingen samen inwerken op dezelfde locatie is sprake van cumulatie.

In dit PlanMER is voor de volgende milieuthema's sprake van cumulatie:

1. *Ecologie*: aantasting van kwetsbare habitattypen in het gebied De Wieden als gevolg van stikstofemissie door het verkeer en/of de bedrijvigheid die de ontwikkelingen genereren;
2. *Ecologie*: verstoring van beschermde moerasvogels in het gebied De Wieden door een toename aan vaarrecreanten die de ontwikkelingen genereren;
3. *Luchtkwaliteit*: de uitstoot van overige verontreinigende stoffen door het verkeer en/of de bedrijvigheid die de ontwikkelingen genereren;
4. *Verkeer*: de toename aan verkeer die de ontwikkelingen genereren hebben effect op de doorstroming en bereikbaarheid van Meppel;
5. *Geluid*: de toename aan verkeer die de ontwikkelingen genereren zorgen voor gecumuleerde geluideffecten.

Ad. 1.

Met uitzondering van de nieuwe verkeersontsluiting bij Meppel-Noord leiden alle ontwikkelingen in dit PlanMER tot een toename van het verkeer en/of de bedrijvigheid.

Dit zal leiden tot een toename van de stikstofemissie en mogelijk tot neerslag daarvan op kwetsbare habitattypen in het Natura 2000-gebied De Wieden. Vanwege de huidige overschrijding van de kritische depositieniveau 's van stikstof, moet elke toename in de stikstofdepositie op deze habitattypen als significant worden beschouwd

De realisatie van meerdere ontwikkelingen leidt zonder maatregelen tot cumulatie van dit probleem.

Ad. 2.

De vaarverbindingen vanuit de Nieuwveense Landen en de verblijfsrecreatieve voorziening in het noordelijke buitengebied leiden beide tot een toename van het aantal vaarrecreanten in het Natura 2000-gebied De Wieden. Een toename van vaarrecreanten op de routes waarlangs zich beschermde verstoringsoevoelige moerasvogels bevinden leidt zonder maatregelen tot significant negatieve effecten.

Ad 3.

Bijna alle ontwikkelingen leiden tot een toename van het verkeer en/of de bedrijvigheid en daardoor een toename van de emissies van schadelijke stoffen zoals fijn stof en stikstofdioxide. Als alle ontwikkelingen gerealiseerd worden staat vast dat sprake is van gecumuleerde effecten op de luchtkwaliteit. Deze leveren een negatief effect opleveren voor de omgeving. Overschrijdingen van de wettelijke normen worden echter niet verwacht.

Ad.4

Alle ontwikkelingen bij elkaar opgeteld leiden tot een forse toename van de verkeersintensiteit. De bestaande infrastructuur kan deze toename aan verkeer niet goed verwerken. Met de aanpak van de ontsluiting Meppel-Noord verbeterd de doorstroming sterk, met name op de provinciale weg N375. Toch blijven er verkeersknelpunten bestaan op enkele op- en afritten van de A32. Om een goede doorstroming en bereikbaarheid te waarborgen is extra aandacht voor deze knelpunten noodzakelijk.

Ad. 5.

Door de toename van het aantal verkeersbewegingen is sprake van gecumuleerde geluideffecten als alle ontwikkelingen worden gerealiseerd. De verwachting is dat dit - zonder maatregelen - ook een negatieve invloed heeft op de geluidskwaliteit in de omgeving. De mogelijkheid bestaat dat door de ontwikkelingen er overlap ontstaat tussen geluidszones voor het wegverkeerslawaai onderling en/of de geluidszones rondom de bedrijventerreinen Oevers en/of Noord. Wanneer binnen deze overlap sprake is van geluidgevoelige objecten zullen deze van deze plaatselijke cumulatie van geluid extra nadelige effecten ondervinden.

Samengevat zijn cumulatieve negatieve effecten een reële verwachting als meerdere toekomstige ontwikkelingen (gelijktijdig) worden gerealiseerd.

6. Eindconclusie

Uit dit PlanMER blijkt dat de planm.e.r.-plichtige ontwikkelingen uit de structuurvisie voor milieuthema's ecologie en verkeer leidt tot milieueffecten waarvoor ingrijpende maatregelen nodig zijn om de negatieve effecten te voorkomen en/of op te heffen. Voor de overige milieuthema's is dit niet het geval.

Vanuit oogpunt van ecologie vormt de aanwezigheid van beschermde stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied De Wieden een mogelijke belemmering voor de havenontwikkeling en de optimalisatie en transformatie van de overige bedrijventerreinen. Vanwege de huidige overschrijding van de kritische depositieniveau 's, moet elke toename in de stikstofdepositie op de hiervoor gevoelige habitattypen als significant worden beschouwd. Voor deze ontwikkelingen geldt daarom dat een toename van de stikstofuitstoot zoveel mogelijk moet worden voorkomen.

Ook de beoogde vaarverbinding vanuit de Nieuwveense Landen naar het natuurgebied De Wieden levert beperkingen op vanuit het aspect ecologie vanwege de mogelijke verstoring van beschermde moerasvogels – in het bijzonder de Roerdomp - langs de recreatieve vaarroutes. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van een verblijfsrecreatieve voorziening in het noordelijke buitengebied.

Naast ecologie komt het thema verkeer als belangrijk aandachtspunt uit dit PlanMER. De diverse ontwikkelingen leiden tot een forse toename van de verkeersintensiteit. De bestaande infrastructuur kan deze toename aan verkeer niet goed verwerken. De aanpak van de ontsluiting van Meppel-Noord heeft een positief effect op de doorstroming op met name de provinciale wegen N375 en N375. Om een goede doorstroming en bereikbaarheid te waarborgen is extra aandacht noodzakelijk voor de aansluitingen vanuit Meppel op de A32.

In de beoogde transformatiegebieden bij de stadsentrees over land en water zal – vanwege de ligging van beide gebieden binnen de geluidzone industrielawaai – bij de transformatie in eerste instantie gedacht moeten worden aan andere functies dan wonen.

7. Leemten in kennis

Dit PlanMER kent een aantal leemtes in kennis. Deze worden hieronder toegelicht.

Ecologie

- De exacte effecten met betrekking tot stikstofdepositie zijn moeilijk te beoordelen op basis van de huidige gegevens. Uit eerder milieuonderzoek blijkt dat verkeersgenererende ontwikkelingen in Meppel een duidelijke invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van omliggende Natura 2000-gebieden, in het bijzonder het gebied De Wieden. Doordat de daadwerkelijke omvang, inrichting en ontsluiting van de ontwikkelingen nog niet bekend is, kan hier slecht een globaal oordeel aan worden gehangen. Nader onderzoek is noodzakelijk op het moment dat over deze zaken meer duidelijkheid bestaat.
- Er zijn geen verkeerscijfers beschikbaar voor alle toekomstige ontwikkelingen gezamenlijk die in de structuurvisie zijn genoemd. Daardoor zijn alle onderdelen afzonderlijk beoordeeld, maar het beoordelen van het cumulatieve aspect is moeilijk. Via de effectbladen ontstaat wel zicht op de situaties waarin de effecten van de verschillende ontwikkelingen elkaar versterken.
- Ook over de verstoringseffecten als gevolg van toenemende recreatiedruk op het gebied De Wieden (vaarverbinding Nieuwveense Landen – De Wieden) is op basis van de huidige gegevens slechts een globaal oordeel gegeven. Voor een meer gedetailleerd oordeel zijn (kwantitatieve) gegevens nodig over het verwachte gebruik van de nieuwe vaarverbindingen, de mogelijke verspreiding van recreanten door het natuurgebied en de reeds bestaande verstoringbronnen.

Luchtkwaliteit

- In 2008 heeft de gemeente de bestaande Luchtkwaliteitskaart Meppel geactualiseerd. In deze actualisatie is de luchtkwaliteit doorgerekend tot het jaar 2020. In dit PlanMER is vanuit deze gegevens een aanname gemaakt voor het referentiejaar 2030.

Bodem

- Op basis van de beschikbare gegevens was het niet mogelijk dit milieuthema nader te specificeren. Daarom is het aspect bodem bij nagenoeg alle ontwikkelingen als een aandachtspunt benoemd met daarbij een neutrale score.

Bijlage 1. Reacties op voornemen

1. Inleiding

Als voorbereiding op de milieueffectrapportage heeft de gemeente een Notitie reikwijdte en detailniveau opgesteld. Deze notitie geeft globaal een beschrijving voor welke activiteiten het MER wordt opgesteld en op welke manier en tot welk detailniveau de milieueffecten van deze onderwerpen worden beschouwd.

De Notitie reikwijdte en detailniveau op 20 februari 2013 gepubliceerd. De notitie is tevens om advies voorgelegd aan de bestuursorganen die bij de besluitvorming over de structuurvisie betrokken zijn:

- Provincie Drenthe
- Provincie Overijssel
- Gemeente Steenwijkerland
- Gemeente De Wolden
- Gemeente Westerveld
- Gemeente Staphorst
- Gemeente Zwolle
- Waterschap Reest en Wieden

Van de genoemde bestuursorganen hebben er vier gereageerd op het voornemen (provincie Drenthe en gemeenten Steenwijkerland, De Wolden en Zwolle). Van de overige bestuursorganen is geen reactie ontvangen.

In hoofdstuk 2 zijn de binnengekomen reacties samengevat en van commentaar voorzien. Daarbij is tevens aangegeven of, en zo ja hoe de reactie in het PlanMER is verwerkt.

2. Samenvatting reacties en gemeentelijke beantwoording

2.1. Reactie provincie Drenthe

Reactie

De Hoofddijnennotitie vormt de basis voor de Notitie reikwijdte en detailniveau maar is qua onderwerpen niet alles omvattend. De kans bestaat dat er nog meer onderwerpen in de structuurvisie uiteindelijk onder de werkingssfeer van het Besluit m.e.r. vallen. De provincie adviseert hier alert op te zijn.

Antwoord

De gemeente is hier alert op. De ontwerp structuurvisie kent – ten opzichte van de Notitie reikwijdte en detailniveau - geen nieuwe m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderwerpen.

Reactie

Gelet op de nog bestaande ruimte op het terrein Oevers D mist bij de beoordeling van de havenontwikkeling een beoordeling op het aspect 'zuinig ruimtegebruik'. Daarnaast mist een onderbouwing voor alternatief 3 gelet op de barrièrewerking met de N375.

Antwoord

De gemeente is zich er van bewust dat op het terrein Oevers D nog 11 ha uitgeefbaar is. Conform het uitgangspunt van zuinig ruimtegebruik (zie blz. 19 Hoofddijnennotitie) wordt deze ruimte eerst benut voordat nieuwe terreinen worden aangelegd. Echter, uit onderzoek (van Arcadis en in het kader van de Havenvisie Zwolle, Kampen, Meppel) blijkt dat de uitbreidingsvraag vanwege de havenontwikkeling (containerterminal + transport- en distributie) in 2030 groter dan de nu beschikbare ruimte. Daarbij wil de gemeente ook ruimte bieden aan added value. Dit betekent dat in de toekomst nieuwe gronden als bedrijventerrein moeten worden aangewezen. Los van de omvang daarvan wil de gemeente in het PlanMER onderzoeken welke uitbreidingsrichting voor de havenontwikkeling vanuit milieuoogpunt haalbaar is. De Hoofddijnennotitie spreekt in dit verband ook van een studieopgave.

Reactie

In de notitie ontbreekt een gedegen onderbouwing voor de noodzaak van de onderzochte uitbreidingen van het bedrijventerrein Noord met 6 a 10 ha en 20 ha.

Antwoord

De uitbreidingsbehoefte van het bedrijventerrein Noord met 6 a 10 ha is gebaseerd op onderzoek (van Arcadis) en komt voort uit de noodzakelijke optimalisatie van de bestaande terreinen Oude Vaart/ Steenwijkerstraatweg en Oevers C. Op deze terreinen ligt een transformatieopgave naar lichtere bedrijvigheid in combinatie met wonen (vanwege de te verbeteren stads- en waterentree). Om de opgave te kunnen realiseren is extra bedrijventerrein nodig.

Het economische plusvariant onderzoekt de maximaal mogelijke omvang van de locatie Noord 3. De gemeente wil in het PlanMER onderzoeken of een dergelijke uitbreiding vanuit milieuoogpunt haalbaar is. Daarbij realiseert zij zich dat deze uitbreiding verder gaat dan de huidige behoefte. De planhorizon van de structuurvisie is echter het jaar 2030.

Reactie

Bij het onderzoeken van de nieuwe vaarverbindingen vanuit de Nieuwveense Landen moet ook het waterschap betrokken worden

Antwoord

Naar de mogelijkheden van de vaarverbindingen loopt op dit moment een onderzoek waarbij ook het waterschap is betrokken.

Reactie

Bij het aspect verkeer is een focus op het knelpunt watertoren te beperkt. Het hele netwerk van aansluitingen en knooppunten speelt immers een rol in de bereikbaarheid. De provincie ziet dan ook graag een allesomvattende beschouwing van de bereikbaarheid.

De provincie denkt dat het (eerste) alternatief, waarbij een extra aansluiting wordt toegevoegd aan de N375, de bereikbaarheid van de havens niet zal verbeteren. De provincie doet een voorstel voor een extra alternatief die ook de verkeersproblemen op de Vos van Steenwijklaan kan oplossen.

De op kaart aangegeven westelijke ontsluiting van de Nieuwveense Landen vraagt tot slot om een nadere toelichting. Deze wijkt namelijk af van eerdere plannen.

Antwoord

Het PlanMER geeft in de referentiesituatie een gemeentebreed beeld van de knelpunten in de bereikbaarheid in het (referentie)jaar 2030. Dit gebeurt via de I/C ratio's van de gemeentelijke wegen. Net als de provincie ziet de gemeente de bereikbaarheid van de gehele N375 als een opgave. De gemeente wil deze opgave ook gezamenlijk met de provincie oppakken. Voor de periode tot 2030 geeft de gemeente echter prioriteit aan het verbeteren van de ontsluiting Meppel-Noord c.q. de noordelijke stadsentree ter hoogte van de watertoren. Realisatie van het door de provincie aangedragen alternatief is niet voor 2030 aan de orde. Bovendien is dit alternatief niet in het Provinciale Verkeers- en Vervoersplan opgenomen. De haalbaarheid van dit alternatief is daarmee onduidelijk en dient eerst (door de provincie) onderzocht te worden.

Gezien het bovenstaande is het door de provincie gewenste alternatief niet meegenomen in het PlanMER. De stippellijn op de kaart is geen nieuwe ontsluitingsroute voor Nieuwveense Landen maar geeft alleen de grens van het nieuwe woongebied aan.

Reactie

De provincie adviseert aan het beoordelingskader de thema's doelbereik en ruimtelijke kwaliteit toe te voegen.

Antwoord

De Hoofddijnennotitie én de alternatieven in het MER zijn opgesteld vanuit vier pijlers c.q. hoofdlijnen: Regio, Identiteit, Ruimtelijke Kwaliteit & Duurzaamheid en Verbindingen.

In het PlanMER wordt niet gewerkt met scenario's waarbij keuzen binnen en tussen deze pijlers gemaakt moeten worden. Een beoordeling levert dus hooguit de constatering op dat de pijlers zijn verwerkt in de structuurvisie en de behandelde alternatieven.

Het aspect ruimtelijke kwaliteit wordt niet apart onderscheiden. Immers de diverse meegenomen milieuthema's in het beoordelingskader vormen tezamen de ruimtelijke kwaliteit.

2.2. Gemeente De Wolden

Reactie

De gemeente ziet de notitie reikwijdte en detailniveau slechts als een beschrijving van de aanpak en is benieuwd naar de uitkomsten van het PlanMER. De ontwikkeling van de haven en de bedrijventerreinen ziet de gemeente als positief voor de regio. Specifieke aandacht heeft zij voor de beoordeling van de kansrijkheid van een verblijfsrecreatieve voorziening in het noordelijke buitengebied. Dit in relatie tot het beleid van De Wolden zoals neergelegd in het beleidsplan Recreatie en Toerisme.

Antwoord

Daar waar nodig wordt het beleidsplan Recreatie en Toerisme betrokken bij het opstellen van het PlanMER. Het beleidsplan zet in op een groei van het aantal overnachtingen in de recreatieve sector met 10%. Omdat het beleidsplan nog niet is vastgesteld en de uitvoering van de hieruit voortvloeiende projecten niet zeker is, is het beleidsplan niet als autonome ontwikkeling meegenomen in de referentiesituatie.

2.3. Gemeente Steenwijkerland

Reactie

De gemeente geeft aan dat de lopende recreatieve ontwikkelingen in de gemeente Steenwijkerland als autonome ontwikkeling in de referentiesituatie moeten worden meegenomen. Concreet gaat het om:

1. een fietspad bij Roekebosch;
2. het omzetten van kampeerplaatsen naar chalets op de bestaande kampeerterreinen, gericht op het verlengen van het seizoen;
3. de verblijfsrecreatieve ontwikkelingen in de zogeheten gele gebieden bij Ossenzijl, Scheerwolde en Giethoorn.

Bij punt 2 wijst de gemeente op de passende beoordeling die voor deze ontwikkeling is uitgevoerd en waaruit blijkt dat een dergelijk flexibel invulling van de recreatieterreinen niet geheel mogelijk is zonder significante effecten op onder meer het Natura 2000-gebied De Wieden.

Antwoord

In de referentiesituatie zijn - naast de bestaande feitelijke situatie - alle vergunde activiteiten die nog niet zijn gerealiseerd én de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen én buiten het plangebied meegenomen. Ontwikkelingen die niet op korte termijn worden ingevuld zijn niet in de referentiesituatie meegenomen. Vertaald naar de reactie van de gemeente Steenwijkerland betekent dit dat alle door de gemeente genoemde ontwikkelingen in de autonome ontwikkeling zijn meegenomen met uitzondering van de recreatieve ontwikkeling bij Scheerwolde. Hiervoor is immers – als gevolg van een uitspraak van de Raad van State – geen sprake van een (ontwerp) bestemmingsplan. De status van gele vlek in het streekplan uit 1998 is op zichzelf niet voldoende om als autonome ontwikkeling te worden meegenomen.

2.4. Gemeente Zwolle

Reactie

De gemeente geeft aan geen opmerkingen te hebben over de notitie reikwijdte en detailniveau.

Antwoord

Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Conclusie

De binnengekomen reacties op het voornemen hebben geen aanleiding gegeven tot wijziging van de reikwijdte en het detailniveau van het PlanMER.

Bijlage 2. Autonome ontwikkelingen

Het PlanMER beschrijft de milieueffecten van de toekomstige m.e.r.-plichtige ontwikkelingen. Deze worden afgezet tegen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkelingen die in de referentiesituatie zijn meegenomen zijn in onderstaande tabel aangegeven. Het gaat daarbij niet alleen om ontwikkelingen in de gemeente Meppel zelf, maar ook om relevante ontwikkelingen in de omliggende gemeenten.

Gemeente Meppel

Nr.	Ontwikkeling	Omvang	Status
1.	Onderwijspark Ezinge		Vastgesteld bestemmingsplan
2.	Afronden bedrijventerrein Noord	7 ha	Vastgesteld bestemmingsplan
3.	Woonwijk Nieuwveense Landen (fase 1)	2100 woningen ¹	Vastgesteld bestemmingsplan
4.	Woonwijk Danninge Erve Nijeveen	125 woningen	Vastgesteld bestemmingsplan
5.	Afronden bedrijventerrein Oevers E	2,5 ha wonen + werken	Vastgesteld bestemmingsplan
6.	Afronden woonwijk Bergierslanden	200 woningen	Vastgesteld bestemmingsplan
7.	Ontwikkeling Koeberg (zorg, detailhandel en woningen)	2000 m ² zorg + detailh. 60 woningen	Vastgesteld bestemmingsplan
8.	Ontwikkeling locatie Vledder	5000 m ² voorzieningen 70 woningen 20 zorgappartementen	Vastgesteld bestemmingsplan
9.	Stedelijke en regionale wateropgave	Stedelijke opgave 81.000 m ³ (gerealiseerd in Wandelbos / Engelgaarde en randszone Meppel-Reestdal) Regionale opgave 600.000 m ³ (gerealiseerd in Wandelbos / Engelgaarde)	Vastgesteld bestemmingsplan of investeringsbesluit

Gemeente Steenwijkerland

Nr.	Ontwikkeling	Aard en/of omvang	Status
10.	Recreatieterreinen Steenwijkerland	Kwalitatieve verbetering bestaande kampeerterreinen	Ontwerp bestemmingsplan
11.	Bodelaeke (Giethoorn)	Verblijfsrecreatieve ontwikkeling	Vastgesteld bestemmingsplan
12.	Ossenzijl	Verblijfsrecreatieve ontwikkeling	Vastgesteld bestemmingsplan
13.	Fietspad Roekebosch Wanneperveen	Toeristisch-recreatief fietspad	Ontwerp bestemmingsplan

1 Het bestemmingsplan Nieuwveense Landen biedt ruimte voor de bouw van 2100 woningen. Tot het referentiejaar 2030 worden er van deze 2100 woningen naar verwachting 1800 gebouwd.

Gemeente Zwartewaterland

Nr.	Ontwikkeling	Aard en/of omvang	Status
14.	Ombouwen keersluis Meppelerdiep tot schutssluis	-	In uitvoering

Bijlage 3. Themakaarten referentiesituatie

Themakaarten:

- 1A Ecologie - Natura 2000**
- 1B Ecologie – EHS**
- 2 Luchtkwaliteit**
- 3A Geluid – spoor en weg**
- 3B Geluid – industrie**
- 4 Externe veiligheid**
- 5 Water**
- 6 Landschap en cultuurhistorie**
- 7 Archeologie**
- 8 Verkeer**
- 9 Bodem**

Themakaart 1A: ecologie - Natura 2000

Kader

- *Natuurbeschermingswet*

Criteria

N.v.t.

gebied in de omgeving van Natura 2000
aandachtsgebied Natura 2000 (externe werking)

Natura 2000 gebieden
significante effecten op instandhoudingsdoelstellingen zijn te verwachten

Korte toelichting

Voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden zijn op grond van de Natuurbeschermingswet instandhoudingsdoelstellingen vastgelegd. Effecten van ontwikkelingen worden aan deze doelstellingen getoetst.

Binnen de gemeente Meppel is geen sprake van Natura 2000-gebieden maar net buiten de gemeentegrens wel. Ten westen en zuidwesten van Meppel liggen het laagveenmoeras *De Wieden* (gemeente Steenwijkerland) en het blauwgraslandgebied de *Oldematen en Veerslootlanden* (gemeente Staphorst). Op grotere afstand – ten noordoosten van de gemeente - ligt het Natura 2000-gebied *Havelte-Oost*.

Bij de bescherming van de Natura 2000 gebieden moet rekening worden gehouden met externe werking: bij ontwikkelingen buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden moet getoetst worden of deze ontwikkelingen effect kunnen hebben op de waarden in het Natura 2000-gebied. Hoe groot het invloedsgebied daarbij is hangt af van de aard van de ontwikkeling. Hiervoor is geen algemene richtafstand te geven. Zo zijn enkele beschermde vegetatiesoorten in het gebied De Wieden zeer gevoelig voor atmosferische depositie van stikstof. Omdat het huidige depositieniveau van stikstof reeds te hoog is geven nieuwe ontwikkelingen met stikstofemissie (verkeer, industrie) in de omgeving van de De Wieden een grote kans op significante effecten. Bij industriële ontwikkelingen is het gebied waarover de stikstof zich verspreid groter dan bij verkeersontwikkelingen.

De mogelijke verstoring van moerasvogels zoals de Roerdomp en Purperreiger is een belangrijk aandachtspunt bij ontwikkelingen. Het aantal Roerdompen in De Wieden bevindt zich onder het instandhoudingsdoel. Deze moerasvogel foerageert onder meer in rietkragen langs recreatieve vaarroutes en kan verstoord worden tot een afstand van 300 meter.

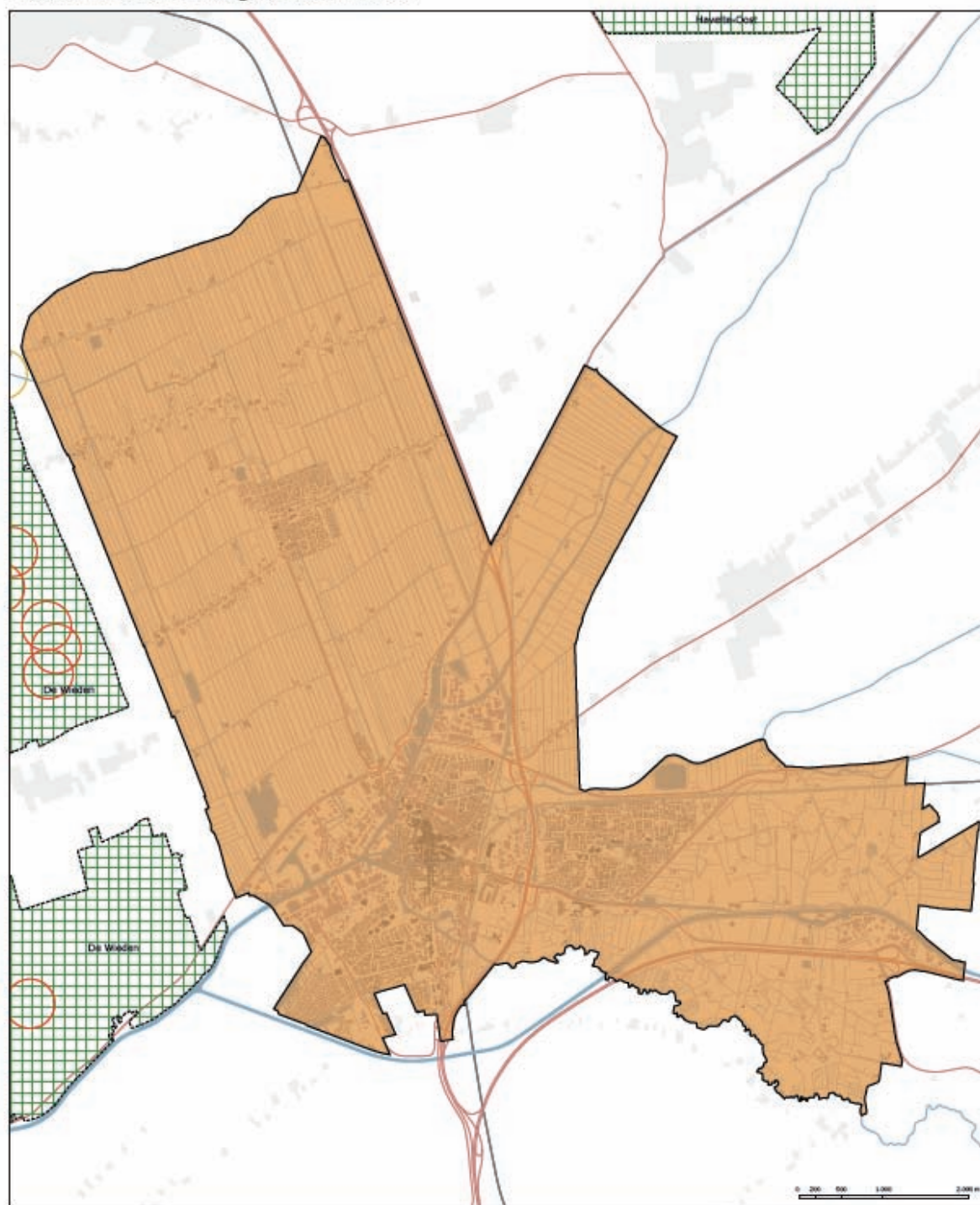
Ontwikkelingen die een verhoging van de recreatiedruk langs deze vaarroutes tot gevolg hebben moeten als significant negatief beschouwd worden en scoren daarom rood.

Vanwege de nabijheid en gevoeligheid van het gebied De Wieden en vanwege de onmogelijkheid om een vaste afstand voor het invloedsgebied te bepalen, is de gehele gemeente op dit punt als aandachtsgebied benoemd (oranje). Per ontwikkeling moet beoordeeld worden of mogelijk sprake is van significante effecten. Wanneer dit niet kan worden uitgesloten is (uitgebreid) ecologisch onderzoek in de vorm van een passende beoordeling noodzakelijk.

Relevante bronnen

- Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel (Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, januari 2013);
- PlanMER bestemmingsplan Nieuwveense Landen (2012);
- (Ontwerp) PlanMER bestemmingsplan Recreatieterreinen Steenwijkerland (2013);
- Advies commissie MER PlanMER bestemmingsplan Recreatieterreinen Steenwijkerland;
- Jaspers H., M. Mouissie, D. Tuitert & F. Kwadijk 2011. Het slot en de sleutel. Stikstofdepositie en natuur. Toets - vakblad over effectrapportage 17: 6-11.
- Runhaar H. & N. von Meijenfildt 2012. Natura 2000 Gebiedsanalyse Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS) De Wieden en Weerribben. KWR Watercycle Research Institute Nieuwegein, Witteveen +Bos Deventer.

Themakaart 1a: Ecologie, Natura 2000

- Aandachtsgebied Natura 2000, externe werking
- Natura 2000-gebieden
- Locatie broedvogelverstoring
- Locatie wintervogelverstoring

Themakaart 1B: ecologie - EHS

Kaders

- *Omgevingsvisie Drenthe*
- *Amvb Ruimte*

Criteria

- gebied buiten EHS
geen belemmeringen
- gebied binnen de EHS
wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen op grond van de AmvB Ruimte en de Omgevingsvisie Drenthe niet worden aangetast.
- N.v.t.

Korte toelichting

Sinds 1990 werken rijk en provincies, als antwoord op de achteruitgang van natuur en biodiversiteit, aan het realiseren van een samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe natuur- en bosgebieden: de ecologische hoofdstructuur (EHS).

Door het verbinden van natuurgebieden kan uitwisseling plaatsvinden waardoor duurzame populaties van kwetsbare planten- en diersoorten meer overlevingskansen hebben dan voorheen. Vergroting van natuurgebieden kan problemen als verdroging en vermesting tegengaan.

Binnen de gemeente Meppel liggen drie EHS-gebieden: in het zuiden in het grensgebied met de provincie Overijssel het Reestdal gebied, ten oosten van de stad Meppel de gebieden Engelaarde en Wandelbos en tot slot enkele kleinere gebieden rondom Broekhuizen.

Het gebied Engelaarde is tevens aangewezen als waterbergingsgebied. Ook net buiten de gemeentegrens is - ten westen en zuidwesten van de stad Meppel - sprake van EHS-gebieden in de gemeenten Staphorst en Steenwijkerland.

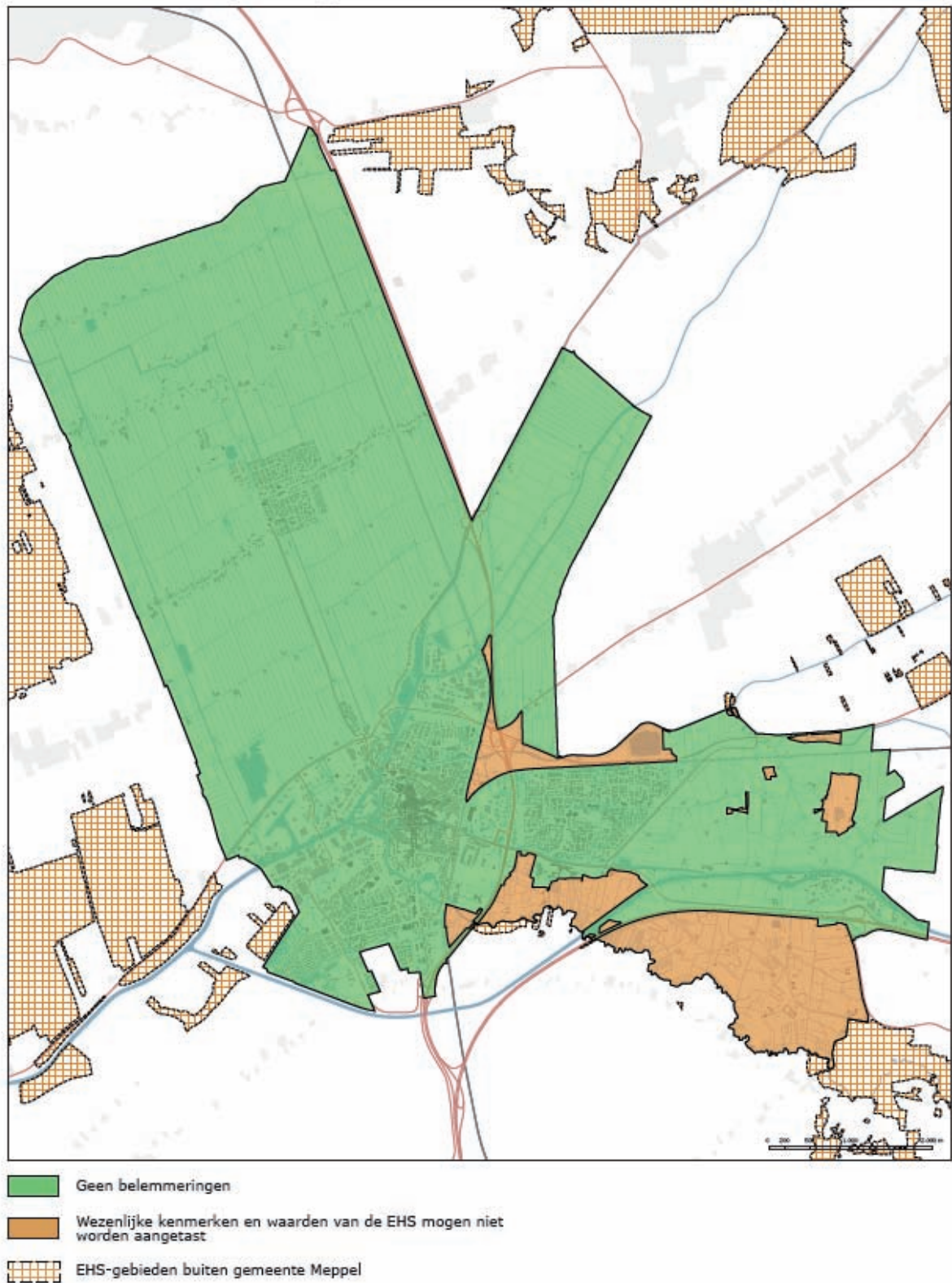
De bescherming en begrenzing van de EHS is vastgelegd in het *Amvb Ruimte* en de *Omgevingsvisie Drenthe*. Binnen de EHS geldt een 'nee, tenzij' benadering: bestemmingswijzigingen zijn niet mogelijk als daarmee de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden aangetast. Afwijken van deze regel is alleen mogelijk als het maatschappelijk belang groot is, er geen reële alternatieven zijn en er mitigerende en/of compenserende maatregelen plaatsvinden. De EHS-gebieden scoren daarom oranje. Binnen de EHS zijn ook ingrepen mogelijk zonder groot maatschappelijk belang. Hiervoor gelden de instrumenten 'EHS-saldobenadering' en 'herbegrenzing EHS'. Deze instrumenten moeten er voor zorgen dat de EHS niet alleen even groot en waardevol blijft, maar zelfs verbetert. De saldobenadering is gericht op een combinatie van projecten, het herbegrenzen is bedoeld voor kleinere ingrepen.

Omdat de EHS geen externe werking heeft scoren de gebieden buiten de EHS groen.

Relevante bronnen

- Provincie Drenthe: ontwerpbesluit herijking EHS 2013
- Provincie Drenthe: ontwerp EHS-kaart 2013
- Omgevingsvisie Overijssel

Themakaart 1b: Ecologie, ecologische hoofdstructuur

Themakaart 2: luchtkwaliteit

Kaders

- *Wet luchtkwaliteit*
- *Besluit gevoelige bestemmingen*

Criteria

- gebied buiten afstandscontour realiseren gevoelige bestemmingen
geen belemmeringen
- gebieden binnen zone 300 m A28/A32 en 50 meter van N375/N371
binnen zone geluidgevoelige bestemmingen alleen na onderzoek en goede onderbouwing nieuwe gevoelige bestemmingen.
- N.v.t.

Korte toelichting

Om de bevolking tegen schadelijke effecten van luchtverontreinigende stoffen te beschermen geeft de *Wet luchtkwaliteit* grenswaarden voor de componenten fijn stof (PM10/PM2,5), stikstofdioxide (NO2), benzeen, zwaveldioxide, lood en koolmonoxide.

Component	Concentratiesoort	Grenswaarden in $\mu\text{g} / \text{m}^3$ geldend in		Toegestane aantal overschrijdingen per jaar
		2011	2015	
Fijn stof PM 10	jaargemiddelde	40	40	-
	24-uursgemiddelde	50	50	35
Fijn stof PM 2,5	jaargemiddelde	-	25	
Stikstofoxide (NO2)	jaargemiddelde	60	40	-
	uurgemiddelde	300	200	18

Voor stikstofdioxide en fijn stof worden de normen op veel plaatsen in Nederland overschreden. Voor de overige stoffen komen overschrijdingen nauwelijks voor. In dit PlanMER zijn deze stoffen buiten beschouwing gelaten.

In Meppel werden in 2008 de grenswaarden voor NO2 nergens overschreden. Dit gold – met uitzondering van één bedrijf – ook voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof. Bij enkele bedrijven op Oevers werd in dat jaar de norm voor 24-uurs gemiddelde concentratie fijn stof lokaal wel overschreden. Conform de ambitie in het *Milieuactieplan Meppel* (2007) zijn deze lokale normoverschrijdingen door het vaststellen van nieuwe milieuvergunningen voor de betrokken bedrijven opgelost. Op dit moment komen geen normoverschrijdingen meer voor.

Door technologische ontwikkelingen (en de vernieuwing van het wagenpark) dalen de emissies en achtergrondconcentraties van stikstofoxide en fijn stof gestaag. De verwachting is daarom dat – ondanks de groei van het verkeer – de concentraties van NO2 en fijn stof in de lucht in de toekomst lager worden. Dit betekent dat de grenswaarden ook in 2030 nergens zullen worden overschreden.

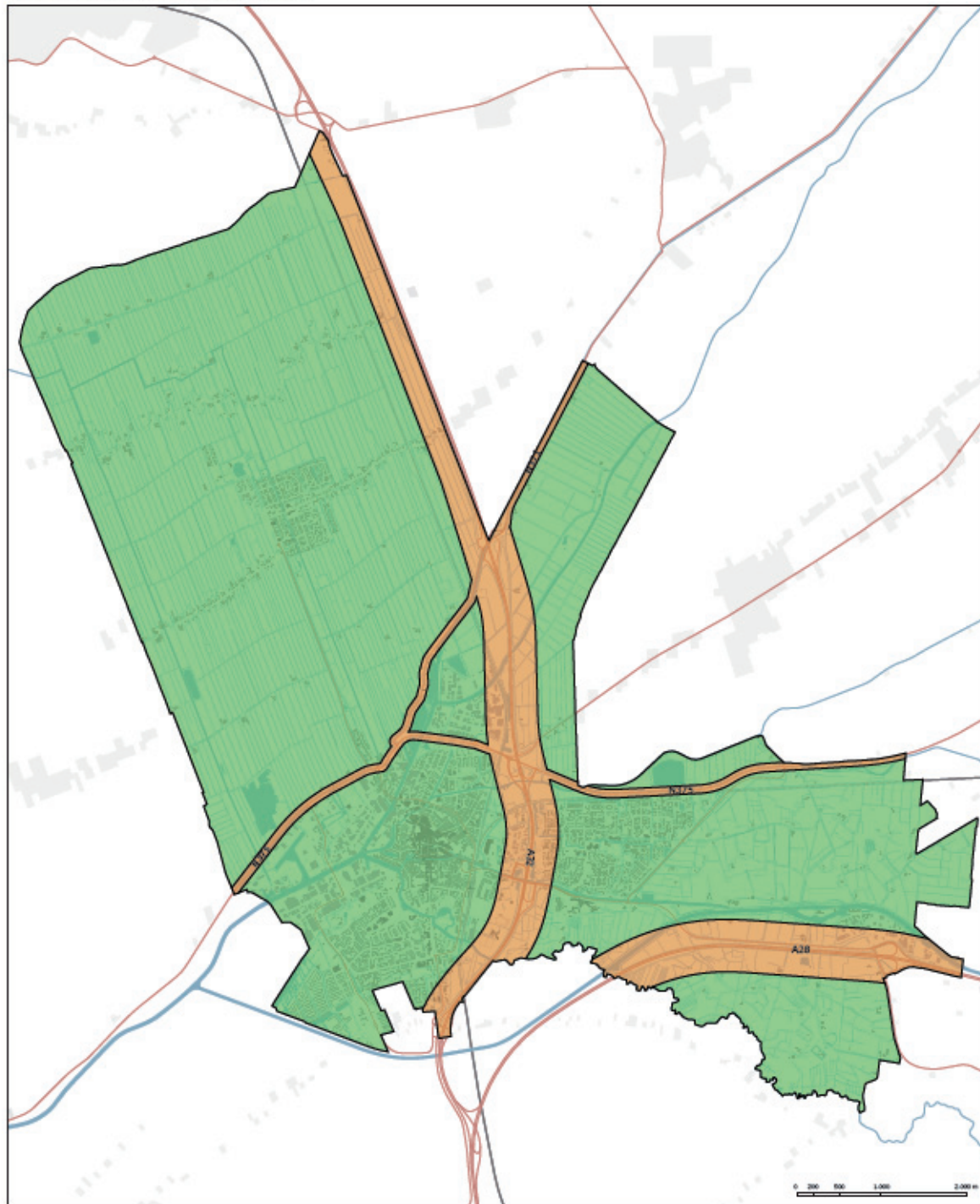
Op grond van het *Besluit gevoelige bestemmingen* geldt nabij 300 m van rijkswegen en 50 m vanaf provinciale wegen een onderzoeksplicht bij plannen voor nieuwe gevoelige bestemmingen (scholen, kinderdagverblijven, bejaarden-, verzorgings- en/of verpleeghuizen). Waar in de onderzoekszone de

grenswaarden voor PM10 of NO2 (dreigen te) worden overschreden mag het totaal aantal mensen dat hoort bij een gevoelige bestemming in de zone niet toenemen. Om deze reden scoren de betreffende zones oranje.

Relevante bronnen

- Actualisatie Luchtkwaliteitskaart Meppel (TNO rapport, 2008)
- Milieuactieplan Meppel 2007-2010
- Bestemmingsplan Nieuwveense Landen

Themakaart 2: Luchtkwaliteit

- Geen belemmeringen
- Luchtkwaliteitgevoelige bestemmingen alleen na onderzoek en goede onderbouwing voor nieuwe gevoelige bestemmingen

Themakaart 3A: geluid – weg en spoor

Kaders

- *Wet geluidhinder*
- *Beleid hogere waarde gemeente Meppel*

Criteria

 ligging buiten de wettelijke zones voor wegverkeers- en spoorweglawaaigeluidgevoelige bestemmingen zonder meer mogelijk

 wettelijke aandachtszones geluid- en spoorweglawaaigeluidgevoelige bestemmingen niet zonder meer mogelijk

 N.v.t.

Korte toelichting

Om het milieu en de volksgezondheid te beschermen zijn in de *Wet geluidhinder* normen voor de geluidbelasting van het weg- en spoorwegverkeer vastgelegd. De wet geeft voorkeursgrenswaarden en maximaal toelaatbare (ontheffings)waarden voor de geluidbelasting van geluidgevoelige objecten zoals woningen. Daarnaast geeft de wet wettelijke aandachtszones waarbinnen – bij ontwikkelingen van geluidgevoelige bestemmingen – akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Bij wegen is de omvang van de aandachtszones afhankelijk van het aantal rijstroken. Voor de A32 en A28 is deze zone 400 meter, voor de provinciale wegen 200 meter en voor het spoor 300 meter.

De gemeente Meppel beschikt niet over actuele gegevens waaruit de ligging van bijvoorbeeld de 48dB voor het wegverkeer of de 55 dB contour van de spoorlijn ligt (zijnde de voorkeursgrenswaarden). Daarom wordt in dit PlanMER gewerkt met de wettelijke aandachtszones rondom wegen en spoorlijnen. De gebieden binnen de aandachtszones scoren oranje, de gebieden daarbuiten scoren groen. Om van de voorkeursgrenswaarden af te wijken is een ontheffing nodig waarbij een hogere waarde verleend wordt. De gemeente heeft voor het verlenen van ontheffing van de voorkeursgrenswaarden langs wegen en spoorlijnen ontheffingscriteria opgesteld (*Beleid hogere waarden*). Van de geformuleerde criteria dient minimaal één criteria van toepassing zijn.

Relevante bronnen

- Milieuactieplan Meppel 2007-2010
- Beleid hogere waarden Meppel

Themakaart 3a: Weg- en spoorgeluid

- Geluidgevoelige bestemmingen mogelijk
- Geluidgevoelige bestemmingen niet zonder meer mogelijk

Themakaart 3B: geluid - industrie

Kaders

- *Wet geluidhinder*
- *Beleid hogere waarden gemeente Meppel*

Criteria

gebieden waar de geluidbelasting lager is dan 50 dB(A)
geluidgevoelige bestemmingen zonder meer mogelijk

gebieden met een geluidbelasting tussen de 50-55 d(B)A
geluidgevoelige bestemmingen in principe niet mogelijk, met maatregelen en/of hogere waarden wel toegestaan

gebieden met geluidbelasting van 55 dB(A) of meer
geluidgevoelige bestemmingen niet mogelijk

Korte toelichting

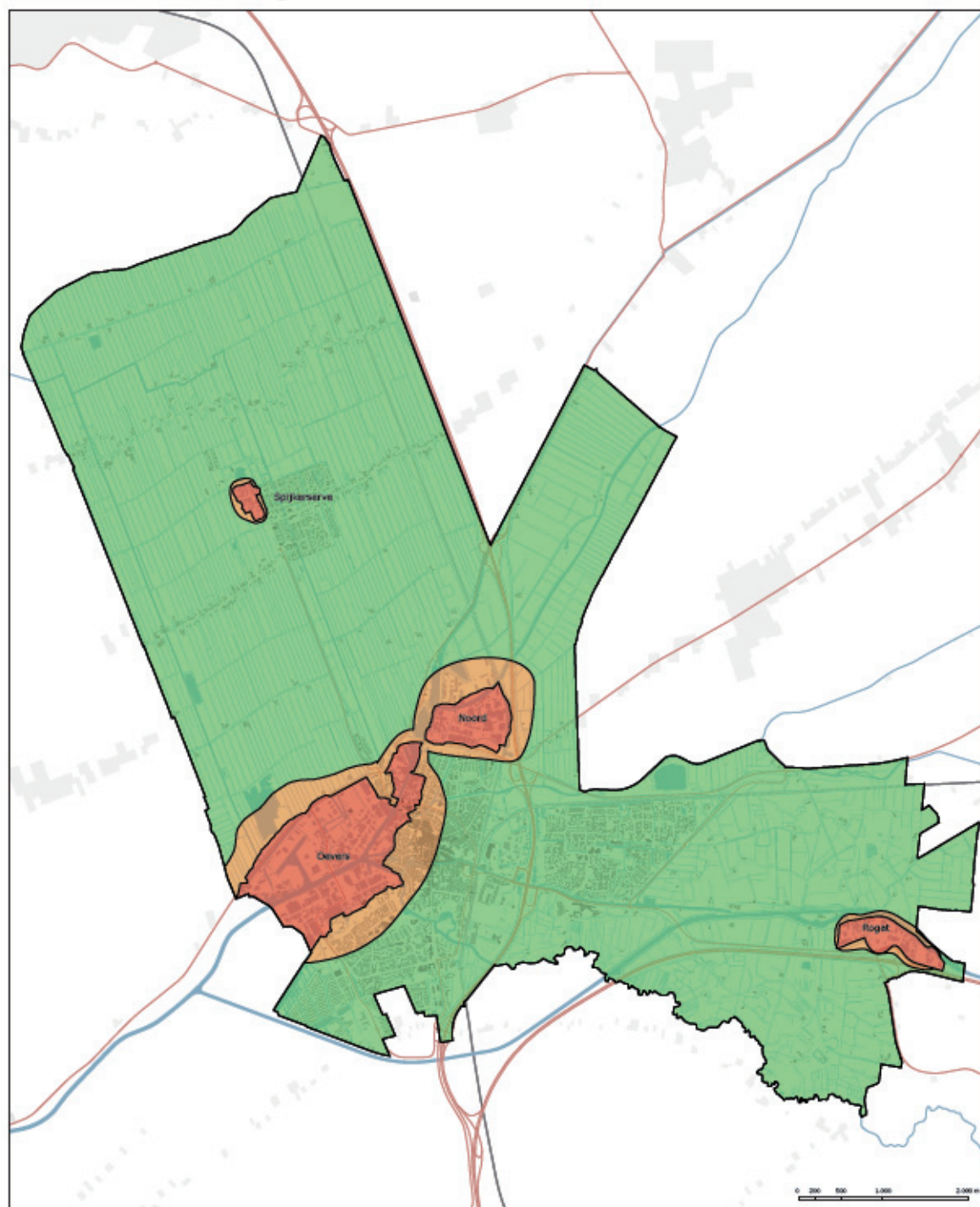
Bijna alle industrieterreinen in Meppel zijn op grond van de *Wet geluidhinder* gezoneerd. De geluidszones zijn bedoeld om een scheiding aan te brengen tussen bedrijven en geluidgevoelige bestemmingen. Alle bedrijven samen mogen niet meer geluidbelasting veroorzaken dan 50 dB(A).

De wet gaat er van uit dat binnen de zone van 50-55 dB(A) geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd worden. Bij uitzondering kan hiervan worden afgeweken. De zone heeft daarom de score oranje. In het rode gebied – de industrieterreinen zelf – zijn geluidgevoelige bestemmingen niet toegestaan.

Relevante bronnen

- Milieuactieplan Meppel 2007-2010
- Zonebeheersmap 2012 gemeente Meppel
(Stroop raadgevende Ingenieurs B.V., 2012)

Themakaart 3b: Industriegeluid

- Geluidgevoelige bestemmingen mogelijk
- Geluidgevoelige bestemmingen in principe niet mogelijk, met maatregelen en/of hogere waarden wel toegestaan
- Geluidgevoelige bestemmingen niet mogelijk

Themakaart 4: externe veiligheid

Kaders

- *Besluit externe veiligheid inrichtingen*
- *Besluit externe veiligheid buisleidingen*
- *Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen*
- *Beleidsvisie Externe Veiligheid Meppel*

Criteria

- **Bedrijventerreinen**
vestiging bedrijven met extern veiligheidsrisico mogelijk. Kwetsbare objecten alleen mogelijk buiten bestaande risicocontouren
- **Buitengebied**
Vestiging bedrijven met extern veiligheidsrisico zoveel mogelijk beperken
- **Binnenstad + centrum + woonwijken**
Bedrijven met extern veiligheidsrisico niet toegestaan (en niet aanwezig)

Korte toelichting

Doel van de wetgeving op het gebied van externe veiligheid is om burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Externe veiligheid beschrijft de kans op overlijden van een persoon (plaatsgebonden risico) of groep (groepsrisico) als rechtstreeks gevolg van een dergelijk ongeval. De wetgeving gaat uit van ruimtelijke scheiding van bron en ontvanger door voldoende afstand te houden. Daartoe zijn voor aangewezen risicobronnen grens- en richtwaarden vastgesteld die gelden voor eveneens aangewezen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (bijvoorbeeld woningen en scholen).

In de gemeente Meppel zijn diverse risicobronnen aanwezig: transportassen (spoor, water en weg) voor vervoer van gevaarlijke stoffen, BEVI-inrichtingen, LPG-stations, gaswininstallaties en buisleidingen. De meeste risicovolle inrichtingen bevinden zich op dit moment op de bedrijventerreinen Oevers en Noord. In de *Beleidsvisie Externe Veiligheid gemeente Meppel* geeft de gemeente een duidelijk kader aan de omgang met externe veiligheidsrisico's. Daartoe is de gemeente opgedeeld in zes gebiedstypen met ieder een eigen veiligheidsambitie die bepalend is voor de mogelijkheid van nieuwe ontwikkelingen.

1. **Binnenstad en centrum:** bedrijven met extern veiligheidsrisico uitgesloten
2. **Woonwijken:** bedrijven met extern veiligheidsrisico uitgesloten
3. **Buitengebied:** externe veiligheidsrisico's zoveel mogelijk beperken
4. **Bedrijventerreinen:** bedrijven met extern veiligheidsrisico mogelijk. Vestiging nieuwe kwetsbare objecten (bijvoorbeeld grotere kantoren) alleen mogelijk buiten bestaande risicocontouren
5. **Transportzones spoor, weg en water**
 - spoor: geen beperkingen
 - weg: in zone 30 meter weerszijden A28/A32 geen nieuwe kwetsbare objecten
 - water: in zone 25 meter weerszijden Meppelerdiep geen kwetsbare objecten
6. **Risicozone hogedruk aardgastransportleidingen**

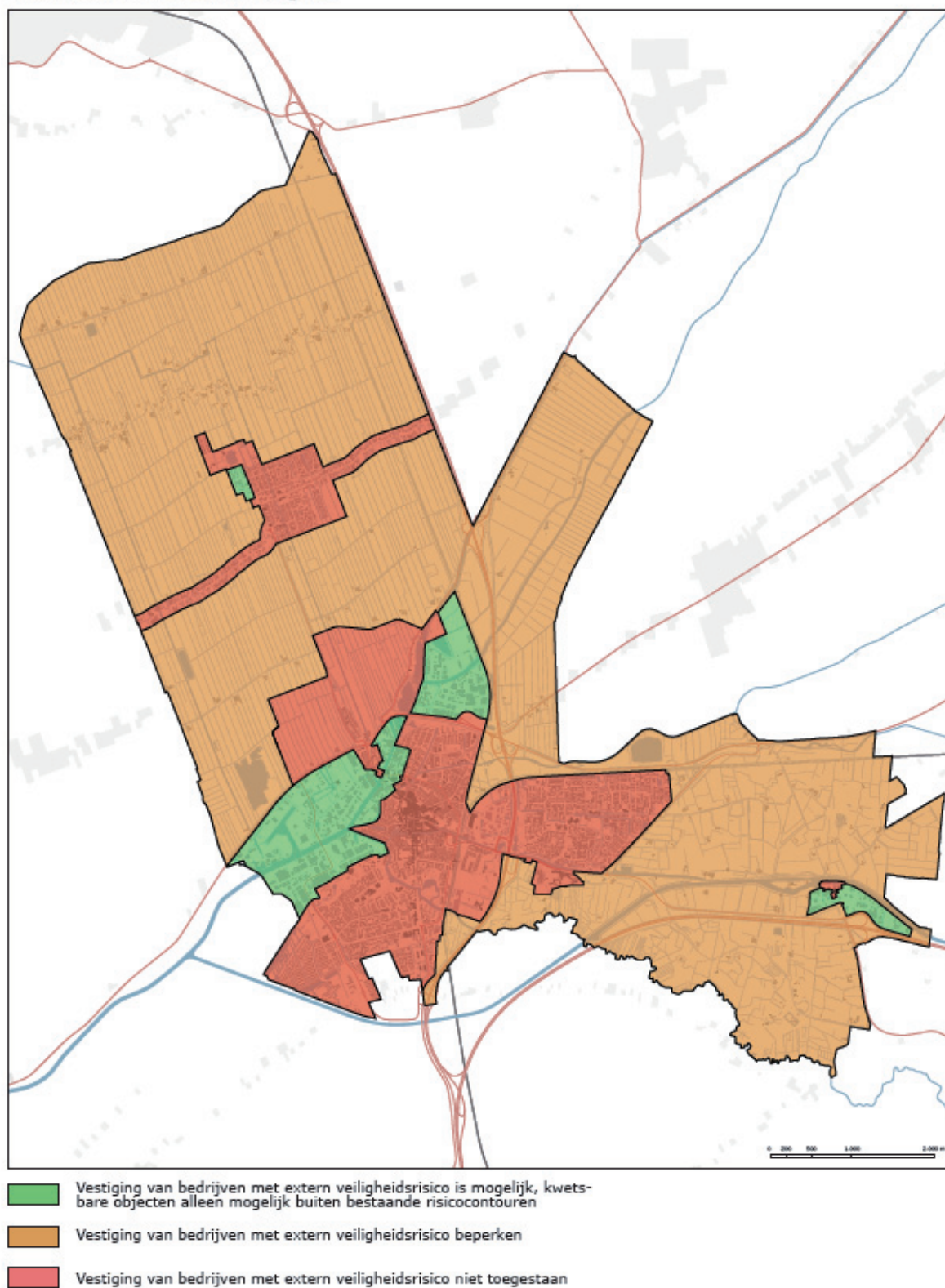
De gebiedstypen zijn opgenomen op de themakaart: de binnenstad, het centrum en de woonwijken kleuren rood omdat hier geen (nieuwe) activiteiten met een extern veiligheidsrisico mogelijk zijn. De bedrijventerreinen kleuren groen omdat vestiging van nieuwe bedrijven met een extern veiligheidsrisico

hier wel mogelijk is. Het buitengebied kleurt oranje. Hier is de vestiging van nieuwe risicovolle activiteiten onder voorwaarden mogelijk.

Relevante bronnen

- Beleidsvisie Externe veiligheid Meppel
- Risicokaart provincie Drenthe
- Milieuactieplan Meppel 2007-2010

Themakaart 4: Externe veiligheid

Themakaart 5: water

Kaders

- *Watertoets*
- *Waterbeheerplan waterschap Reest en Wieden*
- *Eerste uitvoeringsmodule Waterplan Meppel, de Stedelijke wateropgave*
- *Omgevingsvisie Drenthe*

Criteria

 Aandachtsgebieden vanuit aspect water

- *waterbergingsgebieden*
- *woonwijken met mogelijke grondwateroverlast*
- *hydrologische aandachtsgebied (Reestdal)*

Korte toelichting

Het aspect water is in de gemeente Meppel vanuit meerdere oogpunten van belang:

- waterhuishoudkundig (beheer van waterpeilen, berging)
- als drager van de landschapstructuur en cultuurhistorische betekenis
- als vervoerroute
- voor de recreatieve functie
- voor de ecologische functie

Naast kansen levert het aspect water ook knelpunten op. Klimaatverandering met als mogelijk gevolg een stijging van de zeespiegel en een toename van de neerslaghoeveelheid en intensiteit heeft gevolgen voor de waterhuishouding. Om wateroverlast te voorkomen is op regionale schaal een opgave geconstateerd, waarvan een deel binnen de gemeente Meppel ligt. Daarnaast is in stedelijk gebied voor Meppel een wateropgave vastgesteld.

Voor beide opgaven wordt de komende jaren meer ruimte voor water gecreëerd langs de Wold Aa en de Reest. Deze wateropgave maakt deel uit van de autonome ontwikkeling.

Een deel van de stedelijke wateropgave bestaat uit het oplossen van grondwaterproblemen: in het zuidelijke deel van de kern Nijeveen en in de Meppelse wijk Slingeberg is sprake van structurele wateroverlast.

De afgelopen jaren zijn door het waterschap enkel van de aanwezige knelpunten op watergebied opgelost. Kaden en dijken zijn opgehoogd, mede naar aanleiding van de grote wateroverlast in 1998. Ook de waterafvoercapaciteit rond het Meppelerdiep is verhoogd.

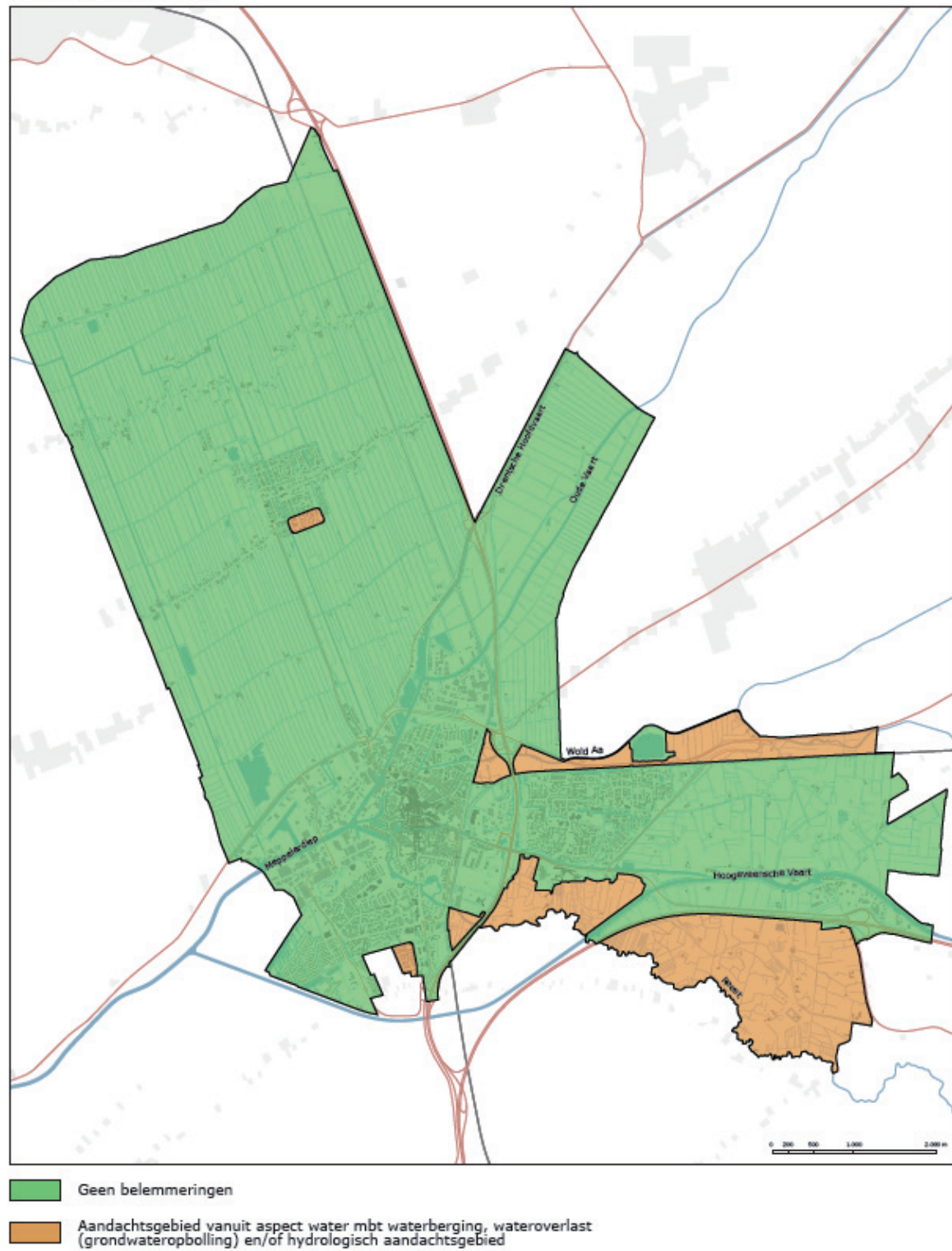
Met het realiseren van de gehele stedelijke en regionale wateropgave zal er naar verwachting in 2030 geen sprake meer zijn van grote knelpunten op watergebied.

De Wet ruimtelijke ordening waarborgt via de watertoets dat bij iedere nieuwe ontwikkeling rekening gehouden worden met het aspect water. Op grond van het provinciale beleid liggen in het Reestdal een aantal hydrologische aandachtsgebieden. Dit zijn gebieden waar het freatische grondwater een (ondersteunende) natuurfunctie heeft.

Relevante bronnen:

- Waterplan Meppel (Waterschap Reest en Wieden, Gemeente Meppel en Vitens, 2001)
- Eerste uitvoeringsmodule Waterplan Meppel, de Stedelijke wateropgave (waterschap Reest en Wieden & gemeente Meppel, 2009)
- Milieuactieplan Meppel 2007-2011
- Omgevingsvisie Drenthe (hydrologische aandachtsgebieden)

Themakaart 5: Water

Themakaart 6: landschap en cultuurhistorie

Kaders

- *Landschapsbeleidsplan gemeente Meppel*
- *Beschermde dorpsgezicht Wilhelminapark*

Criteria

	nieuwe wijken in Meppel <i>geen belemmeringen vanuit landschap</i>
	landschappelijk en/of cultuurhistorisch waardevolle gebieden (buitengebied, historische binnenstad Meppel, beschermd stadsgezicht Oud – Zuid) <i>Ontwikkelingen zijn mogelijk, mits er rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden</i>
	N.v.t.

Korte toelichting

Het buitengebied van Meppel kent drie landschapstypen:

- het slagenlandschap
- het esgehuchtenlandschap
- het Reestdal

Aan de noordzijde van Meppel ligt het slagenlandschap dat in de Middeleeuwen is ontstaan door de ontginning van het aanwezige laagveenmoeras. Ook het gebied rondom het beekdal van de Oude Vaart is onderdeel van het slagenlandschap hoewel hiervan niet veel meer herkenbaar is. Het oostelijke deel van de gemeente – rondom Broekhuizen – is onderdeel van het esgehuchtenlandschap. In het zuidelijke grensgebied met Overijssel ligt het Reestdal met zijn kenmerkende havenzaten en monumentale boerderijen.

De drie landschappen vormen de dragers van de ruimtelijke kwaliteit en vormen op grond van het gemeentelijke beleid de leidraad bij nieuwe ontwikkelingen. De landschappen scoren daarom oranje. Onderdeel van de landschappen zijn ook de waardevolle elementen en structuren zoals bebouwingslinten (zoals in en rond Nijeveen), houtwallen, essen, het zicht op het stads-silhouet Meppel en de contrasten van Rogat. Bij nieuwe ontwikkelingen moet met deze waarden rekening worden gehouden. Voor het bepalen van de effecten op het detailniveau van de structuurvisie zijn deze elementen niet onderscheidend en daarom niet verder uitgewerkt. Dit geldt ook voor de verspreid over de gemeente liggende cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of elementen met de status van rijks-, provinciaal of gemeentelijke monument of beeldbepalend pand.

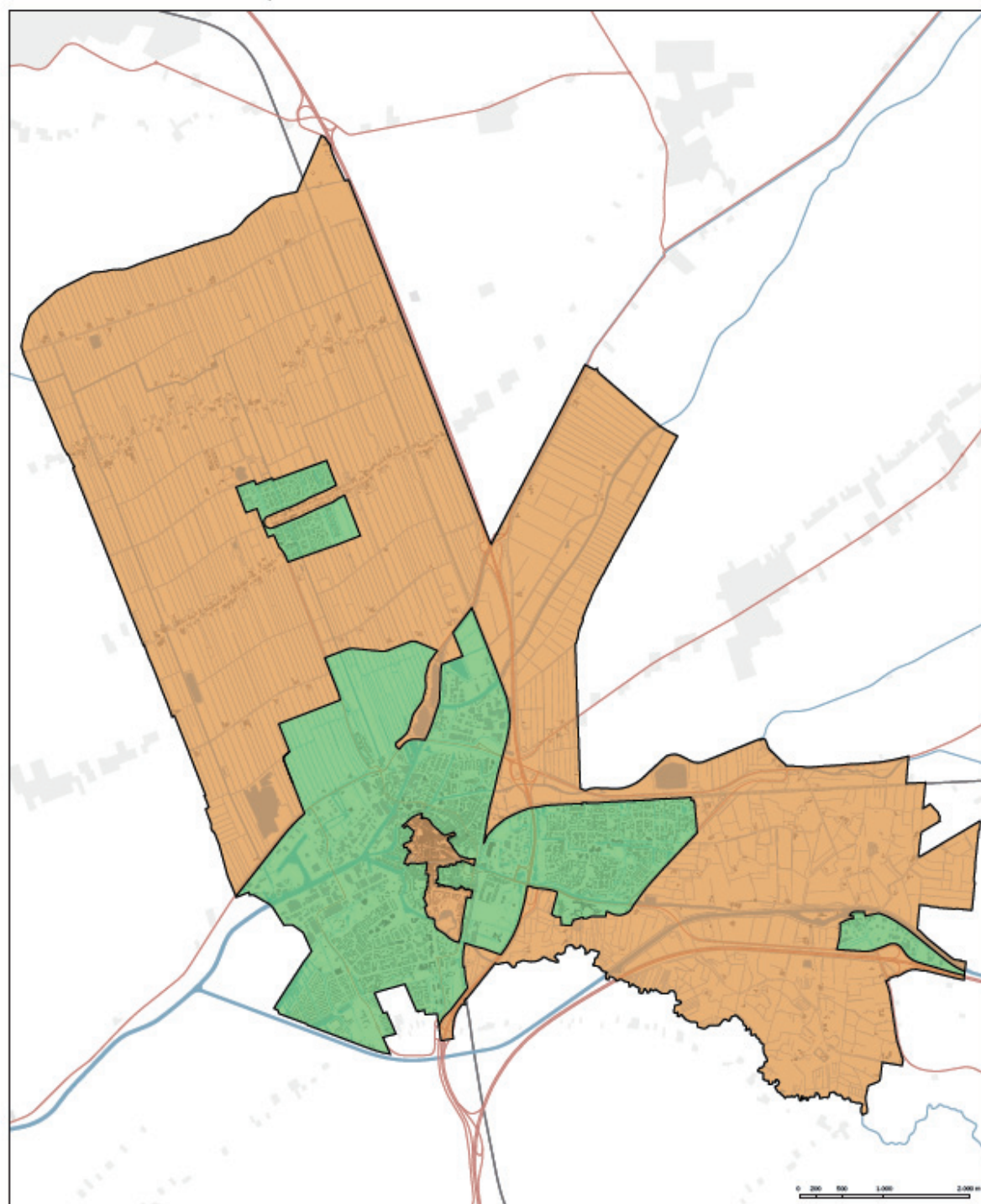
Van grote cultuurhistorische waarde is ook de historische binnenstad van Meppel. De stad is ontstaan op een plek waar drie beken afkomstig van het Drents Plateau bij elkaar komen: De Oude vaart, De Wold Aa en de Reest. De eerste bewoners vestigden zich rond 1150 op de hogere zandgronden tussen deze beken. In de Middeleeuwen ontwikkelde Meppel zich tot een bloeiende overslagplaats voor turf en hout uit Drenthe richting Zuiderzee en voor ambachtelijke scheepsbouwbedrijven.

Meppel kent één gebied waarvoor een formele bescherming is vastgesteld in de vorm van een beschermd stadsgezicht: Meppel – Oud Zuid. Dit wandel- en villapark nabij het station werd vanaf 1914 ontworpen vanuit de wens voor een wandelpark aan de oever van de Reest.

Relevante bronnen

- Landschapsbeleidsplan Meppel (2001)
- Aanwijzingsbesluit beschermd gezicht Meppel Oud – Zuid
- Duurzame waardenkaart Hoofdlijnennotitie Structuurvisie
- Nota 's Cultuurhistorische waarden kern Meppel en Bedrijventerreinen
- Oplegnotitie cultuurhistorie Structuurvisie

Themakaart 6: Landschap en cultuurhistorie

- Geen belemmeringen
- Ontwikkelingen mogelijk, mits er rekening wordt gehouden met landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden

Themakaart 7: archeologie

Kaders

- *Wet op de archeologische Monumentenzorg*
- *Wet ruimtelijke ordening*
- *Archeologische beleidskaart gemeente Meppel*

Criteria

gebieden met geen of lage tot middelhoge archeologische verwachting
ontwikkelingen zijn mogelijk

gebieden met hoge archeologische verwachting of bestaande waarden
ontwikkelingen zijn alleen mogelijk met maatregelen

beschermde archeologische rijksmonumenten
ontwikkeling niet mogelijk

Korte toelichting

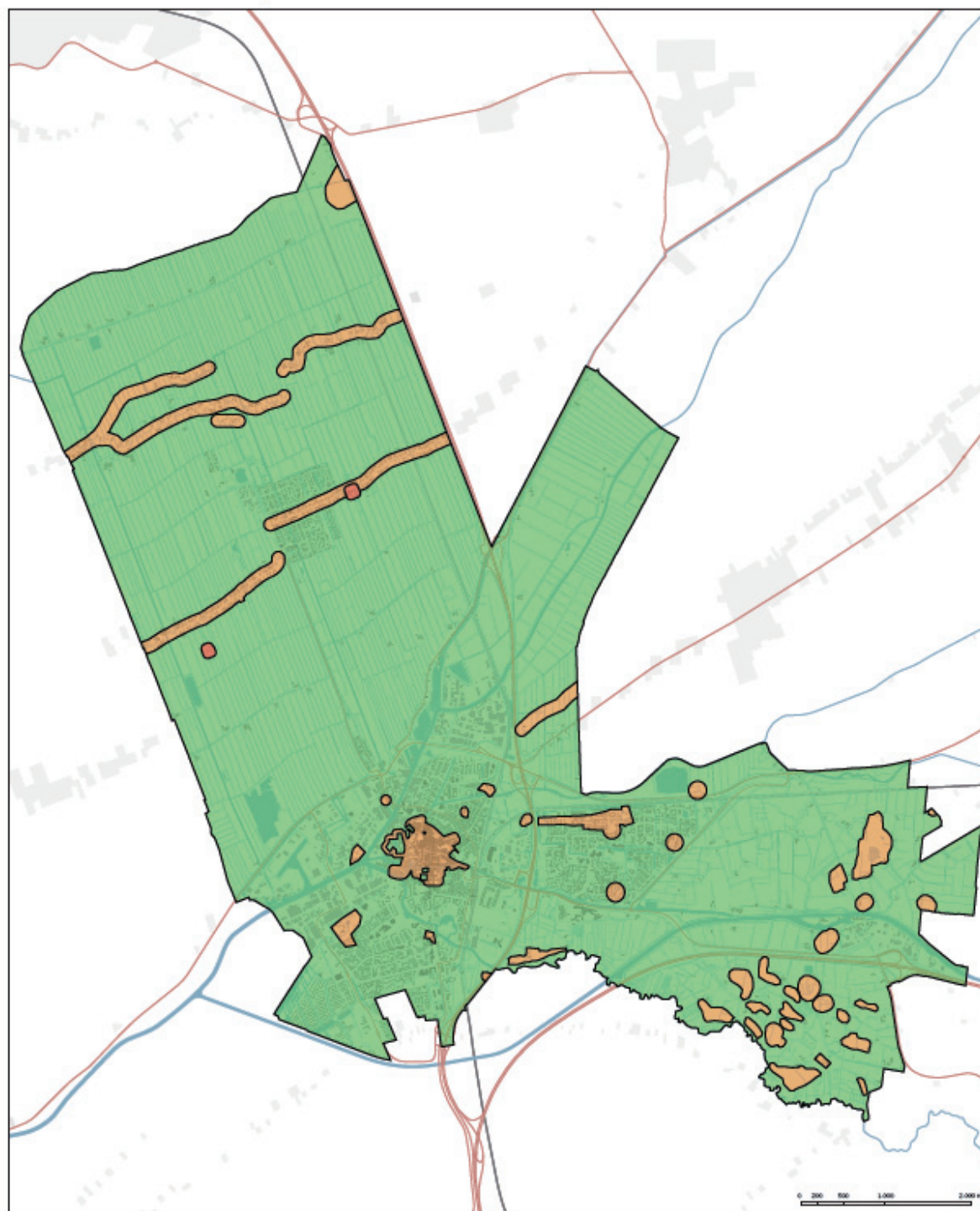
De Wet ruimtelijke ordening en de Wet Archeologische Monumentenzorg verplichten om bij ontwikkelingen rekening te houden met archeologische resten in de bodem. Niet alleen bij bouwontwikkelingen maar ook bij grondwateronttrekking en/of natuurontwikkeling.

De gemeente Meppel heeft haar archeologiebeleid vastgelegd in de archeologische beleidskaart. Hierin is het grondgebied van de gemeente opgedeeld in verschillende waarden en verwachtingszones. In de gebieden met hoge archeologische verwachtingswaarden en in de zones met vastgestelde archeologische waarden is de kans groot dat er maatregelen moeten worden genomen om archeologische resten te ontzien.

Relevante bronnen

- Archeologische beleidskaart gemeente Meppel (2013)

Themakaart 7: Archeologie

- Ontwikkelingen zijn mogelijk
- Ontwikkelingen alleen mogelijk met maatregelen
- Ontwikkelingen zijn niet mogelijk

Themakaart 8: verkeer

Kaders

- *Wet ruimtelijke ordening*
- *Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan*

Criteria

- goede verkeersafwikkeling (0-80%)
ontwikkelingen mogelijk
- matige verkeersafwikkeling (80-95%)
ontwikkelingen afhankelijk van maatregelen
- slechte verkeersafwikkeling (95% en hoger)
geen ontwikkelingen mogelijk

Korte toelichting

De gemeente heeft haar verkeersbeleid vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan. Hierin zijn de wegen in de gemeente ingedeeld in drie categorieën:

- stroomwegen
- gebiedsontsluitingswegen
- erftoegangswegen

De stroomwegen zijn de A28 en de A32. De A32 heeft drie aansluitingen ter hoogte van de stad Meppel (zuid, centrum en noord).

De belangrijkste gebiedsontsluitingswegen zijn de N851, N375 en N371. De N851 geeft tevens aansluiting op de A28. Een belangrijke gebiedsontsluitingsweg is ook de buitenring van de kern Meppel. De buitenringstructuur ontsluit de binnenring en de verschillende woongebieden in Meppel. De binnenring ligt direct rondom de binnenstad en ontsluit de voorzieningen in de (deels autovrije) binnenstad. Het grootste deel van de wegstructuur –inclusief de binnenring - betreft erftoegangswegen, in de kernen zelf maar ook in het buitengebied.

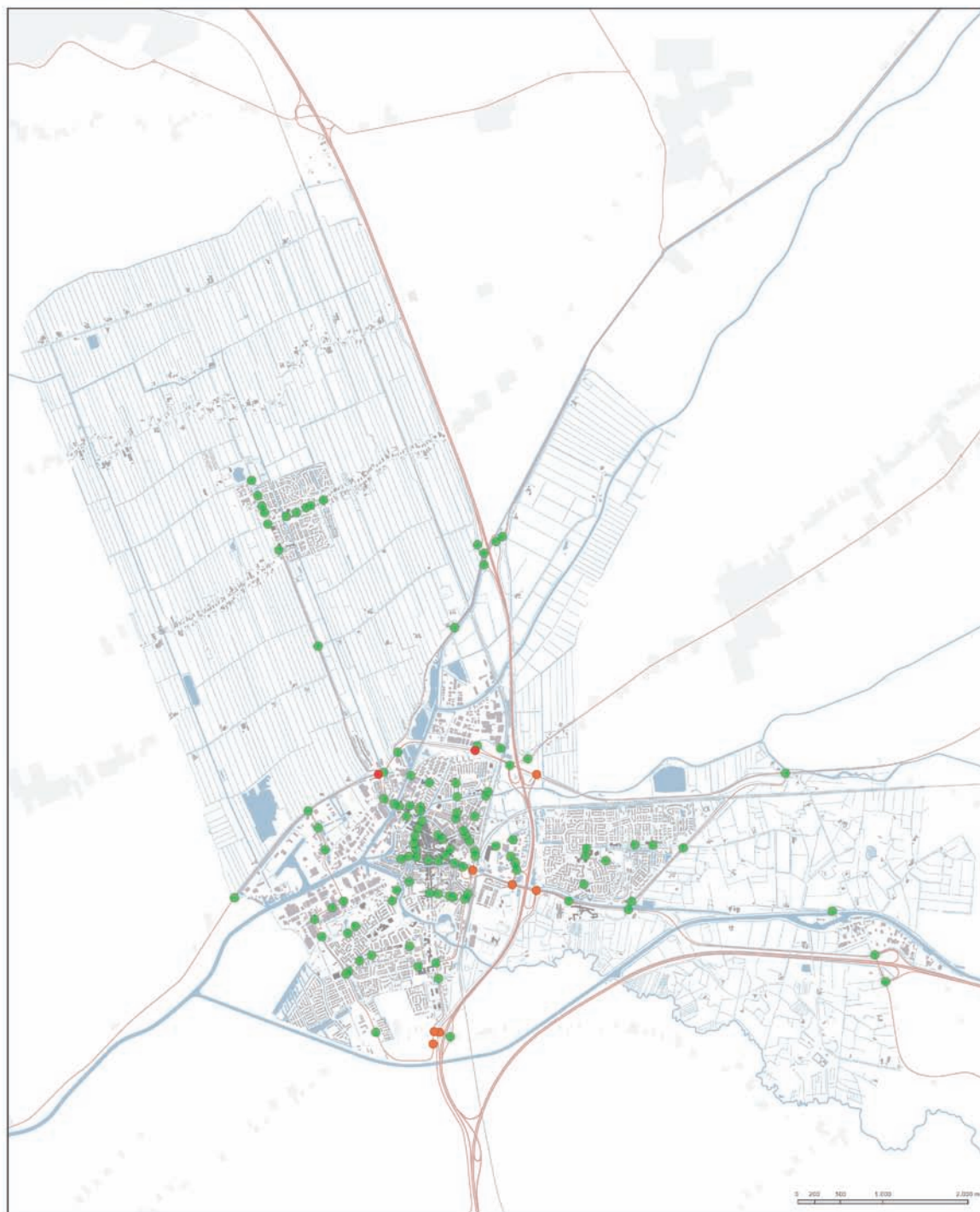
Door de verkeersintensiteiten te vergelijken met de capaciteit van de weg (I/C vergelijking) is een uitspraak te doen over de bereikbaarheid / doorstroming in de spits in de referentiesituatie. Bij een verhouding onder de 0,8 treedt geen congestie op (score groen), tussen de 0,8 en 0,95 is congestie mogelijk (oranje). Bepalend voor de bereikbaarheid zijn ook de kruispunten/rotondes omdat juist hier de doorstroming vaak stagneert.

Op de gebiedsontsluitingswegen vormt de verkeersafwikkeling in de spitsperiode op een aantal plaatsen een knelpunt. De meeste knelpunten liggen aan de N375. Op zich heeft deze weg voldoende capaciteit om het verkeer te verwerken. De weg is echter zeer gevoelig voor opstoppen en vertragingen door de vele aansluitingen: tussen de A32 en de Overijsselse grens liggen 8 kruisingen waarvan 6 rotondes en twee voorrangskruisingen.

Relevante bronnen

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan (2009)
- Bestemmingsplan en MER Nieuwveense Landen
- Verkeersmodel gemeente Meppel 2013

Themakaart 8: Verkeer

- Goede verkeersafwikkeling, $I/C < 0,80$
- Matige verkeersafwikkeling, $I/C = 0,80 - 0,95$
- Slechte verkeersafwikkeling, $I/C > 0,95$

Themakaart 9: bodem

Kaders

- *Wet bodembescherming*
- *Besluit bodemkwaliteit*
- *Omgevingsvisie Drenthe (aardkundige waarden)*

Criteria

 gebieden zonder verontreiniging van bodem en/of water en zonder aardkundige waarden
ontwikkelingen mogelijk

 aandachtsgebieden met mogelijke verontreiniging van bodem en/of water en/of aardkundige waarden
ontwikkelingen niet zonder meer mogelijk

 N.v.t.

Korte toelichting

De wetgeving voor bodembescherming is vastgelegd in de Wet bodembescherming. Doel van de wet is te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is en waarbij verspreiding van de verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen. Functiegericht saneren dus.

Bij grondverzet geeft het Besluit bodemkwaliteit een toetsingskader voor hergebruik op landbodem en toepassingen in het oppervlaktewater. Daarbij kunnen gemeente kiezen voor een generiek of lokaal toetsingskader. De gemeente Meppel heeft samen met de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden, De Wolden, Hogeveen, Midden-Drenthe, Noordenveld, Tynaarlo en Westerveld (en de provincie Drenthe) gekozen voor het generieke toetsingskader. Dit om de toepassing van grond tussen de gemeenten (en de handhaving daarop) te vereenvoudigen. Het gezamenlijke toetsingskader is vastgelegd in de (concept) *Nota bodembeheer*.

Op verontreinigde grond mag worden gebouwd. Er zijn daarom geen gebieden die rood scoren. Mogelijk zal de grond eerst wel gesaneerd moeten worden om te kunnen bouwen en/of gelden er beperkingen voor het gebruik.

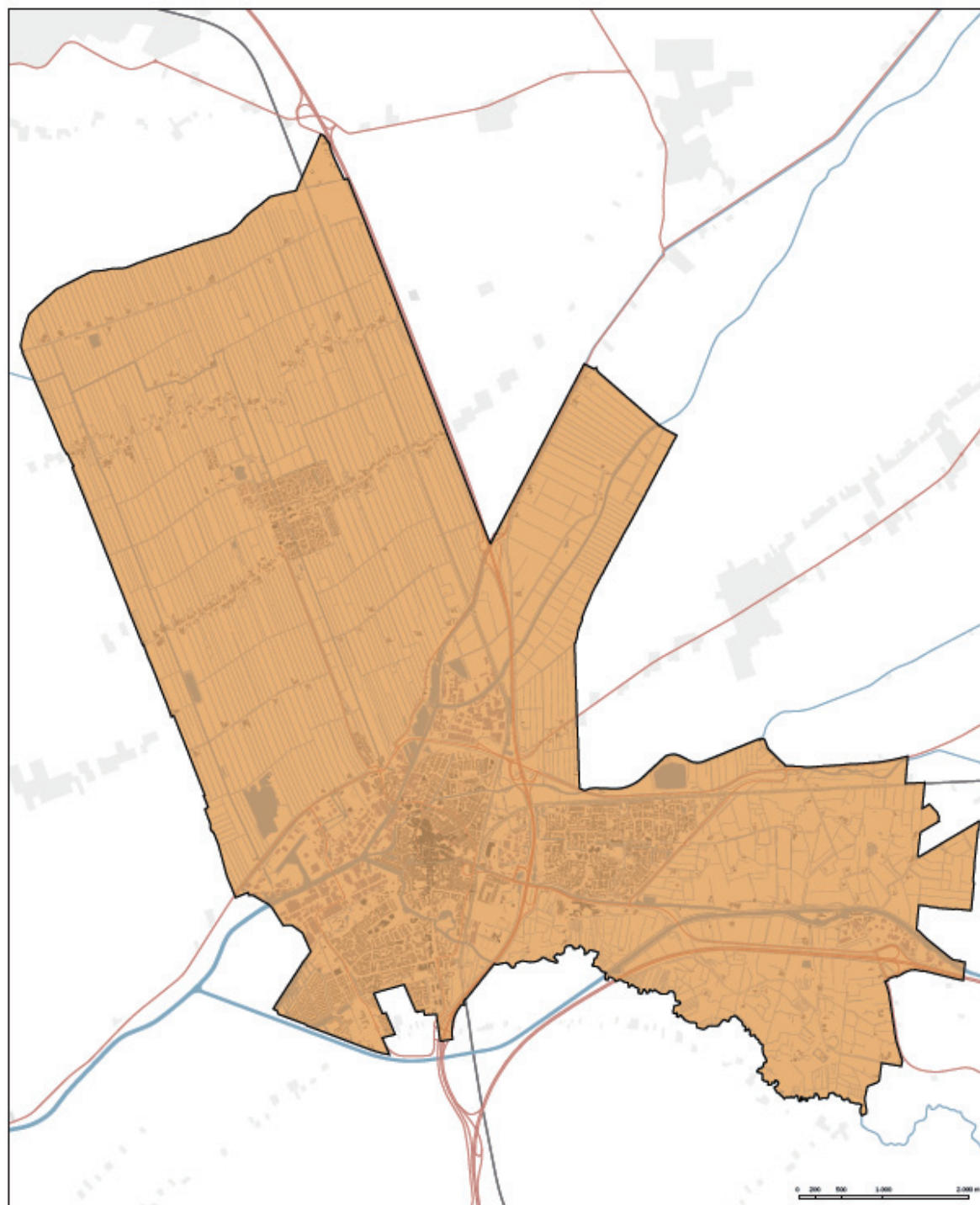
De gemeente beschikt op dit moment niet over een bodemkwaliteitskaart die informatie geeft over de kwaliteit van de bodem en die resultaten van reeds uitgevoerde bodemonderzoeken weergeeft. Om deze reden is het gehele grondgebied van de gemeente aangewezen als (oranje) aandachtsgebied. Dit hoeft niet te betekenen dat in al deze gebieden maatregelen nodig zijn. Mogelijk is geen verontreiniging aanwezig of is uitsluitend sprake van van nature verhoogde achtergrondgehalten.

Binnen de gemeente Meppel bevinden zich in de bodem aardkundige waarden. Daarbij gaat het om de binnenstad van Meppel en om een celtic field in het uiterste noordwesten van de gemeente. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet met deze waarden rekening worden gehouden (score oranje).

Relevante bronnen

- Milieuactieplan 2007-2011
- Nota bodembeheer (concept 2012)

Themakaart 9: Bodem

Ontwikkelingen niet zonder meer mogelijk

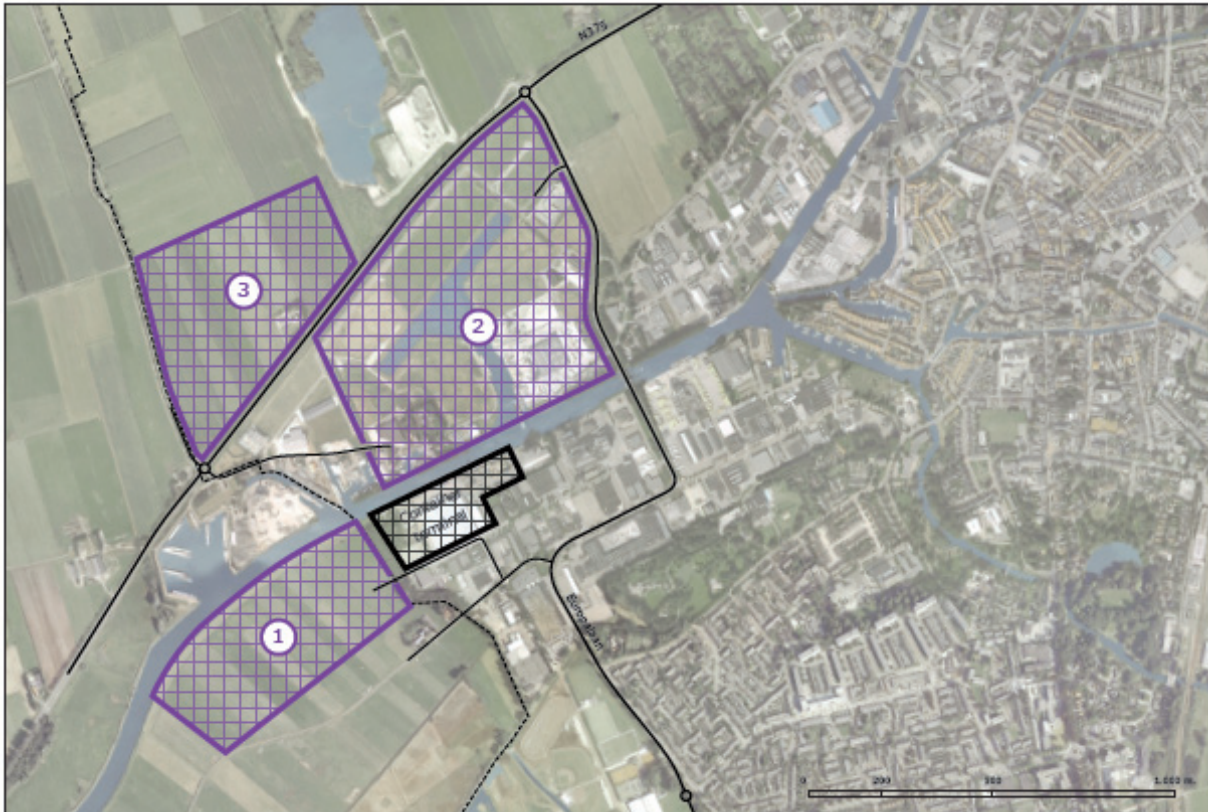

Bijlage 4. Effectbladen milieubeoordeling

Inhoudsopgave

1. Havenontwikkeling
2. Optimalisatie en transformatie overige bedrijventerreinen
3. Nieuwe vaarverbindingen vanuit woonwijk Nieuwveense Landen
4. Infrastructuur: ontsluiting Meppel-Noord
5. Ontwikkeling verblijfsrecreatie in noordelijk buitengebied

1. Havenontwikkeling

Huidige situatie en kenschets nieuwe ontwikkeling

Het havengebied is in totaal ruim 160 ha groot en bestaat uit de industrieterreinen Oevers A, B, C en D en de bedrijventerreinen Steenwijkerstraatweg en Oude Vaart. Een groot deel van de kavels op deze terreinen is 'nat' en in gebruik bij middelzware tot zware watergebonden bedrijven waaronder scheepswerven en bedrijven in de veevoeder- en zuiveloverslag. Op Oevers B ligt de containerterminal waar de overslag van goederen plaatsvindt. Vanwege de overslag zijn in het havengebied ook meerdere transport- en distributiebedrijven gevestigd. Op het terreinen Steenwijkerstraatweg, Oude Vaart, Oevers C en D zijn enkele bedrijfswoningen en/of burgerwoningen aanwezig (o.a. langs de Steenwijkerstraatweg en het Meppelerdiep).

De ontsluiting van het havengebied over de weg loopt hoofdzakelijk via de N375 en de Europalaan richting de A32 en A28. De bestaande druk op de omgeving bestaat vooral uit de relatief grote verkeersstroom die het havengebied genereert.

De structuurvisie voorziet een uitbreidingsbehoefte van het havengebied met 20 ha in 2030. De uitbreiding bestaat uit een vergroting van containerterminal met 5 à 6 ha en daarnaast uit extra ruimte voor transport- en distributiebedrijven en aanvullende logistieke dienstverlening (warehousing). Een deel van deze uitbreiding kan gerealiseerd worden door afronding van en intensiever ruimtegebruik op de bestaande haventerreinen. Los van de exacte omvang van de uitbreiding onderzoekt het PlanMER welke uitbreidingsrichting voor de havenontwikkeling vanuit milieuoogpunt haalbaar is. Daarbij zijn drie alternatieven benoemd.

De belangrijkste milieuaspecten die in de omgeving van het havengebied een rol spelen zijn ecologie en verkeer.

Effectbeoordelingen havenontwikkeling

Milieuthema Ecologie (themakaarten 1a/1b)

Natura2000

In de 'Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel' (zie bijlage 5) is onderzocht in hoeverre de havenontwikkeling negatieve effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabijgelegen Natura 2000- gebieden De Wieden en Olde Maten en Veerslootlanden. Uit de analyse blijkt dat een verhoging van de (atmosferische) stikstofdepositie tot significante effecten op het gebied De Wieden kan leiden vanwege de nabije ligging en de aanwezigheid van habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De havenontwikkeling leidt tot extra stikstofemissie via de uitstoot door het verkeer en de bedrijven zelf.

Uit onderzoek blijkt dat de effectafstand van stikstofuitstoot door het verkeer op stikstofgevoelige habitattypen kan oplopen tot 3000 m. Langs de provinciale ontsluitingswegen rond De Wieden met maximaal ca. 5.000 voertuigen per etmaal kan de depositie op 100 meter van de weg 12,5 mol/ha/jaar zijn.

Uit een recente gebiedsanalyse opgesteld voor De Wieden blijkt dat situatie voor twee habitattypen (veenmosrietland en blauwgrasland) zodanig ongunstig is, dat er geen garantie is dat geen achteruitgang optreedt met het huidige maatregelenpakket¹ gericht op reductie van het depositieniveau. Dit betekent dat extra depositie op groeilocaties, hoe beperkt ook, beoordeeld moet worden als een significant negatief effect. Dit is recent bevestigd door de commissie MER in haar advies over het PlanMER bestemmingsplan Recreatieterreinen Steenwijkerland (2013). Hierin geeft de commissie aan dat elke depositieverhoging ter hoogte van groeilocaties van stikstofgevoelige habitattypen als significant negatief beschouwd moet worden en dat de beste strategie het geheel voorkomen van effecten is.

Gelet op het bovenstaande geeft de havenontwikkeling een reële kans op significante effecten op stikstofgevoelige habitattypen in het gebied De Wieden. Dit ondanks de toekomstige afname van de landelijke uitstoot van stikstofoxiden als gevolg van technologische ontwikkelingen. De havenontwikkeling leidt tot extra stikstofuitstoot via de verkeerstoename en de uitstoot van de bedrijvigheid zelf. Binnen de effectafstand van de belangrijkste ontsluitingsweg van het havengebied - de N375 - liggen stikstofgevoelige habitattypen. Vanwege de overspannen situatie in de kritische depositieniveau 's bestaat geen ruimte voor een toename van de uitstoot van stikstof. Daarom is het noodzakelijk om bij de verdere uitwerking van de havenontwikkeling, maar ook bij andere toekomstige ontwikkelingen in Meppel, uitstoot van stikstof te voorkomen of zo beperkt mogelijk te houden. Dit kan door milieueisen te stellen aan de nieuwe bedrijvigheid en/of door het nemen van duurzame (stimulerings-) maatregelen.

De effecten op het gebied De Wieden kunnen verminderd worden door de ontsluitingsroute van het havengebied op grotere afstand van het natuurgebied te situeren. Met het oog hierop scoort het locatiealternatief aan de overzijde van de N375 slechter ten opzichte van de andere alternatieven. De alternatieven 1 en 2 geven veel betere mogelijkheden voor een ontsluiting op grotere afstand tot De Wieden, bijvoorbeeld via de Europalaan of een nieuwe ontsluiting ten zuiden van Meppel. Alternatief 1 scoort in dit opzicht het meest positief omdat de ontsluiting op deze locatie volledig via de Europalaan kan verlopen.

Het locatiealternatief Oevers D scoort het beste vanuit het oogpunt van totale stikstofdepositie. Het gebruiken van de onbenutte 11 ha op dit terrein betekent immers dat deze 11 ha op deze locatie niet

1 Zoals afgesproken in het kader van het concept beheerplan Natura 2000 Wieden en Weerribben

meer beschikbaar is voor andere bedrijvigheid. Per saldo betekent dit minder stikstofuitstoot in de nabijheid van de N375 en De Wieden.

In geval bij de uitwerking van de havenontwikkeling blijkt dat significante effecten op het gebied De Wieden niet kunnen worden uitgesloten bestaat een mogelijkheid de ontwikkeling toch te realiseren. In dat geval moet de gemeente wel aantonen dat geen reële alternatieven voor de ontwikkeling bestaan, er sprake is van dwingende reden van openbaar belang en tot slot dat compensatie van de verloren gegane natuurwaarden plaatsvindt.

Gelet op het beleid van alle overheden om het vrachtverkeer over de weg te laten afnemen ten gunste van de toename van het vervoer over water én de bijdrage van de havenontwikkeling in Meppel aan dit beleid, is dit spoor voorbaat niet kansloos.

Natura2000			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	-	---

EHS

Direct ten zuidwesten van het havengebied ligt (in de gemeente Staphorst) EHS-gebied. Het gebied bestaat uit waardevolle (schraal)graslanden met de status bestaand natuurgebied (ten noorden van het Meppelerdiep) en beheers- en natuurontwikkelingsgebied (ten zuiden van het Meppelerdiep). De in alternatief 1 voorziene uitbreiding ligt in dit gebied en leidt daarom tot aantasting van de wezenlijke waarden van de EHS. Onderzoek naar de toepassing van de saldobenadering, herbegrenzing en/of compensatie van waarden is noodzakelijk. De overige alternatieven liggen buiten de EHS en scoren ten opzichte van alternatief 1 daarom positief.

EHS			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	+	+

Milieuthema Luchtkwaliteit (themakaart 2)

De havenontwikkeling leidt tot een toename van de emissies van schadelijke stoffen zoals fijn stof en stikstofoxiden. In het verleden was in het havengebied incidenteel sprake van lokale overschrijdingen van de normen. Deze zijn inmiddels via herziening van de betrokken milieuvergunningen teruggedrongen. Met het oog hierop mag verwacht worden dat zich ook nieuw-vestiging van bedrijven c.q. de uitbreiding van het industrieterrein geen overschrijdingen van de wettelijke normen gaan voordoen. Dit geldt in gelijke mate voor de drie alternatieven. Alternatief 2 (Oevers D) kan per saldo tot minder uitstoot leiden wanneer de 11 ha bestemd bedrijventerrein die hier 'verloren gaat' niet voor 100% wordt gecompenseerd op een andere locatie (bijvoorbeeld Noord). De beoordeling in dit PlanMER gaat wel uit van volledige compensatie. Ook de relatief grote afstand van alle locatiealternatieven tot de woonbebouwing van Meppel is geen reden tot het maken van onderscheid in de beoordeling.

Luchtkwaliteit			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	0	0	0

Milieuthema Geluid (themakaarten 3a en 3b)

Spoor en weg

De havenontwikkeling ligt buiten de aandachtszone voor het spoorweglawaai. Dit aspect is daarom niet relevant. De havenontwikkeling genereert wel een toename van het wegverkeer en daarmee een toename van de geluidsbelasting. Op voorhand kan niet worden aangegeven welke bijdrage de ontwikkeling heeft op de akoestische situatie. Uit onderzoek moet blijken of maatregelen nodig zijn. Het locatiealternatief aan overzijde van de N375 zal minder verkeer door de stad Meppel (Europalaan) genereren waardoor minder inwoners geluidsbelasting ondervinden. Dit alternatief scoort daarom iets positiever ten opzichte van de andere alternatieven.

Industrie

Rondom het industrieterrein Oevers geldt een geluidszone. De geluidszone is bedoeld om een scheiding aan te brengen tussen de bedrijven en omliggende geluidgevoelige functies. Ook bij de uitbreiding van het industrieterrein zal een milieuzonering gehanteerd worden. Daarom – en gelet op de relatief grote afstand van de drie alternatieve uitbreidingslocaties tot de woonbebouwing van Meppel - mag er van worden uitgegaan dat er geen nieuwe gehinderde kwetsbare objecten bijkomen. Hier is daarom sprake van een neutraal effect.

Geluid			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	-	0

Milieuthema Externe veiligheid (themakaart 4)

Op basis van het huidige externe veiligheidsbeleid van de gemeente is op alle industrieterreinen de vestiging van nieuwe risicobronnen mogelijk. Hoewel in het havengebied geen nieuwe bedrijfs- of burgerwoningen worden toegestaan, zijn er op het terrein wel personen werkzaam. Bovendien zal de vestiging van risicovolle inrichtingen leiden tot extra transporten van gevaarlijke stoffen langs de stad Meppel. Hoewel dit geen knelpunten hoeft op te leveren wordt deze ontwikkeling – voor alle alternatieven - daarom als licht negatief beoordeeld.

Externe veiligheid			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	-	-

Milieuthema Water (themakaart 5)

De drie alternatieve uitbreidingslocaties bevinden zich buiten de aandachtsgebieden voor water.

De aanleg van het nieuwe bedrijventerrein gaat mogelijk gepaard met demping of verplaatsing van watergangen. Omdat er voldoende waterberging aanwezig moet zijn, moet in overleg met het waterschap worden nagegaan hoe eventuele compensatie plaats moet vinden. Bij het benutten van Oevers D voor de havenontwikkeling zal minder waterberging nodig zijn. Dit alternatief scoort daarom iets beter. Ditzelfde geldt voor de effecten op de waterkwaliteit. De ontwikkeling van nieuw industrieterrein mag niet leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Bij nadere uitwerking moet onderzocht worden hoe negatieve effecten kunnen worden voorkomen.

Water			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	0	-

Milieuthema Landschap en cultuurhistorie (themakaart 6)

De aanleg van nieuw industrieterrein gaat in alle locatiealternatieven ten koste van waardevol cultuurlandschap. Omdat alternatief 2 gedeeltelijk plaatsvindt op bestaand industrieterrein, scoort dit alternatief minder negatief dan de andere alternatieven. Mogelijk behoud van landschappelijk en/of cultuurhistorisch waardevolle elementen vorm een aandachtspunt bij de uitwerking van de plannen.

Landschap en cultuurhistorie			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	--	-	--

Milieuthema Archeologie (themakaart 7)

Geen van de locatiealternatieven ligt in een gebied met bestaande archeologische waarden of een hoge archeologische verwachtingswaarde. Dit thema heeft daarom geen invloed op de beoogde havenontwikkeling.

Archeologie			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	0	0	0

Milieuthema Verkeer (themakaart 8)

De structuurvisie geeft als studieopgave de uitbreiding van 20 ha industrieterrein bij het havengebied (inclusief de uitbreiding van de containerterminal). Kengetallen (CROW) geven aan dat de aanleg van 20 ha industrieterrein (milieucategorie 1 t/m 4) gepaard gaat met een toename van circa 2500 motorvoertuigen per gemiddelde weekdag. Hierdoor nemen de verkeersintensiteiten op de diverse wegen, met name de N375 en de Industrieweg / Europalaan, significant toe.

In de referentiesituatie is reeds een knelpunt aanwezig bij de kruisingen in de N375 ten noorden van de stad Meppel. Deze knelpunten worden als gevolg van de havenontwikkeling verder vergroot. Hier ontstaan significante problemen in met name de spitsperiode met vertragingen en ongewenste omrijdbewegingen tot gevolg. Het is daarom zaak deze knelpunten aan te pakken, voordat begonnen wordt met de havenontwikkeling. Beleidsmatig is met het verbeteren van de ontsluiting Meppel – Noord reeds een begin gemaakt, mede naar aanleiding van de beoogde aanleg van de nieuwe woonwijk Nieuwveense Landen. Zie onderdeel 5.

Ook op de drie op- en afritten van de A32 bestaat in de referentiesituatie een overbelaste situatie. Ook dit knelpunt wordt versterkt door de havenontwikkeling. Om deze knelpunten aan te pakken zijn maatregelen nodig.

Omdat de ontsluitingen van de drie locatiealternatieven allemaal via de N375 en A32 verlopen geeft de beoordeling op dit punt geen onderscheid.

Verkeer			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	-	-	-

Milieuthema Bodem (themakaart 9)

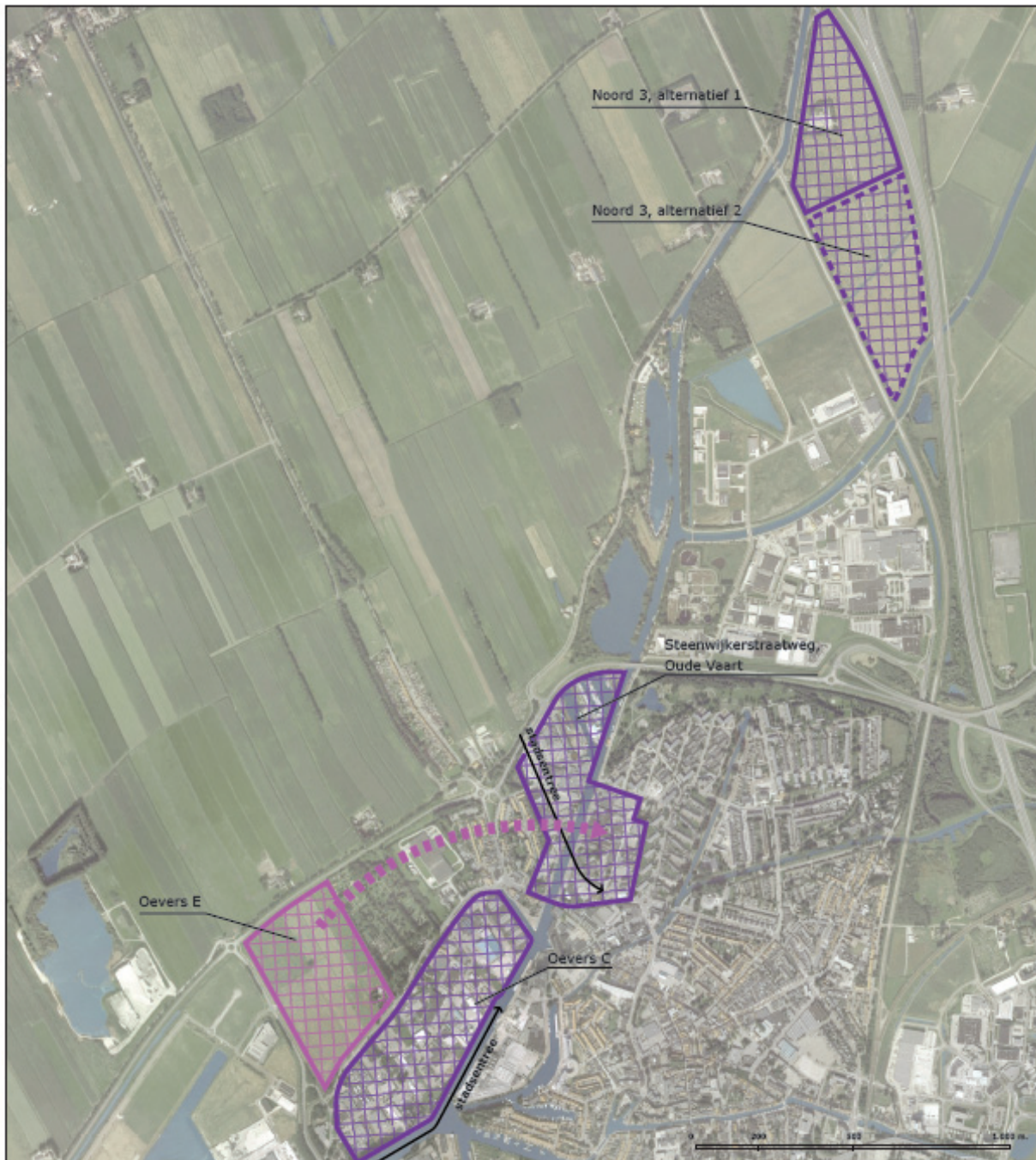
Bij de havenontwikkeling dient nader onderzoek plaats te vinden naar de chemische kwaliteit van de bodem. Dit met uitzondering van alternatief 2 (Oevers D) waar - in het kader van de planologische procedure – reeds is aangetoond dat geen verontreiniging aanwezig is. Indien op de overige locaties vervuilde grond wordt aangetroffen, is sanering noodzakelijk. In dat geval treedt verbetering op van de bodemkwaliteit. Voor beide locaties is het, gezien het historische en huidige gebruik (agrarisch en natuur), niet de verwachting is sprake is van verontreiniging.

Het effect is in dit stadium van de planvorming als neutraal beoordeeld. Vanwege het gedane onderzoek scoort alternatief 2 positief.

Op alle drie alternatieve locaties bevinden zich geen aardkundige waarden. Effecten hierop kunnen daarom worden uitgesloten.

Bodem			
Alternatief	1	2	3
Beoordeling	0	+	0

2. Optimalisatie en transformatie overige bedrijventerreinen

Huidige situatie en kenschets nieuwe ontwikkeling

De structuurvisie benoemd voor de bedrijventerreinen Oude Vaart, Steenwijkerstraatweg en Oevers C een opgave tot kwaliteitsverbetering en transformatie. Op delen van deze terreinen is transformatie naar lichtere bedrijvigheid in combinatie met wonen gewenst. Dit vanwege het (toenemende) belang van de gebieden als noordelijke stadsentree (Oude Vaart) en waterentree (Oevers C) en de nabijheid van woongebieden. Om deze transformatieopgave mogelijk te maken is circa 6 à 10 ha ruimte aan nieuw

bedrijventerrein nodig voor de uitplaatsing van bedrijven. Het bedrijventerrein Noord 3 biedt hiervoor de ruimte. Dit gebied is op dit moment in agrarisch gebruik. Voor de uitbreiding van Noord 3 wordt ook een tweede alternatief beoordeeld waarbij de uitbreiding van het terrein Noord 3 20 ha bedraagt.

Een opgave ligt ook op het bedrijventerrein oevers E. Dit terrein is opgezet als woon-werk locatie maar de uitgifte verloopt zeer moeizaam omdat de kavels erg groot zijn. Er is in Meppel wel behoefte aan de combinatie wonen en werken, maar kleinschaliger dan nu op Oevers E wordt gefaciliteerd. Een herverkaveling van Oevers E, naar kleinere percelen, wordt overwogen.

De belangrijkste milieuaspecten die in de betrokken gebieden spelen zijn verkeer, geluid en ecologie.

Effectbeoordelingen Optimalisatie en transformatie overige bedrijventerreinen

Milieuthema Ecologie (themakaarten 1a/1b)

Natura2000

In de 'Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel' (zie bijlage 5) is onderzocht in hoeverre de beoogde optimalisatie en transformatieopgave effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000- gebieden. Uit de analyse blijkt dat een verhoging van de (atmosferische) stikstofdepositie tot significante effecten op het gebied De Wieden kan leiden vanwege de nabije ligging en de aanwezigheid van habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

De optimalisatie en transformatieopgave leidt – via de uitbreiding van het bedrijventerrein Noord - tot extra stikstofemissie via de uitstoot van stikstof door het verkeer en de bedrijven zelf. De beoogde transformatie bij de stadsentrees naar lichtere bedrijfsfuncties met wonen heeft per saldo weinig invloed op de verkeersintensiteiten. Het toelaten van reguliere bedrijvigheid op het terrein Oevers E kan wel leiden tot meer vrachtverkeer op de N375 binnen de effectafstand van kwetsbare habitattypen in De Wieden.

Weliswaar ligt de beoogde uitbreiding van het bedrijventerrein Noord op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden, toch kan de ontwikkeling - via het verkeer van en naar het terrein (via de N375) - leiden tot significante effecten.

Vanwege de overspannen situatie in de kritische depositieniveau 's bestaat geen ruimte voor een toename van de depositie van stikstof op kwetsbare habitattypen in De Wieden. Zie ook de bespreking van dit thema bij de havenontwikkeling.

Daarom geldt – net als bij de havenontwikkeling - ook bij de verdere uitwerking van de transformatieopgave dat een toename van de stikstofuitstoot moet worden voorkomen.

Omdat een grotere uitbreiding eerder leidt tot negatieve effecten scoort het alternatief met een beoogde uitbreiding van 20 ha negatiever ten opzichte van de kleinere uitbreidingsvariant.

Natura2000		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	--

EHS

De transformatie en optimalisatieopgave vindt niet plaats in EHS-gebied. Aantasting van wezenlijke EHS-waarden is dan ook niet aan de orde. De beoordeling is daarom neutraal.

EHS		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Luchtkwaliteit (themakaart 2)

De optimalisatie- en transformatieopgave leidt door de benodigde uitbreiding aan bedrijventerrein tot een toename van de emissies van schadelijke stoffen. Hoe groter de uitbreiding, hoe meer uitstoot. Overschrijdingen van de normen worden niet verwacht. Indien nodig kunnen via de milieuwetgeving en/of de milieuvergunningen extra eisen worden gesteld.

De uitplaatsing van reguliere bedrijven uit de transformatiezones in de stad Meppel leidt op deze locaties wel tot een verbetering van de luchtkwaliteit. Vanwege de nabijheid van woonbebouwing in deze zones geeft dit voor beide alternatieven – ondanks de toename van de uitstoot van schadelijke stoffen door de uitbreiding aan bedrijventerrein – toch een positieve score.

Luchtkwaliteit		
Alternatief	1	2
Beoordeling	++	+

Milieuthema Geluid (themakaarten 3a en 3b)

Spoor en weg

De optimalisatie en transformatieopgave genereert geen toename van het spoorwegverkeer en beoogt binnen aandachtszones van het spoorweglawaai geen realisatie van geluidgevoelige objecten.

De optimalisatie en transformatieopgave genereert per saldo een toename van het wegverkeer en daarmee een toename van de geluidsbelasting. Daarbij geldt wel dat de uitplaatsing van (zware) bedrijven uit de transformatiezones op deze locaties tot een verbetering van de geluidssituatie kan leiden. Op voorhand kan niet worden aangegeven welke bijdrage de ontwikkeling heeft op de akoestische situatie. Uit onderzoek moet blijken of maatregelen nodig zijn. Aandachtspunt bij de transformatie van het gebied Steenwijkerstraatweg / Oude Vaart en het daarbij toestaan van nieuwe woonfuncties is de aandachtszone wegverkeerslawaai die het terrein deels overlapt.

Aangenomen mag worden dat beide alternatieven voor de uitbreiding van Noord gebruik maken van de huidige ontsluiting nagenoeg direct op de A32. Dit aspect leidt daarom niet tot een onderscheid. Wel genereert een grotere uitbreiding meer wegverkeer. Alternatief 1 scoort daarom iets positiever ten opzichte van alternatief 2.

Industrie

Rondom het industrieterrein Noord (2) geldt een geluidszone. De geluidszone is bedoeld om een scheiding aan te brengen tussen de bedrijven en omliggende geluidgevoelige functies. Ook bij de uitbreiding van het industrieterrein Noord zal een milieuzonering gehanteerd worden. Daarom – en gelet op de relatief grote afstand van de twee onderscheiden alternatieven tot de woonbebouwing van Meppel – mag er van worden uitgegaan dat er geen nieuwe gehinderde kwetsbare objecten bijkomen. Dit ligt anders voor de transformatiezones Steenwijkerstraatweg / Oude Vaart en Oevers C. Beide gebieden liggen binnen de geluidszone van het industrieterrein Oevers. Dit heeft gevolgen voor het toestaan van nieuwe woonfuncties in deze gebieden. De zone maakt het realiseren van een goede omgevingskwaliteit voor woningen vrijwel onmogelijk.

Geluid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	--

Milieuthema Externe veiligheid (themakaart 4)

Op basis van het externe veiligheidsbeleid van de gemeente is op alle industrieterreinen de vestiging van nieuwe risicobronnen mogelijk. In het nieuwe bestemmingsplan voor het bedrijventerrein wordt de vestiging van nieuwe risicovolle BEVI-inrichtingen op het bedrijventerrein Noord (omdat het hier om relatief lichte bedrijvigheid gaat) wel uitgesloten. Daarom wordt deze ontwikkeling – voor beide alternatieven - als neutraal beoordeeld.

In de transformatiezones worden geen risicobronnen meer toegestaan. Gelet op de nabijheid van de woonbebouwing van de stad Meppel is dit een positieve ontwikkeling. De totale beoordeling voor beide alternatieven wordt daarmee licht positief.

Omdat alternatief 2 een grotere uitbreiding beoogd scoort dit alternatief iets negatiever dan alternatief 1.

Externe veiligheid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+	0

Milieuthema Water (themakaart 5)

Alle bij de optimalisatie en transformatie betrokken locaties bevinden zich buiten de aandachtszones voor het aspect water.

De aanleg van bedrijventerrein Noord 3 gaat mogelijk gepaard met het dempen of verplaatsen van watergangen. Omdat er voldoende waterberging aanwezig moet zijn, moet in overleg met het waterschap worden nagegaan hoe eventuele compensatie plaats moet vinden. Het effect is negatief beoordeeld. Omdat bij een grotere uitbreiding meer berging nodig is scoort alternatief 2 op dit punt slechter. Ditzelfde geldt ook voor de effecten op de waterkwaliteit. De ontwikkeling van nieuw industrieterrein en de transformatieopgave mogen niet leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Bij de nadere uitwerking van de opgave moet onderzocht worden hoe negatieve effecten kunnen worden voorkomen.

Water		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	--

Milieuthema Landschap en cultuurhistorie (themakaart 6)

De transformatie van bestaande bedrijventerreinen kan leiden tot aantasting van cultuurhistorische waarden wanneer bijvoorbeeld historische bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. De aanleg van het bedrijventerrein Noord 3 gaat daarnaast ten koste van nu nog onbebouwd cultuurlandschap. Gelet op de ligging tussen bestaande infratructuur (A32 en de spoorlijn) heeft dit landschap echter geen grote waarde waarde.

Omdat de uitbreiding in alternatief 2 groter is, gaat deze ten koste van meer cultuurlandschap. Dit alternatief scoort daarom iets slechter ten opzichte van alternatief 1. Mogelijk behoud van landschappelijk en/of cultuurhistorisch waardevolle elementen vormt een aandachtspunt bij de uitwerking van de plannen.

Landschap en cultuurhistorie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+ / 0	-

Milieuthema Archeologie (themakaart 7)

Met uitzondering van een gebied op Oevers C (tussen het Meppelerdiep en de Pieter Mastebroekweg) hebben de betrokken gebieden lage of middelhoge archeologische verwachtingwaarden. Dit geeft vanuit het aspect archeologie geen belemmeringen.

Op Oevers C ligt in het stadsentreegebied vanaf water een gebied met hoge archeologische verwachtingwaarden. Bij bodemwerkzaamheden moet uit onderzoek blijken of waardevolle resten in de bodem aanwezig zijn. Zo ja, dan zijn maatregelen nodig om de archeologische resten in situ te bewaren of – als dat niet mogelijk is – ex situ te behouden. Om deze reden scoren beide alternatieven licht negatief.

Archeologie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	-

Milieuthema Verkeer (themakaart 8)

De optimalisatie en transformatieopgave leidt – via de uitbreiding van het bedrijventerrein Noord - tot extra verkeer. De beoogde transformatie bij de stadsentrees naar lichtere (bedrijfs-)functies heeft per saldo weinig invloed op de verkeersintensiteiten. Gelet op de goede ontsluiting van het bedrijventerrein Noord nagenoeg direct op de A32 worden hier geen verkeersknelpunten verwacht als gevolg van de uitbreiding. Dit geldt voor beide alternatieven.

Verkeer		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Bodem (themakaart 9)

Bij de ontwikkeling van nieuwe (woon)functies in de stadsentreezones en bij de beide uitbreidingsalternatieven van het bedrijventerrein Noord dient nader onderzoek plaats te vinden naar de chemische kwaliteit van de bodem. Indien vervuilde grond wordt aangetroffen, is sanering noodzakelijk. In dat geval treedt verbetering op van de bodemkwaliteit. Het effect is in dit stadium van de planvorming als neutraal beoordeeld.

Op alle bij de optimalisatie en transformatie betrokken locaties bevinden zich geen aardkundige waarden. Effecten hierop kunnen daarom worden uitgesloten.

Bodem		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

3. Nieuwe vaarverbindingen vanuit Nieuwveense Landen

Huidige situatie en kenschets nieuwe ontwikkeling

In het ontwerp van de nieuwe woonwijk Nieuwveense Landen speelt het aspect water een belangrijke rol. Het watersysteem is ingericht om combinaties van functies mogelijk te maken: waterberging én recreatie én ecologie én mogelijkheden voor wonen aan het water. De woonkwaliteit van deze 'waterwijk' kan extra toegevoegde waarde krijgen door de – nu nog beperkte - vaarmogelijkheden vanuit de wijk naar de omgeving te vergroten. In dit kader wordt gedacht aan het realiseren van vaarverbindingen vanuit de Nieuwveense Landen naar Meppel en het natuurgebied De Wieden. Laatstgenoemde vaarverbinding biedt ook kansen voor de ontwikkeling van recreatieve functies langs het water.

De gemeente heeft twee mogelijke tracévarianten voor een vaarroute naar het gebied De Wieden benoemd en twee varianten voor een vaarroute die aansluiting geeft op de stad Meppel. De varianten zijn gekozen op basis van fysieke, hydrologische, ecologische, economische en financiële aspecten en vormen het vertrekpunt voor de beoordeling in dit PlanMER.

De belangrijkste milieuaspecten die bij de situering van de vaarroutes spelen zijn water en ecologie.

Effectbeoordelingen vaarverbindingen vanuit Nieuwveense Landen

A. Vaarroute Nieuwveense Landen naar De Wieden

Voor deze vaarroute zijn twee tracévarianten in beeld. Een noordelijke variant (1) die voor de Nieuwedijk afbuigt in noordelijke richting en uiteindelijk via de Kloostervaart aansluit op de Bovenwijde in De Wieden. Daarnaast een westelijke variant (2) die ten zuiden langs de Middenweg loopt en ter hoogte van Wanneperveen naar het noorden afbuigt. Via de bestaande Haagjesgracht sluit deze variant aan op de Bovenwijde in De Wieden.

Milieuthema Ecologie (themakaarten 1a/1b)

Natura2000

In de 'Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel' (zie bijlage 5) is onderzocht in hoeverre vaarroutes vanuit Nieuwveense Landen naar De Wieden effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied. Uit de analyse blijkt dat negatieve effecten kunnen ontstaan door veranderingen in het waterpeil en/of de waterkwaliteit en door verstoring van moerasbroedvogels.

Variant 1 ligt grotendeels buiten de begrenzing van het Natura 2000 gebied De Wieden. Deze variant haakt net buiten De Wieden aan op een reeds bestaande vaarroute (Kloostervaart) waardoor negatieve verstoringseffecten in de zomermaanden niet te verwachten zijn.

Wel is nader onderzoek nodig naar de verstoringseffecten in de wintermaanden én naar de extra verstoringseffecten op aansluitende vaarroutes. Dit geldt ook voor variant 2. Deze variant voor een deel in Natura 2000 gebied. Ter hoogte van het gebied Kiersche Wijde dat net ten zuiden van de route ligt, broeden verstoringseffecten gevoelige vogels als Roerdomp, Purperreiger en Zwarte Stern. Broedlocaties liggen op circa 100-200 meter van de vaarroute. Voor de Roerdomp geldt dat – omdat het aantal broedparen onder het instandhoudingsdoel ligt – elk meetbaar negatief effect als significant beoordeeld moet worden. Nader onderzoek op dit punt is noodzakelijk. Omdat de route langs een bestaande weg (Middenweg) ligt blijven de effecten mogelijk beperkt. De exacte ligging en het verwachte gebruik van de vaarroute, de inpassing én mitigerende maatregelen ter beperking van de verstoring zijn uiteindelijk bepalend voor het effect.

Voor alternatief 2 geldt dat de aanleg van een nieuwe watergang langs het noordelijke deel van de Kiersche Wijde mogelijk ook effecten heeft op de waterkwaliteit en daardoor op kwetsbare habitattypen als veenmosrietland en trilveen.

Beide varianten liggen op boezempeil (zie ook aspect water). Het peil in De Wieden is nagenoeg gelijk aan dit boezempeil zodat geen wijzigingen in het waterpeil worden verwacht die negatieve effecten zouden kunnen veroorzaken.

Vanwege de grotere kans op verstoring en mogelijke negatieve effecten op de waterkwaliteit scoort alternatief 2 negatiever dan alternatief 1.

Natura2000		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	--

EHS

Vanwege de benodigde fysieke ingreep c.q. aanleg van een deel van de vaarroute in EHS-gebied (binnen de gemeente Steenwijkerland) bestaat in alternatief 2 de kans op aantasting van wezenlijke waarden. Alternatief 1 maakt binnen EHS-gebied gebruik van een bestaande vaarroute. Aantasting van wezenlijke waarden is daarom niet te verwachten.

EHS		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	-

Milieuthema Luchtkwaliteit (themakaart 2)

Door het versterken van de recreatieve functie zal het verkeer van en naar de vaarroutes toenemen. Omdat de vaarroutes primair zijn bedoeld voor de bewoners van de wijk Nieuwveense Landen en/of de stad Meppel is het effect op de luchtkwaliteit als gevolg van toenemend verkeer echter te verwaarlozen. Dit geldt ook voor de uitstoot van lucht verontreinigde stoffen door boten. De vaarroutes lenen zich immers uitsluitend voor de kleine recreatievaart. Beide alternatieven zijn op dit punt ook niet onderscheidend.

Luchtkwaliteit		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Geluid (themakaarten 3a en 3b)

Spoor, weg en industrie

Voor de beoordeling van de milieueffecten van de vaarroutes spelen de aspecten spoorweglawaai en industrielawaai geen rol.

Omdat de vaarroutes primair worden gebruikt door de bewoners van de wijk Nieuwveense Landen en/of de stad Meppel zal echter – in beide alternatieven – niet tot nauwelijks sprake zijn van extra wegverkeerslawaai.

Geluid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Externe veiligheid (themakaart 4)

De recreatieve vaarroutes liggen buiten de bestaande invloed gebieden voor externe veiligheid. Nieuwe risicobronnen in de omgeving van de routes worden niet verwacht. De beoordeling is daarom neutraal.

Externe veiligheid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Water (themakaart 5)

Bij het bepalen van de twee tracévarianten is uitgegaan van een route zonder sluizen en zonder nadelige gevolgen voor de landbouw in het gebied. Dit betekent dat de vaarroute op boezempeil (NAP -0,83m/-0,73 m) moet liggen. Dit peil is echter hoger dan het beoogde waterpeil in de Nieuwveense Landen (NAP -1,00m) waardoor grondwateroverlast en minder bergingsmogelijkheden in de nieuwe wijk kunnen ontstaan. Dit geldt voor beide alternatieven. Wateroverlast kan voorkomen worden door de aanleg van een (kleine) sluis in Nieuwveense Landen. Dit maakt de vaarroute voor recreanten echter minder aantrekkelijk. De score voor beide varianten is daarom licht negatief.

Water		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0/-	0/-

Milieuthema Landschap en cultuurhistorie (themakaart 6)

Om bestaande griftenstructuur niet aan te tasten (c.q. te verbreden) bestaan beide varianten gedeeltelijk uit nieuw gegraven watergangen. Een nieuwe watergang past als element op zich in het waterrijke slagenlandschap maar de vaarroute is wel breder dan de bestaande watergangen en bovendien gedeeltelijk in afwijking van de huidige waterstructuur gesitueerd. Bovendien is parallel naast de nieuw gegraven routes - om hydrologische redenen – de aanleg van een afwateringsloot wenselijk. Dit geeft beide alternatieven een negatieve score.

Landschap en cultuurhistorie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	-

Milieuthema Archeologie (themakaart 7)

Variant 1 ligt niet in een gebied met bestaande archeologische waarden of een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Dit geldt niet voor variant 2. Deze variant ligt - in de gemeente Steenwijkerland – gedeeltelijk in een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarden (direct ten zuiden van Wanneperveen)². Bij bodemwerkzaamheden moet uit onderzoek blijken of waardevolle resten in de bodem aanwezig zijn. Zo ja, dan zijn maatregelen nodig om de archeologische resten in situ te bewaren of – als dat niet mogelijk is – ex situ te behouden. Om deze reden scoort dit alternatief negatief.

Archeologie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	-

Milieuthema Verkeer (themakaart 8)

Omdat de vaarroutes primair zijn bedoeld voor de bewoners van de wijk Nieuwveense Landen en/of de stad Meppel zal de verkeerstoename gering zijn. Er wordt een neutrale score toegepast.

Verkeer		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Bodem (themakaart 9)

Voor de aanleg van de vaarroutes zijn bodemwerkzaamheden nodig. Gelet op de huidige functie als agrarisch- en natuurgebied is niet de verwachting dat hierbij vervuilde grond vrijkomt en/of sanering noodzakelijk is. Het effect is in dit stadium van de planvorming als neutraal beoordeeld.

2 Archeologische Waarden- en Beleidskaart gemeente Steenwijkerland

Op of langs de tracévarianten bevinden zich geen aardkundige waarden. Effecten hierop kunnen daarom worden uitgesloten.

Bodem		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

B. Vaarroute Nieuwveense Landen naar Meppel

Voor deze vaarroute zijn twee tracévarianten in beeld. Een oostelijke variant (1) die ter hoogte van de Nieuwedijk en de Kolderveense Westergrift de Bremerbergweg, Setheweg en Zomerdijk kruist en vervolgens aansluit op de Drentse Hoofdvaart. Daarnaast een westelijke variant (2) aansluit op de Schutssluis Nijeveense Grift en via de Steenwijkerstraatweg aansluit op de Drentse Hoofdvaart.

Milieuthema Ecologie (themakaarten 1a/1b)

Natura2000

Beide tracévarianten liggen niet in maar wel nabij Natura 2000 gebied De Wieden. Via aansluitende vaarroutes kan extra verstoring van broedvogels in De Wieden plaatsvinden. Daarnaast kan het graven van nieuwe watergangen – bij wijzigingen in het waterpeil en/of de waterkwaliteit - negatieve effecten op kwetsbare habitattypen in De Wieden veroorzaken. Omdat variant 1 dicht bij De Wieden ligt geeft dit alternatief een grotere kans op effecten. Bij de verdere planuitwerking is nader onderzoek naar de effecten noodzakelijk.

Omdat de vaarroutes primair bedoeld zijn voor bewoners van de Nieuwveense Landen zal van een verkeer aantrekkende werking en daarmee extra stikstofuitstoot, met mogelijk negatieve gevolgen voor kwetsbare habitattypen in De Wieden, geen sprake zijn.

Natura2000		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	0/-

EHS

De beide tracévarianten liggen niet in EHS-gebied. Aantasting van wezenlijke EHS-waarden is niet aan de orde.

EHS		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Luchtkwaliteit (themakaart 2)

De aansluitingsmogelijkheid op Meppel is bedoeld voor de bewoners van de wijk Nieuwveense Landen. Van een verkeer aantrekkende werking zal dan ook geen sprake zijn. Ook effecten op de luchtkwaliteit als gevolg van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen door boten worden niet verwacht gelet op het relatief geringe aantal boten dat van de route gebruik zal maken. Beide alternatieven zijn op dit punt niet onderscheidend.

Luchtkwaliteit		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Geluid (themakaarten 3a en 3b)

Spoor, weg en industrie

Beide routevarianten liggen gedeeltelijk binnen aandachtszones voor het wegverkeerslawaaï en de geluidzone rondom de industrieterreinen Oevers (variant 1) en/of Noord 2 (variant 2). Het effect is echter neutraal omdat vaarrecreanten volgens de wet geen geluidgevoelige objecten zijn.

Geluid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Externe veiligheid (themakaart 4)

Variant 1 ligt gedeeltelijk binnen het invloedsgebied van externe veiligheid van het industrieterrein Oevers en het vervoer van gevaarlijke stoffen via de N375. De risico's op zichzelf worden niet groter (aan de bron verandert niets), wel neemt door de toevoeging van nieuwe personen aan de omgeving het groepsrisico in beperkte mate toe. Omdat sprake is van een grote verblijfstijdcorrectie, is deze toename echter gering en het effect slechts licht negatief.

Variant 2 ligt niet binnen de invloedssfeer van bestaande risicovolle bedrijven (op Noord 2) maar wel binnen de invloedssfeer van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de N375/Steenwijkerstraatweg. Ook hierbij geldt een grote verblijfstijdcorrectie zodat de effecten zeer beperkt zijn.

Externe veiligheid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	0/-

Milieuthema Water (themakaart 5)

Op plaatsen waar de nieuwe vaarroute een hoger peil heeft dan het peil in het omliggende gebied vindt infiltratie richting lager gelegen gebieden plaats. Dit kan in de aanleg- of de gebruiksfase tot grondwateroverlast in de bebouwde omgeving leiden. Om dit te voorkomen zijn - bij beide varianten - mitigerende maatregelen nodig. Dit maakt de score licht negatief.

Water		
Alternatief	1	2
Beoordeling	-	-

Milieuthema Landschap en cultuurhistorie (themakaart 6)

Variant 1 ligt grotendeels in het waardevolle slagenlandschap. De effecten van de vaarroute zijn echter beperkt omdat de watergang een passend element in het landschap is en qua ligging aansluit bij het bestaande patroon van watergangen/griften.

Variant 2 ligt (in 2030) grotendeels in de wijk Nieuwveense Landen en de bebouwing van Meppel. Omdat de vaarroute naast een bestaande en landschappelijk waardevolle grift ligt is desondanks wel sprake van enige afbreuk aan de landschappelijke waarden. Voor beide varianten is de score licht negatief.

Landschap en cultuurhistorie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0/-	0/-

Milieuthema Archeologie (themakaart 7)

Geen van de beide tracévarianten ligt in een gebied met bestaande archeologische waarden of een hoge archeologische verwachtingswaarde. De beoordeling is daarom neutraal.

Archeologie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Verkeer (themakaart 8)

De aansluitingsmogelijkheid op Meppel is bedoeld voor de bewoners van de wijk Nieuwveense Landen. Van een verkeersaantrekkende werking is in beide alternatieven dan ook geen sprake.

Verkeer		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Bodem (themakaart 9)

De aanleg van beide varianten gaat gepaard met werkzaamheden in de bodem. Mocht hierbij verontreinigde grond vrijkomen dan is sanering wellicht – met het oog op de waterkwaliteit - noodzakelijk. Het effect is in dit stadium van de planvorming als neutraal beoordeeld.

Op of langs de beide tracévarianten bevinden zich geen aardkundige waarden. Effecten hierop kunnen daarom worden uitgesloten.

Bodem		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

4. Infrastructuur: ontsluiting Meppel-Noord

Huidige situatie en kenschets nieuwe ontwikkeling

Uit onderzoek blijkt dat met name de bereikbaarheid van Meppel aan de noordwestzijde onder druk staat. Belangrijkste knelpunt vormt hier de stagnerende doorstroming op de provinciale weg N375 op het kruispunt c.q. de rotonde met de Steenwijkerstraatweg. De woonwijk Nieuwveense Landen zorgt hier de komende jaren voor een substantiële toename van het verkeer. Eén van de conclusies van de uitgevoerde verkeersstudies naar dit knelpunt is dat de huidige aansluiting niet langer functioneert en dat de oplossing van dit knelpunt op een andere plek gevonden moet worden.

Voor de nieuwe aansluiting van de Nieuwveense Landen op de stad zijn twee varianten in beeld. De eerste variant is een aansluiting op de N375, circa 200 meter westelijker dan de huidige. De tweede variant is een verplaatsing van de aansluiting van de stad op de N375 ca. 200 meter naar het oosten, gecombineerd met de aansluiting van de N371 op de N375. In beide situaties is een tunnel voor fietsers en voetgangers bij de kruising bij de watertoren ingepast.

Vanuit het oogpunt van verkeer, ruimtelijke inpassing, planeconomie, economie en strategisch/draagvlak geeft deze variant de beste oplossing. Deze variant vormt daarom het voorkeursalternatief.

Effectbeoordelingen ontsluiting Meppel -Noord

Milieuthema Ecologie (themakaarten 1a/1b)

Natura2000

Uit het verkeersmodel van de gemeente blijkt dat beide tracévarianten een positief effect op de doorstroming van het verkeer hebben. De verbeterde doorstroming heeft ook een positief effect op de uitstoot van stikstof door de meer gelijkmatige snelheid van het verkeer. Uit onderzoek naar de effecten van een betere doorstroming blijkt dat de effecten op de algehele concentratie aan stoffen in de regel

minder dan 5% is. Dit geeft beide alternatieven een licht positieve score.

De aanleg van de westelijke ontsluitingsvariant leidt tot minder verkeer op de N375 ten noordoosten van Meppel. Een substantieel deel van het (vracht)verkeer van en naar het havengebied zal immers gebruik maken van deze afslag die via de Galgenkamsweg aansluiting kan geven op de industrieterreinen Oevers.

Deze ontlasting van de N375 is positief voor de instandhoudings- doelstelling van het naastgelegen Natura 2000-gebied De Wieden. In dit gebied liggen - op korte afstand van de N375 - kwetsbare habitattypen die zeer gevoelig zijn voor (atmosferische) stikstofdepositie. Omdat de kritische depositieniveau 's worden overschreden moet een toename van de stikstofdepositie op de groeilocaties van deze habitattypen, hoe beperkt ook, beoordeeld worden als een significant negatief effect. Omdat variant 2 leidt tot minder verkeer op de N375 ter hoogte van kwetsbare habitattypen in De Wieden, scoort dit alternatief extra positief.

Natura2000		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+	++

EHS

De beide tracévarianten liggen niet in EHS-gebied. Aantasting van wezenlijke EHS-waarden is niet aan de orde.

EHS		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Luchtkwaliteit (themakaart 2)

Uit het verkeersmodel van de gemeente blijkt dat beide tracévarianten een positief effect op de doorstroming van het verkeer hebben. Uit onderzoek naar de effecten van een betere doorstroming blijkt dat de effecten op de algehele concentratie aan stoffen in de regel minder dan 5% is. Dit geeft beide alternatieven een licht positieve score.

De beide ontsluitingsvarianten lopen (in tegenstelling tot de referentiesituatie) grotendeels door werkgebieden. Er is in beide alternatieven dan ook geen sprake van een relatieve afname van de luchtkwaliteit in woongebieden.

Luchtkwaliteit		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+	+

Milieuthema Geluid (themakaarten 3a en 3b)

Spoor, weg en industrie

De nieuwe ontsluiting heeft geen invloed op de ligging van de aandachtszone voor het spoorweglawaai of de geluidszones voor industrielawaai.

De nieuwe ontsluiting zorgt voor een betere doorstroming en een meer gelijkmatige snelheid van het verkeer. Dit is – in beide varianten – positief voor het wegverkeerslawaai.

Uit het gemeentelijke verkeersmodel blijkt dat de westelijke variant zorgt voor een toename van de verkeersintensiteit en daarmee het wegverkeerslawaai op de Commissaris De Vos van Steenwijklaan. Omdat deze weg door woongebied loopt scoort deze variant slechter dan de oostelijke variant die er toe leidt dat de verkeersintensiteit op deze juist weg afneemt.

Op voorhand kan niet worden aangegeven welke bijdrage de varianten precies hebben op de akoestische situatie. Uit onderzoek moet blijken of op microniveau eventuele maatregelen nodig zijn.

Geluid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+	0

Milieuthema Externe veiligheid (themakaart 4)

De nieuwe ontsluitingsweg heeft op zichzelf geen invloed op het aspect externe veiligheid. Er worden immers geen risicobronnen of kwetsbare objecten toegevoegd.

Wel bestaat – bij beide varianten – de mogelijkheid dat als gevolg van de nieuwe ontsluiting het aantal kwetsbare objecten binnen de invloedssfeer van het vervoer van gevaarlijke stoffen toeneemt. In deze fase van planvorming is de score vooralsnog neutraal.

Externe veiligheid		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Water (themakaart 5)

Beide tracévarianten liggen buiten de aandachtszones voor het aspect water.

Er van uitgaande dat het oppervlak aan verharding door de aanleg van de nieuwe ontsluiting niet toeneemt (de huidige ontsluiting zal immers verdwijnen) is geen extra waterberging noodzakelijk.

De aanleg van de ontsluiting mag niet leiden tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Bij de uitwerking van het plan moet hier op worden gelet. Bovenstaande maakt de score voor beide varianten neutraal.

Water		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Landschap en cultuurhistorie (themakaart 6)

De aanleg van de nieuwe ontsluiting kan in beide varianten leiden tot aantasting van cultuurhistorische waarden wanneer bijvoorbeeld historische bedrijfsbebouwing op het bedrijventerrein Oude Vaart en/of Oevers C moet worden gesloopt. Mogelijk behoud van cultuurhistorisch waardevolle elementen vormt een aandachtspunt bij de uitwerking van de plannen. Voor dit aspect wordt op dit moment in de planvorming een neutrale score gehanteerd.

Landschap en cultuurhistorie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Archeologie (themakaart 7)

Geen van de beide tracévarianten ligt in een gebied met bestaande archeologische waarden of een hoge archeologische verwachtingswaarde. De beoordeling is daarom neutraal.

Archeologie		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

Milieuthema Verkeer (themakaart 8)

Op dit moment (en in de referentiesituatie) vormt de voorrangskruising N375/N371 een verkeersknooppunt. De aanleg van de nieuwe ontsluiting ter hoogte van dit kruispunt kan de verkeersafwikkeling zeer ten goede komen. Ook zorgt deze variant voor een afname van de verkeersintensiteit op de Commissaris De Vos van Steenwijklaan die een drukke aanvoerroute van en naar het centrum van Meppel vormt. Uit het gemeentelijk verkeersmodel blijkt dat in de westelijke variant de verkeersintensiteit op deze weg juist toeneemt. Bovendien blijft in deze variant het knooppunt kruispunt N375/N371 bestaan. Voordeel van de westelijke ontsluiting is dat deze betere mogelijkheden geeft voor de ontsluiting van het (economisch belangrijke) havengebied én daarnaast de mogelijkheid biedt om de ringstructuur van Meppel te complementeren waardoor andere wegen kunnen worden afgewaardeerd tot verblijfsgebied.

Bovenstaande maakt dat de oostelijke ontsluitingsvariant vanuit verkeerskundig oogpunt beter scoort dan de westelijke variant.

Verkeer		
Alternatief	1	2
Beoordeling	+	++

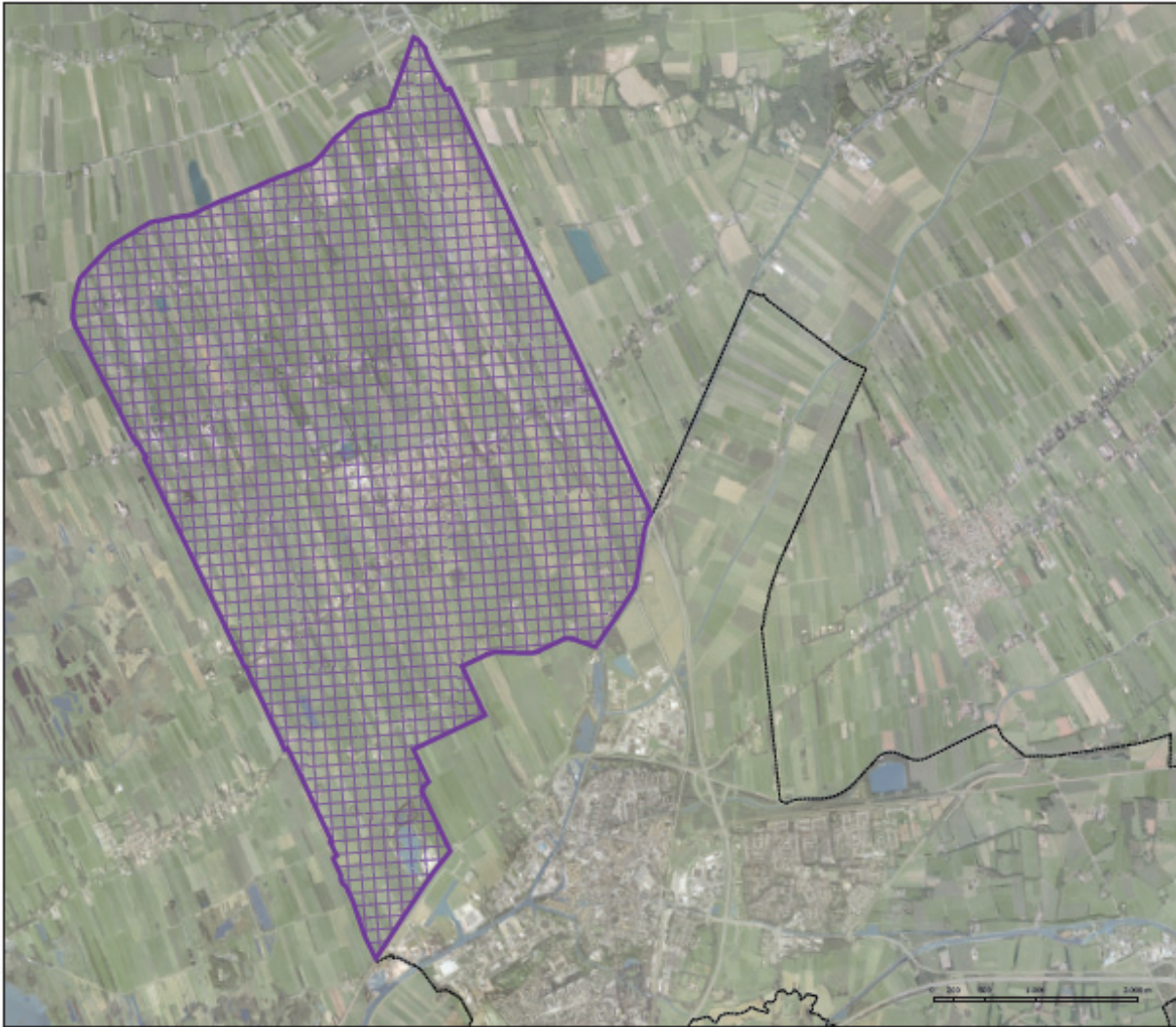
Milieuthema Bodem (themakaart 9)

De aanleg van beide ontsluitingsvarianten gaat gepaard met grondwerkzaamheden. Mocht hierbij verontreinigde grond vrijkomen dan is sanering wellicht noodzakelijk. Het effect is in dit stadium van de planvorming als neutraal beoordeeld.

Ter plaatse van de beide tracévarianten bevinden zich geen aardkundige waarden. Effecten hierop kunnen daarom worden uitgesloten.

Bodem		
Alternatief	1	2
Beoordeling	0	0

5. Ontwikkeling verblijfsrecreatie in het noordelijke buitengebied

Huidige situatie en kenschets nieuwe ontwikkeling

De structuurvisie is gericht op versterking van de (verblijfs-)recreatieve sector. Het meest logische gebied voor het realiseren van een nieuwe verblijfsrecreatieve voorziening is het noordelijke buitengebied. Concrete plannen of een concrete locatie bestaan nog niet. Vanwege de beperkingen in dit gebied vanwege de nabijheid van de Natura 2000-gebieden De Wieden, Olde Maten en Veerslootlanden en Havelte-Oost, is in dit PlanMER de kansrijkheid van een verblijfsrecreatieve ontwikkeling beoordeeld in relatie tot dit ecologische aspect.

Het noordelijke buitengebied is een poldergebied en op dit moment grotendeels door agrariërs in gebruik als grasland. Het landschap is te typeren als slagenlandschap met zijn kenmerkende verkaveling met langgerekte percelen vanaf de oost-west gelegen oude ontginningswegen met lintbebouwing. In het midden van het gebied ligt aan een oud bebouwingslint de kern Nijeveen.

Effectbeoordeling

Ecologie – Natura 2000

In de risicoanalyse Natura 2000 en EHS Structuurvisie Meppel (zie bijlage 5) zijn de mogelijke effecten van een verblijfsrecreatieve voorziening in het noordelijke buitengebied op Natura 2000-gebieden en de EHS onderzocht. De mogelijke effecten bestaan uit:

1. Verlies aan leefgebied als gevolg van grondbeslag;
2. Aantasting van kwetsbare habitattypen als gevolg van stikstofemissie door het verkeer dat de voorziening genereert;
3. Verstoringseffecten door recreanten.

De effecten kunnen zich voordoen in de Natura 2000-gebieden De Wieden en Olde Maten en Veerslootlanden. Effecten op het Natura 2000-gebied Havelte-Oost worden niet verwacht.

Ad. 1.

Het noordelijke buitengebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied maar in het gebied foerageren wel diverse beschermde vogelsoorten uit het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden (Purperreiger, Kolgans en Grauwe Gans). Verlies van foerageergebied leidt tot een verslechtering van de habitatkwaliteit voor deze beschermde soorten. Omdat rond de Wieden echter ruimschoots voldoende foerageergebied aanwezig is voor deze soorten, zal geen sprake zijn van significante negatieve effecten. Vanuit dit aspect bekeken bestaan dan ook geen belemmeringen voor de vestiging van een verblijfsrecreatieve voorziening.

Ad. 2.

De verblijfsrecreatieve voorziening genereert extra verkeer in het gebied. Door de uitstoot van stikstof en depositie hiervan op kwetsbare habitattypen in Natura 2000-gebieden kan dit leiden tot negatieve effecten.

Op 100 meter afstand - indicatief voor groeilocaties van stikstofgevoelige habitattypen in De Wieden langs ontsluitingswegen van en naar De Nieuwveense Landen - kan de stikstofdepositie ongeveer 250 mol/ha/jaar zijn. Langs de provinciale ontsluitingswegen met maximaal ca. 5.000 voertuigen per etmaal kan de depositie op 100 meter van de weg 12,5 mol/ha/jaar zijn.

Rekening houdend met een gemiddelde verkeersgeneratie van 2,8 voertuigen per weekdag voor een bungalowpark (CROW 2012) en een bezettingsgraad van 34% genereert de verblijfsrecreatieve voorziening circa 190 verkeersbewegingen per dag. Indien alle verkeersbewegingen langs locaties met stikstofgevoelige habitattypen plaatsvinden gaat het op basis van de genoemde kengetallen om ca 0,5 mol/ha/jaar. In werkelijkheid zal sprake zijn van een spreiding over ontsluitingswegen. De extra stikstofdepositie op relevante groeilocaties zal daarom in de orde grootte van een tiende mol/ha/jaar kunnen liggen. Dit niveau ligt beneden de drempelwaarde voor een aannemelijk ecologisch effect. Deze drempelwaarde is 0,5% van de kritische depositiewaarde (KDW), in dit geval 3,5 mol/ha/jaar (de KDW van het aanwezige meest kritische type veenmosrietland is 700 mol/ha/jaar).

Uit een recente gebiedsanalyse opgesteld voor De Wieden blijkt dat situatie voor twee habitattypen (veenmosrietland en blauwgrasland) zodanig ongunstig is, dat geen garantie gegeven kan worden dat er geen achteruitgang optreedt met het huidige maatregelenpakket gericht op reductie van het depositieniveau. De consequentie is dat extra depositie op groeilocaties, hoe beperkt ook, beoordeeld moet worden als een significant negatief effect.

Eventuele maatregelen om een negatief effect tegen te gaan hebben betrekking op beheer. Door middel van zomer-maaibeheer op groeilocaties of het graven van greppels in verzuurd veenmosrietland kan stikstof afgevoerd worden, zodat het netto-effect nul kan zijn.

Ad. 3.

Recreatie kan leiden tot verstoring van vogels en vegetaties. Voor de gebieden De Wieden en Olde Maten en Veerslootlanden gaat het daarbij om het mogelijk verstoren van:

- moerasbroedvogels in broed- of foerageergebied;
- rustende watervogels
- foeragerende watervogels in agrarisch gebied gedurende het winterseizoen.

Een bijzondere aandachtsoort is de Roerdomp. Deze moerasvogel foerageert onder meer in rietkragen langs recreatieve vaarroutes in De Wieden en kan verstoord worden tot een afstand van 300 meter.

Het aantal broedparen van deze vogelsoort bevindt zich onder het instandhoudingsdoel zodat een klein verstoringseffect al als significant moet worden beschouwd.

De mogelijke effecten van de verblijfsrecreatieve voorziening hangen sterk samen met het profiel van de verblijfsrecreatieve voorziening en de recreanten. Wanneer de voorziening zelf geen mogelijkheden biedt voor vaartochten richting De Wieden nemen de kansen op negatieve effecten sterk af. Verblijfsrecreanten kunnen echter ook in De Weerribben en De Wieden een boot huren om vervolgens vaartochten te ondernemen, zodat de recreatiedruk toeneemt. Negatieve effecten kunnen worden opgevangen door in een traject, waar verstoringgevoelige moerasvogels extra verstoring kunnen ondervinden, de uitgezette vaarroute te wijzigen.

Overige milieuthema's

De overige milieuthema's zijn veel minder relevant bij de beoordeling van deze ontwikkeling. Afhankelijk van de locatie ligt de ontwikkeling wel binnen het invloedsgebied van diverse andere milieuthema's: landschap, verkeer, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, archeologie bodem en water. Dit kan gevolgen hebben voor de exacte locatie en/of de inrichting van de verblijfsrecreatieve voorziening.

Alhoewel niet in dit PlanMER als milieuthema beschouwd is voor deze ontwikkeling ook het aspect geur van belang. Verblijfsrecreatie is immers een geurgevoelige bestemming. Bij de uitwerking van de ontwikkeling moet rekening gehouden worden met de geurbelasting. Gelet op het bestaande gebruik van het gebied waar zich een beperkt aantal veehouderijbedrijven bevindt hoeft dit geen knelpunt op te leveren. Andersom mag de nieuwe verblijfsrecreatieve functie de ontwikkelingsmogelijkheden van deze agrarische bedrijven niet zondermeer beperken.

Bijlage 5. Risicoanalyse Natura 2000 en EHS

Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel

A&W-rapport 1880

in opdracht van

gemeente
meppel

Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel

A&W-rapport 1880

R.M.G. van der Hut

Foto Voorplaat

Luchtfoto Meppel vanuit zuidwestelijke richting 2011, (Bing Maps - (c) 2012 Microsoft Corporation and its data suppliers)

R.M.G. van der Hut 2013

Risicoanalyse Natura 2000 en EHS structuurvisie Meppel. A&W-rapport 1880
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever

Gemeente Meppel

Postbus 501
7940 AM Meppel
Telefoon 0522-140522

Uitvoerder

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl
www.altwym.nl

Projectnummer
2044mev

Projectleider
R.M.G. van der Hut

Status
Concept

Autorisatie
Goedgekeurd

Paraaf
R.M.G. van der Hut

Datum
5 februari 2013

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Ontwikkelingsrichtingen	3
3	Beschermde gebieden	7
3.1	Natura 2000	7
3.2	Ecologische Hoofdstructuur	15
4	Risico's op effecten	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Mogelijke effecten	17
4.3	Havenontwikkeling	18
4.4	Optimalisering en transformatie bedrijventerrein	19
4.5	Intensivering recreatieve vaarroute zuidzijde Meppel	19
4.6	Realisatie recreatieve vaarverbinding vanuit Nieuwveense Landen	19
4.7	Infrastructurele ontwikkeling (oplossen knelpunt Watertoren)	19
4.8	Ontwikkeling verblijfsrecreatie in noordelijk buitengebied	20
5	Conclusies	23
	Literatuur	25
Bijlage 1	Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden	27
Bijlage 2	Natuurwetgeving	33

1 Inleiding

Aanleiding

De Gemeente Meppel gaat een structuurvisie opstellen die kaderstellend is voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen. Sommige van deze ontwikkelingen kunnen m.e.r.-plichtig zijn wegens de aard van de activiteiten, of wegens mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom wordt een plan-MER opgesteld, waarin de ontwikkelingsrichtingen worden beschreven en effecten op natuur en milieu worden beoordeeld. Indien sprake is van mogelijke negatieve effecten op Natura 2000-gebieden is het opstellen van een Voortoets vereist. Om de effecten op Natura 2000-gebieden en de EHS-gebieden te verkennen wordt eerst een risicoanalyse uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse en nadere besluitvorming over de aard, omvang en locatie van ruimtelijke ontwikkelingen kan zo nodig verdere uitwerking in een Voortoets plaatsvinden.

Doelstelling

Het doel van de risicoanalyse Natura 2000/EHS is het in beeld brengen van de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op de omringende Natura 2000- en EHS-gebieden. De analyse maakt voor elke ontwikkeling duidelijk welk typen van effecten op kunnen treden op specifieke beschermde waarden in nabijgelegen Natura 2000-gebieden en op wezenlijke waarden van EHS-gebieden. De omvang van de effecten wordt - gelet op het abstractieniveau van de ontwikkelingsrichtingen - niet gekwantificeerd maar wel wordt aangegeven of risico's aanwezig zijn op negatieve c.q. significant negatieve effecten.

Aanpak

Ten behoeve van de analyse is relevante informatie over aard, ligging en omvang van de ontwikkelingen op een rij gezet voor zover dat in deze fase van de planvorming mogelijk is. Vervolgens zijn mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden en EHS verkend.

2 Ontwikkelingsrichtingen

De locaties of zoekgebieden voor de verschillende ontwikkelingsrichtingen zijn weergegeven in figuur 2.1. De ontwikkelingen zijn in dit hoofdstuk beknopt besproken op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (Provijn, concept 28 januari 2013).

Havenontwikkeling

De ambitie voor havenontwikkeling betreft uitbreiding van de containerterminal. Om een groei naar 2,6 miljoen ton goederen in 2020 en 2,9 miljoen ton in 2030 op te kunnen vangen is een uitbreiding van de terminal tot 6 ha nodig in combinatie met een verlenging van de kade naar 300 meter. Daarbij is ook een uitbreiding van het bedrijventerrein bij de haven voorzien met 20 ha. Deze uitbreiding is bedoeld voor warehousingactiviteiten c.q. de opslag en bewerking van goederen. De gemeente wil drie alternatieven onderzoeken:

1. uitbreiding van Oevers B in zuidwestelijke richting (op Staphorster grond; 2a in figuur 2.1);
2. uitbreiding Oevers D richting zuidwest (2b in figuur 2.1)
1. uitbreiding ten noordwesten van oevers D aan overzijde van de provinciale weg (2c in figuur 2.1).

Optimalisering en transformatie van overige bedrijventerreinen

In Meppel wordt een vervangings- c.q. uitbreidingsvraag van bedrijvenlocaties verwacht in de sectoren zorg- en welzijn en watergebonden lichte productiebedrijven.

Ontwikkelingsrichtingen zijn:

- uitbreiding van bedrijventerrein op de locatie Noord met een oppervlakte van 6 dan wel 20 ha (3a in figuur 2.1);
- transformatieopgave binnen het bestaande bedrijventerreinen Oude Vaart/Steenwijkerstraatweg; het transformatiegebied is in twee kleinere gebieden gedeeld, benoemd als 'stadsentree' en 'waterentree' (3b in figuur 2.1).
- transformatieopgave binnen het bestaande bedrijventerreinen Oevers E (3c in figuur 2.1).

Infrastructurele ontwikkeling (oplossen knelpunt Watertoren)

De bereikbaarheid van Meppel aan de noordwestzijde staat onder druk van toenemend auto- en vrachtverkeer als gevolg van woningbouw en havenuitbreiding. Het belangrijkste knelpunt is stagnatie op de provinciale weg N375 op het kruispunt met de Steenwijkerstraatweg ter hoogte van de watertoren. Een nieuwe stadsentree kan dit knelpunt oplossen.

Er zijn twee varianten:

- aansluiting op de N375 circa 200 meter ten westen van de huidige aansluiting, gecombineerd met de aanleg van een nieuwe weg over het bedrijventerrein Oevers C tot aan de Ceintuurbaan, inclusief een nieuwe brug over het Meppelerdiep;
- aansluiting op de N375 circa 200 meter ten oosten van de huidige aansluiting gecombineerd met de aansluiting van de N371 op de N375 en aanleg van een nieuwe weg over het bedrijventerrein (Steenwijkerstraatweg) tot aan de Ceintuurbaan, inclusief een nieuwe brug over de Drentse Hoofdvaart (voorkeursvariant).

Ontwikkeling verblijfsrecreatie

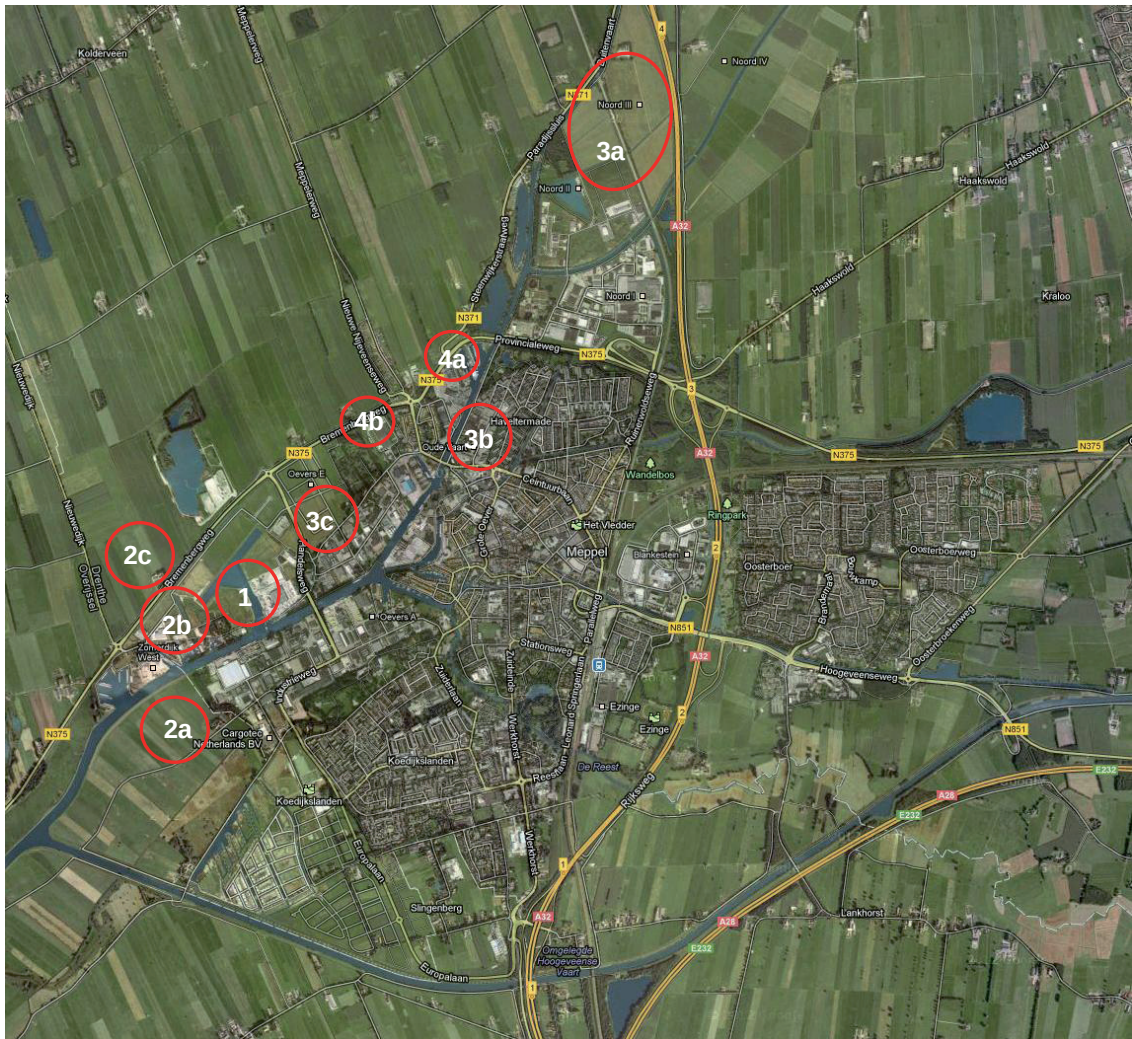
De ruimte wordt verkend voor versterking van verblijfsrecreatie in de gemeente. De mogelijke ontwikkeling van een luxe vakantiepark sluit aan bij de groeiende behoefte naar luxe vakanties dicht bij huis. Er zijn geen concrete plannen voor het ontwikkelen van een vakantiepark in Meppel. Gedacht wordt aan een recreatieterrein in het noordelijk buitengebied.

Realisatie recreatieve vaarverbinding vanuit Nieuwveense Landen

De aanleg van een nieuwe recreatieve vaarroute naar De Wieden in aansluiting op de Nieuwveense landen heeft een toegevoegde waarde voor woningbouw in de Nieuwveense Landen. Deze route biedt mogelijkheden voor kleine boten en nieuwe recreatieve functies langs het water. Daarnaast kan een vaarverbinding tussen de Nieuwveense Landen en het Meppelerdiep voor grote boten een toegevoegde waarde hebben voor woningbouw in de Nieuwveense Landen.

Intensivering recreatieve vaarroute zuidzijde Meppel

Een van de ontwikkelingsrichtingen is een optimalisering (intensivering) van de recreatieve vaarroute, het zogenoemde Drents rondje voorzien. Het betreft de route via Hoogeveensche Vaart en het Meppelerdiep. Er zijn geen nieuwe voorzieningen voorzien; de aandacht is gericht op intensivering van het gebruik van de route aan de zuidzijde van Meppel via de Hoogeveensche Vaart.

Figuur 2-1 - Overzicht van locaties en zoekgebieden voor verschillende ontwikkelingsrichtingen in Meppel. Opgenomen zijn zoekgebieden voor havenontwikkeling, de daarmee verbonden ontwikkeling van bedrijventerrein ('havenbedrijventerrein'), uitbreiding c.q. transformatie van overige bedrijventerrein en oplossen knelpunt Watertoren.

- 1: uitbreiding haven
- 2a: uitbreiding havenbedrijventerrein, ten zuiden van Oevers B
- 2b: alternatieve locatie uitbreiding havenbedrijventerrein ten zuidwesten van Oevers D
- 2c: alternatieve locatie uitbreiding havenbedrijventerrein, ten noordwesten van Oevers D
- 3a: uitbreiding bedrijventerrein Noord
- 3b: transformatie bedrijventerrein Oude vaart/Steenwijkerstraatweg
- 3c: transformatie bedrijventerrein Oevers E
- 4a: oplossen knelpunt watertoren alternatief oost
- 4b: oplossen knelpunt watertoren alternatief west

3 Beschermde gebieden

In de omgeving van Meppel liggen verschillende Natura 2000-gebieden en EHS-gebieden. Op relatief korte afstand liggen de Natura 2000-gebied De Wieden (< 1 km van de bebouwde kom) en Oldematen & Veerslootlanden (< 3 km van de bebouwde kom), op wat grotere afstand Havelte-Oost (ca. 4 km). De Provincie Overijssel heeft een Natura 2000-beheerplan voor De Weerribben en De Wieden opgesteld, dat nog niet definitief is vastgesteld (Provincie Overijssel 2009). In dit document is – onder meer – de ruimte voor nieuwe ontwikkelingen beschreven, die geboden kan worden rekening houdend met de instandhoudingsdoelen voor beide gebieden. Voor Havelte-Oost is eveneens een concept Natura 2000-beheerplan opgesteld (Bugel Hajema 2009).

3.1 Natura 2000

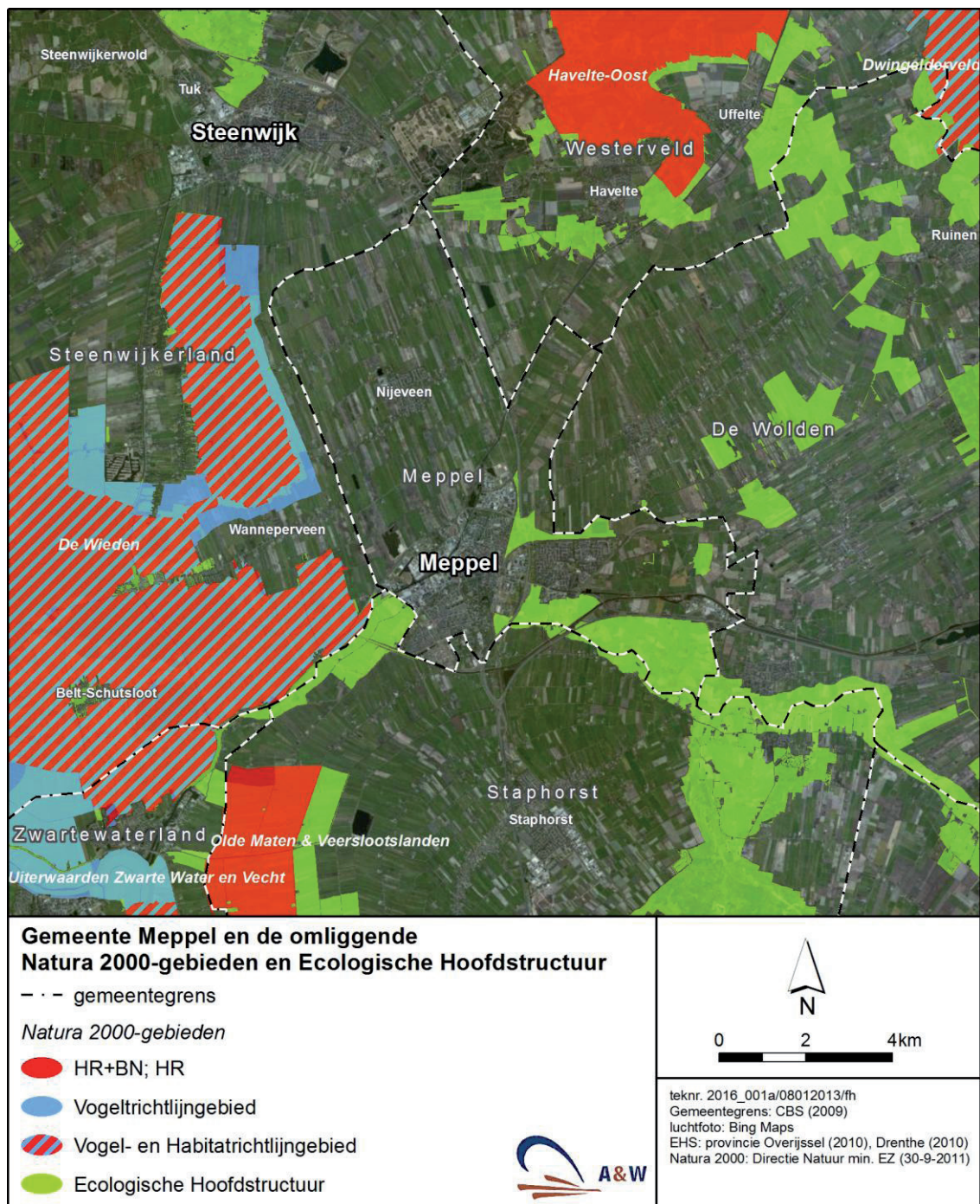
In de aanwijzingsbesluiten voor de laagveenmoerassen De Wieden en Oldematen & Veerslootlanden zijn (in combinatie) 9 habitattypen (vegetaties), 11 habitatrictlijnsoorten (planten, vissen, vleermuizen, ongewervelden), 12 broedvogelsoorten en 13 niet-broedvogelsoorten aangewezen (tabel 3.1). In de heide en bosgebieden op hogere zandgronden van Havelte-Oost betreft het 10 (andere) habitattypen en één habitatrictlijnsoort (Kamsalamander). De Tapuit is als complementair doel voor het habitatrictlijn opgenomen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit. De beschermingsstatus van complementaire doelen is echter bij kabinetsbesluit d.d. oktober 2012 vervallen.

In de genoemde gebieden zijn habitattypen en daarmee verbonden habitatsoorten aanwezig, die negatieve effecten kunnen ondervinden van extra stikstofdepositie of veranderingen in waterpeil en waterkwaliteit. Daarnaast kunnen broedvogels in De Wieden effecten ondervinden van extra recreatiedruk. In het agrarische gebied in de omgeving van De Wieden foerageren in de zomer Purperreigers die binnen De Wieden broeden; in de winter grazen er ganzen en Smienten, die slapen in De Wieden. Deze soorten kunnen een negatief effect ondervinden terreinverlies als gevolg van grondbeslag of als gevolg van verstoring.

De instandhoudingsdoelen van de afzonderlijke gebieden zijn opgenomen in bijlage 1. In deze beoordeling zijn vooral stikstofstof- en waterkwaliteitsgevoelige vegetaties en verstoringgevoelige vogelsoorten relevant.

Tabel 3-1 – Kwalificerende waarden (habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels met Instandhoudingsdoelen) in De Wieden en Oldematen & Veerslootlanden. Instandhoudingsdoelen zijn vermeld in bijlage 1.

Habitattypen	Habitatrictlijnsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Kranswierwateren	Platte schijfhoren	Aalscholver	Fuut
Krabbenscheer en fonteinkruidenwateren	Gevlekte witsnuitlibel	Roerdomp	Aalscholver
Vochtige heide	Grote vuurvlinder	Purperreiger	Kleine Zwaan
Blauwgrasland	Gestreepte waterroofoever	Bruine Kiekendief	Kolgans
Ruigten en zomen	Bittervoorn	Porseleinhoen	Gauwe Gans
Trilvenen	Grote modderkruiper	Kwartelkoning	Smient
Veenmosrietland	Kleine modderkruiper	Watersnip	Krakeend
Galigaanmoerassen	Rivierdonderpad	Zwarte Stern	Tafeleend
Hoogveenbos	Meervleermuis	Paapje	Kuifeend
	Geel schorpioenmos	Snor	Nonnetje
	Groenknolorchis	Rietzanger	Grote Zaagbek
		Grote karekiet	Visarend

Figuur 3-1 - Natura 2000-gebieden en EHS in de omgeving van Meppel.

Stikstofgevoelige habitattypen

In Natura 2000-gebieden in de omgeving van Meppel komen kwalificerende habitattypen en soorten voor, die gevoelig zijn voor stikstofdepositie en waterkwaliteit (figuur 3.2, 3.3). Het betreft kranswierwateren, meren met krabbescheer en fonteinkruiden, vochtige heide, blauwgrasland, trilveen, veenmosrietland, galigaanmoeras en veenbossen. Het kwalificerende habitatype zomen en ruigten is niet opgenomen in de lijst van stikstofgevoelige habitattypen. Dit type komt voor in voedselrijke omstandigheden. Uitgedrukt in mol per ha per jaar varieert de kritische depositiewaarde van 700 tot 1.300 mol per ha per jaar voor de afzonderlijke habitattypen. Naast de genoemde habitattypen zijn ook Geel schorpioenmos en

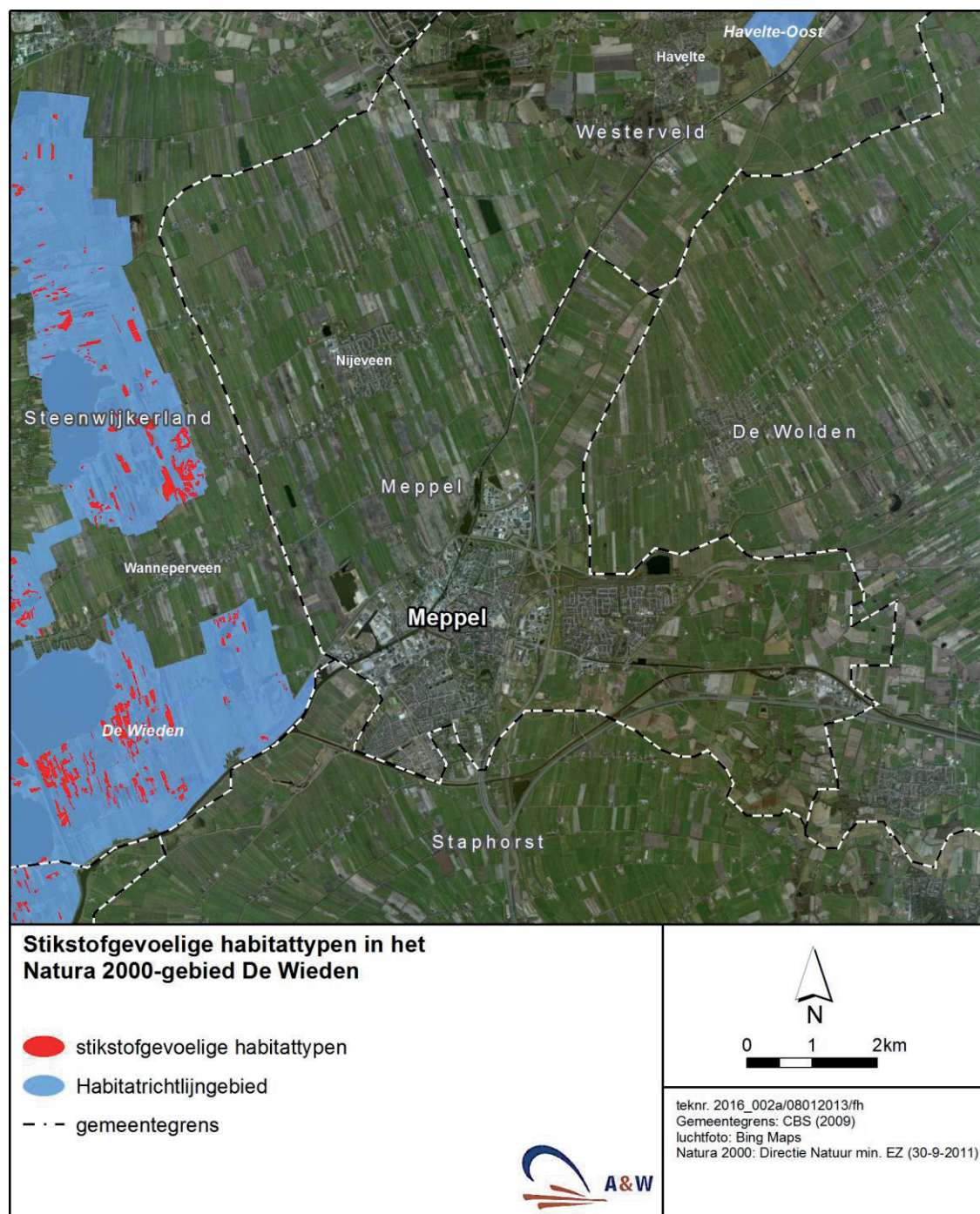
Groenknolorchis relevant, aangezien voor deze voor stikstofgevoelige soorten eveneens instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd. Beide soorten komen voor in het habitatype Overgangs- en trilvenen.

Stikstof komt beschikbaar via het oppervlaktewater, door atmosferische depositie en door bodemprocessen. De atmosferische depositie is de belangrijkste bron van stikstof voor de terrestrische vegetaties. Daarom zijn kranswierwateren en meren met krabbescheer en fonteinkruiden in de beoordeling van eventuele veranderingen van atmosferische stikstofdepositie minder van belang; zij zijn wel gevoelig voor veranderingen in waterkwaliteit (figuur 3.3).

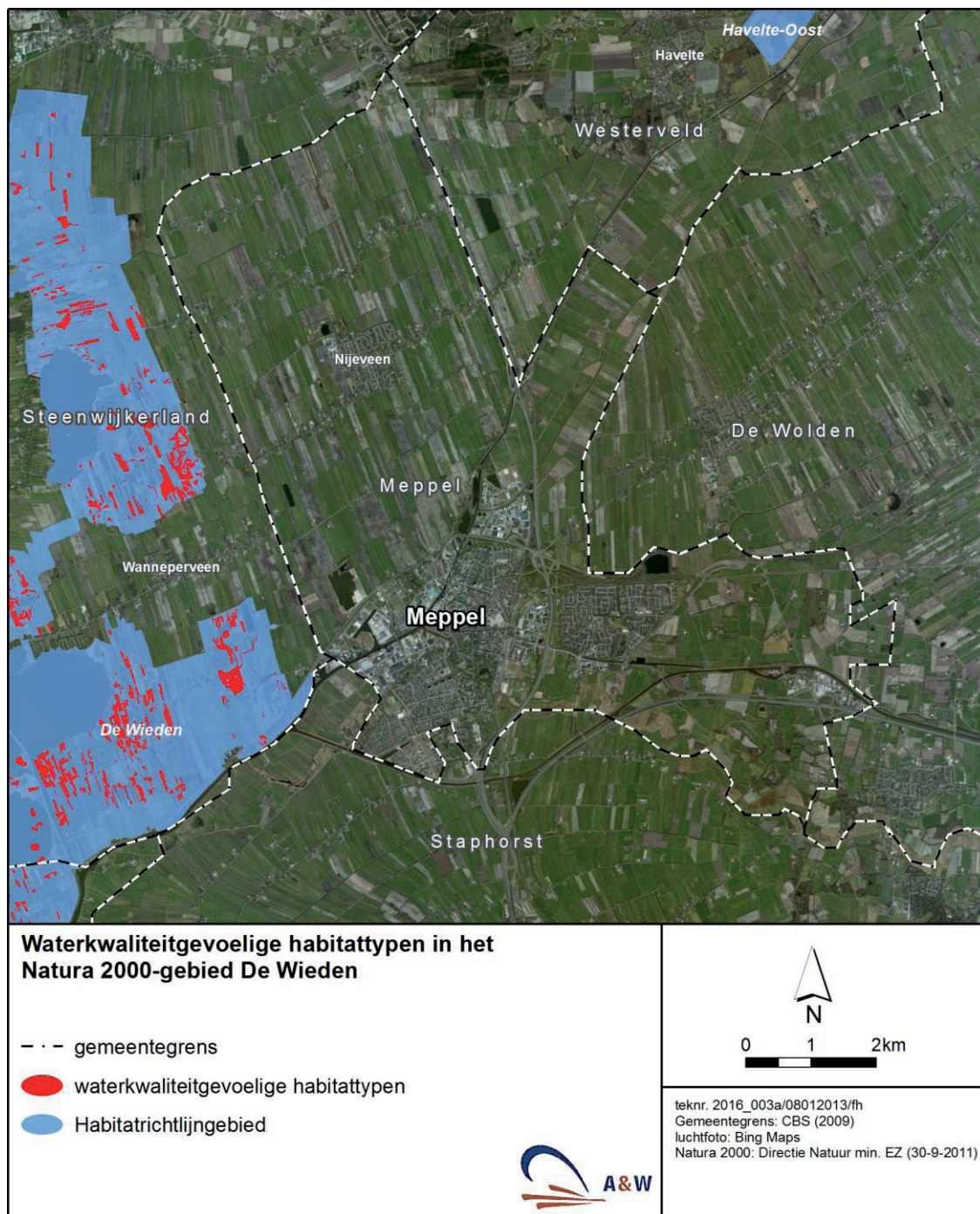
Atmosferische depositie van stikstof is in hoofdzaak afkomstig van uitstoot door verkeer en industrie (stikstofoxiden) en ammoniakuitstoot door de landbouw. De actuele stikstofdepositie bedraagt in De Wieden gemiddeld 1.881 mol N/ha/jaar (Gies *et al.* 2009). Velders *et al.* (2010) vermelden een depositieniveau voor De Wieden van 1.230 mol/ha/jaar. Deze waarde overschrijdt voor vijf van de kwalificerende habitattypen de kritische depositiewaarden (tabel 3.2).

*Tabel 3-2 - Habitattypen met instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden De Wieden en Oldematen & Veerslootlanden, gevoelig voor stikstofdepositie. Opgenomen zijn kritische depositiewaarden opgenomen in Bal *et al.* 2007 (geciteerd in Hille Ris Lambers *et al.* 2008) en in het werkdocument Natura 2000-beheerplan Weerribben-Wieden (Provincie Overijssel 2009).*

Habitatype	Kritische depositiewaarde (mol N / ha / jaar) Van Dobben & Van Hinsberg 2008
H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp. vegetaties (kranswierwateren)	2.100
H3150 Meren met Krabbescheer en fonteinkruiden	2.100
H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix	1.300
H6410 Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (blauwgrasland)	1.100
H7140a Overgangs- en trilveen (trilveen)	1.200
H7140b Overgangs- en trilveen (veenmosrietland)	700
H7210 Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion davallianae (galigaanmoeras)	1.100
H91D0 Veenbossen	1.800

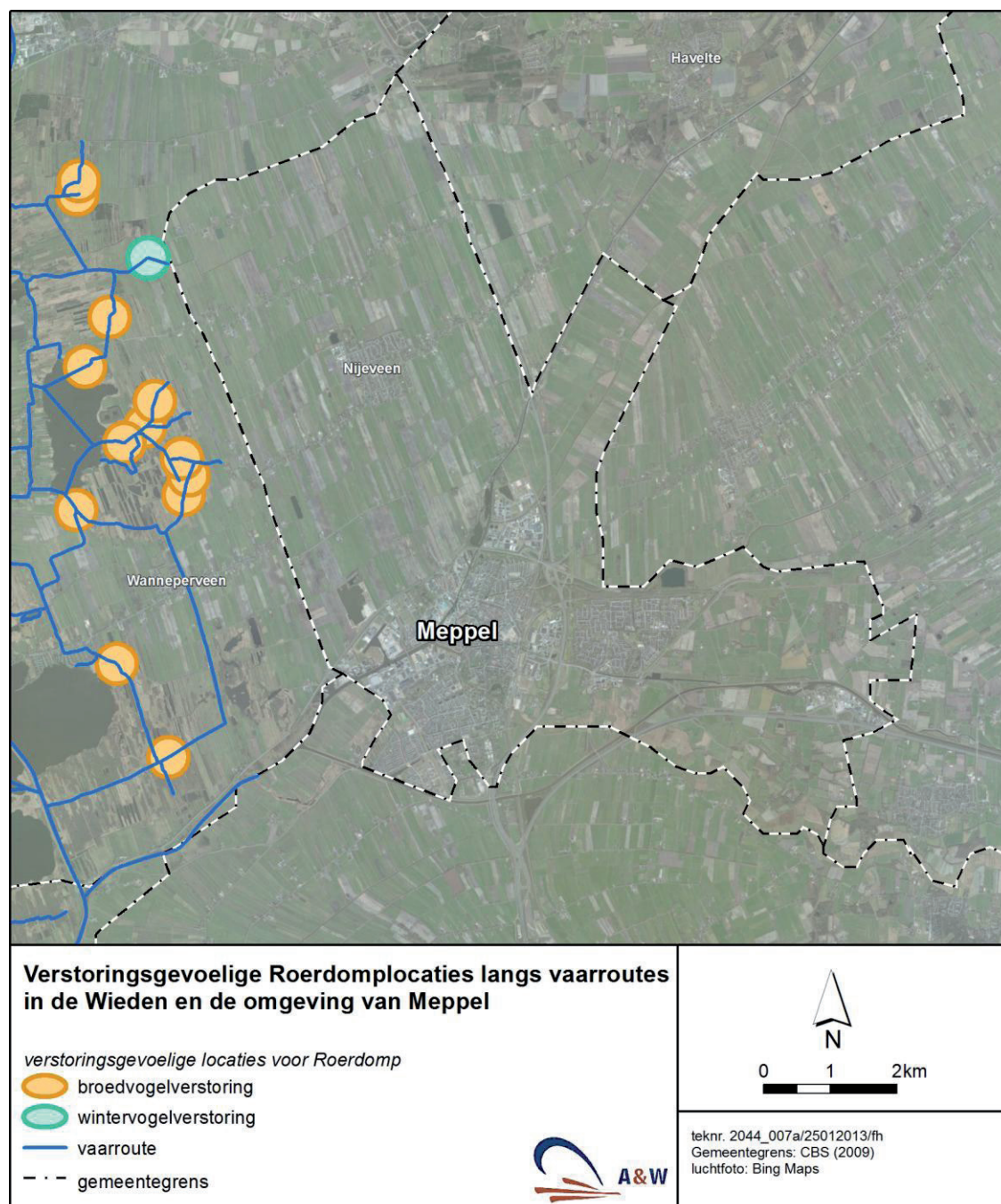
Figuur 3-2 - Verspreiding van stikstofgevoelige habitattypen in De Wieden in de omgeving van Meppel.

Figuur 3-3 - Verspreiding van habitattypen en habitatoorten, gevoelig voor waterkwaliteit in De Wieden in de omgeving van Meppel.

Moerasvogels in De Wieden

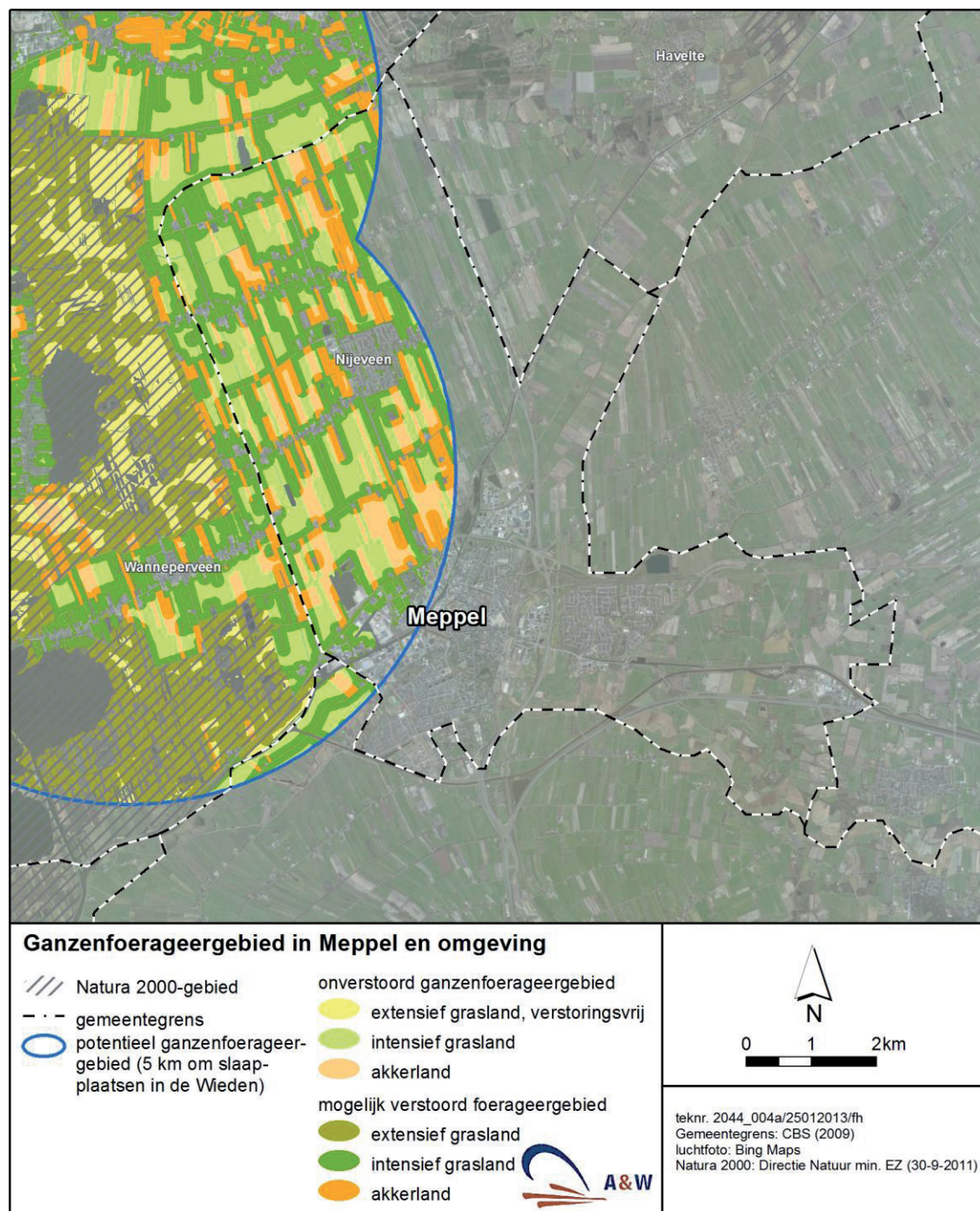
In De Wieden broeden moerasvogels, die door recreatievaart verstoord kunnen worden (figuur 3.4). Indien plannen leiden tot extra recreatiedruk in De Wieden is het nodig effecten te onderzoeken. De meest kritische soort is de Roerdomp. Deze soort foerageert langs rietkragen, kan verstoord worden tot een afstand van ca 300 m en de aantallen bevinden zich onder het instandhoudingsdoel (15-17 paar aanwezig, doel 30 paar).

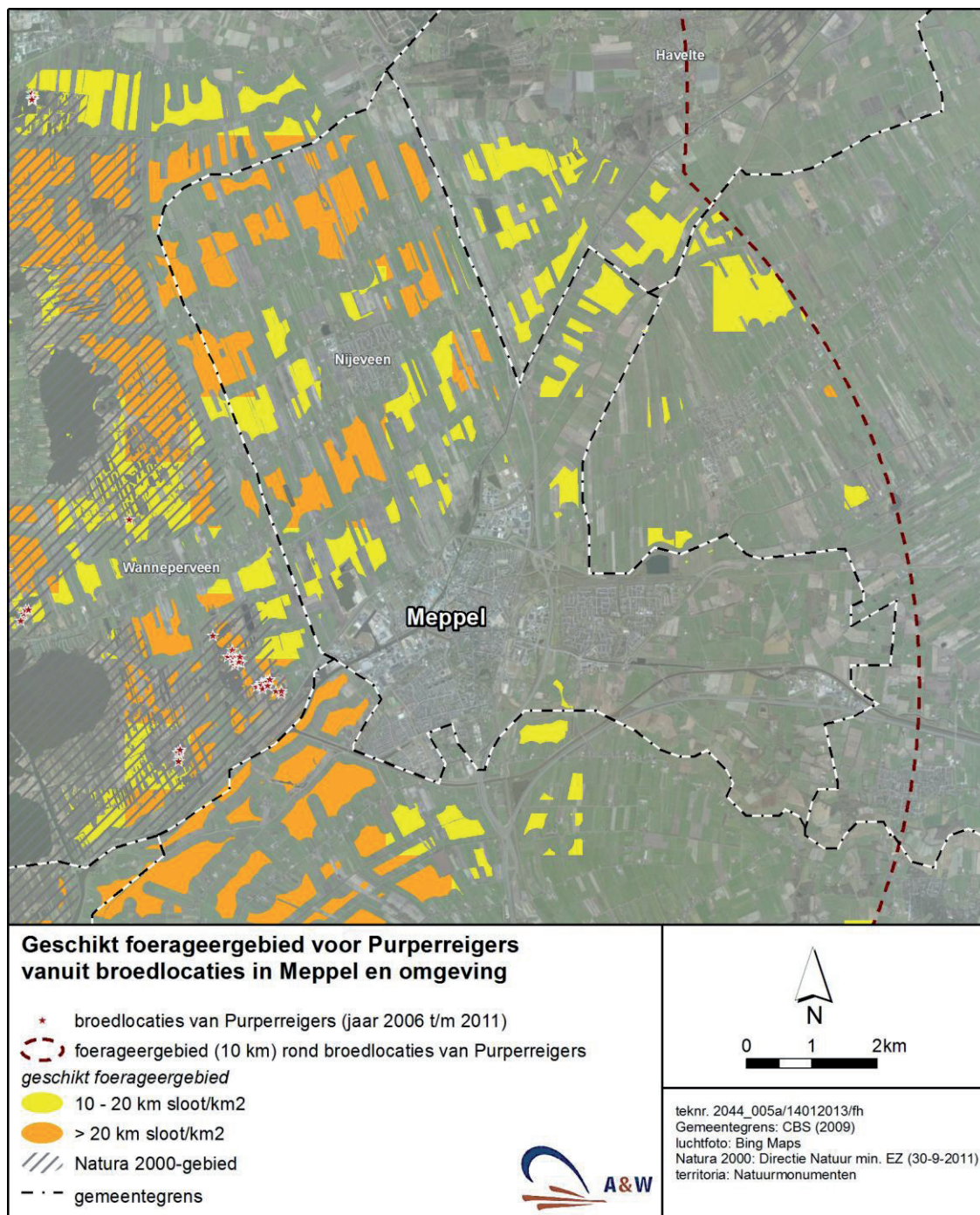
Figuur 3-4 - Verspreiding van verstoringsgevoelige moerasvogels binnen broedgebied langs vaarroutes in De Wieden in de omgeving van Meppel.

Vogels die vanuit De Wieden in om liggend agrarisch gebied foerageren

In het agrarische gebied rond De Wieden, waaronder het noordelijk deel van het buitengebied van Meppel, foerageren Purperreigers en ganzen (figuur 3.5 en 3.6). Deze soorten kunnen nadeel ondervinden van terreinverlies door grondbeslag, maar ook door het beperken van uitzicht (als gevolg bebouwing of houtaanplant) en door verstoring als gevolg van recreatief gebruik.

Figuur 3-5 - Foerageergebied van ganzen in de omgeving van Meppel binnen bereik van slaapplaatsen in De Wieden.

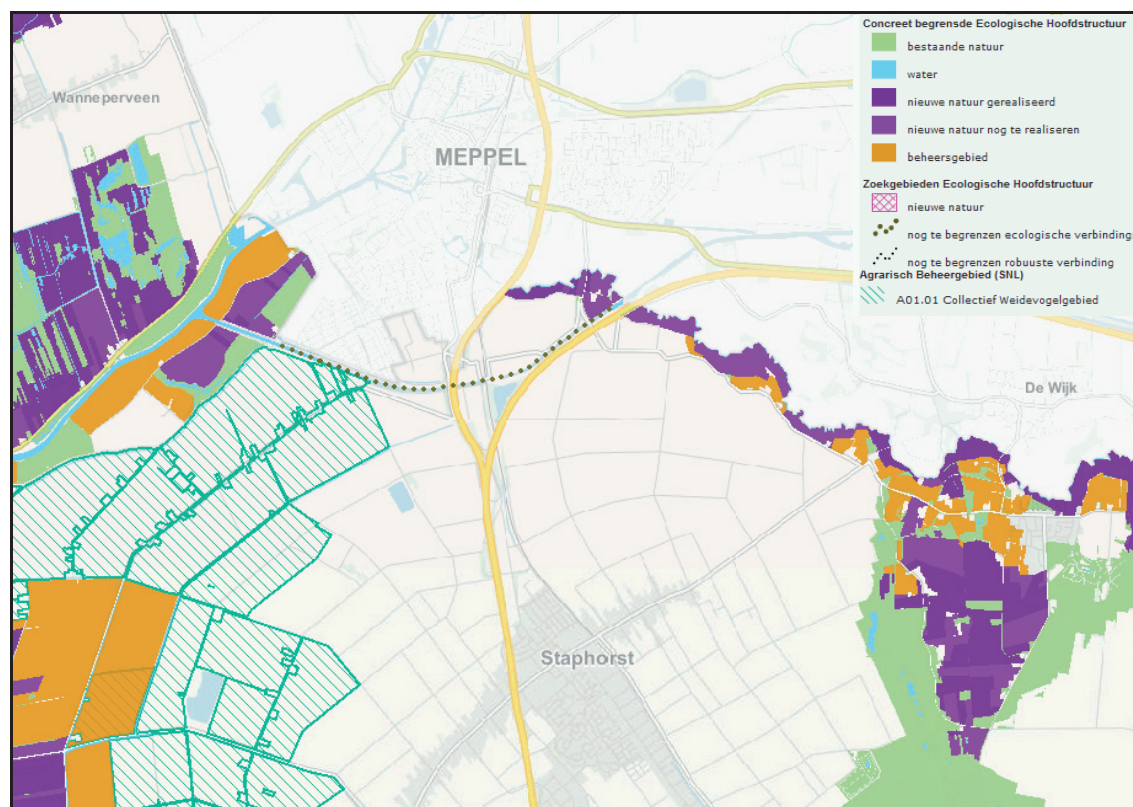
Figuur 3-6 - Foerageergebied van Purperreigers in de omgeving van Meppel binnen bereik van broedlocaties in De Wieden.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur

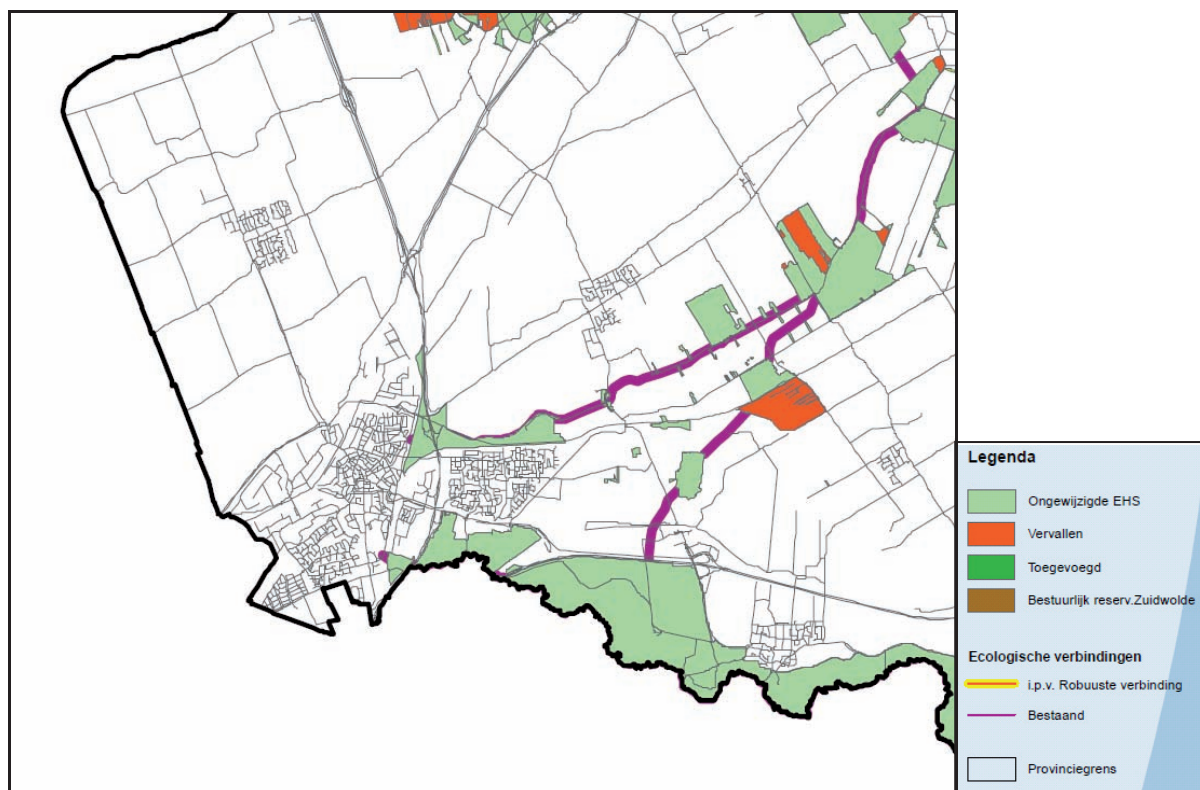
In het provinciaal omgevingsplan van de Provincie Drenthe (POP II) is onderscheid gemaakt in vier typen gebieden binnen de EHS: natuurgebieden, beheersgebieden, ecologische verbindingzones en robuuste verbindingzones (Provincie Drenthe 2004).

De volgende EHS-gebieden buiten Natura 2000-begrenzing zijn in de omgeving van Meppel gelegen (figuur 3.7. 3.8, 3.9):

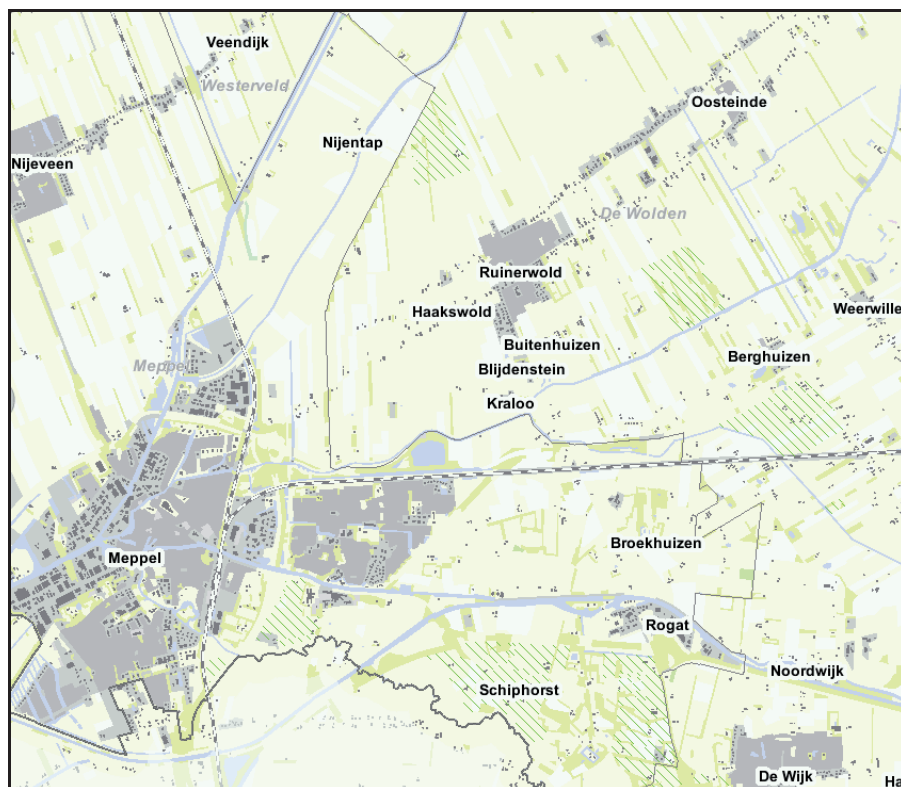
- beheersgebied t.b.v. weidevogels grenzend aan de Oldematen;
- beheersgebied en natuurgebied t.b.v. flora, fauna en weidevogels grenzend aan het Meppelerdiep en Meppel;
- Reestdal: natuurgebied langs de Reest; botanisch waardevol akkerland en grasland, kruiden- en faunarijk grasland, vochtig hooiland en productiebos langs de grensrivier De Reest tussen Drenthe en Overijssel;
- beheersgebied (agrarisch natuurgebied) in het stroomgebied van de Wold-Aa ten noordoosten van Meppel;
- de gebieden Engelgaarde (oostelijk) en Wandelbos (westelijk) aan de noordoost kant van Meppel in de hoek langs de A32 en de N375, aangewezen als waterbergingsgebied, inclusief het oostelijk gelegen landbouwgebied.
- ecologische verbindingzone tussen de Wold Aa en de Reest.

Figuur 3-7 - EHS-gebieden Overijssel in de omgeving van Meppel (bron: www.gisopenbaaroverijssel.nl)

Figuur 3-8 - EHS-gebieden en Ecologische verbindingzones in de omgeving van Meppel in Drenthe, ontwerp 2013 ('herijkt': afgeslankte EHS, onder; bron www.provincie.drenthe.nl)

Figuur 3-9 - Agrarisch natuurgebied (Bron: Natuurbeheerplan Drenthe 2013, www.provincie.drenthe.nl)

4 Risico's op effecten

4.1 Inleiding

In de risicoanalyse is gebruik gemaakt van gegevens die verzameld zijn in het kader van natuurtoetsen voor een reeks van plannen en projecten in de omgeving, waaronder bestemmingsplannen (buitengebied Gemeente Meppel, buitengebied Gemeente Steenwijkerland, Recreatieterreinen Gemeente Steenwijkerland, kernen Steenwijkerland), de gebiedsvisie Nieuwveense Landen, voortoetsen van fietspadtracés en diverse ecologische onderzoeken in De Weerribben en De Wieden en omgeving (Van der Hut *et al.* 2009a, 2009b, 2010a, 2010b, 2011a, 2011b, 2013).

De mogelijke effecten van verschillende ontwikkelingen op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en EHS zijn inzichtelijk gemaakt aan de hand van tabellen en kaartmateriaal, waarin effectfactoren en beschermde natuurwaarden opgenomen.

4.2 Mogelijke effecten

Factoren die effecten kunnen veroorzaken, gelet op de gevoeligheid van Natura 2000-waarden en (overige) wezenlijke EHS-waarden die aanwezig zijn in de omgeving zijn grondbeslag, verhoging van de stikstofemissie, veranderingen in waterpeil en waterkwaliteit, en een toename van recreatiedruk (tabel 4.1). Effecten op beschermde Natura 2000-waarden kunnen betrekking hebben op vier verschillende groepen: habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels, en daarnaast op wezenlijke waarden van de EHS. De aandacht in de risicoanalyse gaat in het bijzonder uit naar:

- habitattypen in De Wieden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, waterpeil en waterkwaliteit;
- verstoringgevoelige moerasbroedvogels in De Wieden;
- verstoringgevoelige vogelsoorten die in de Wieden broeden of slapen en in het agrarische gebied foerageren;
- EHS-gebied, waarvan wezenlijke waarden aangetast kunnen worden.

Tabel 4-1 - Overzicht van factoren die mogelijk effect kunnen hebben op beschermde gebieden.

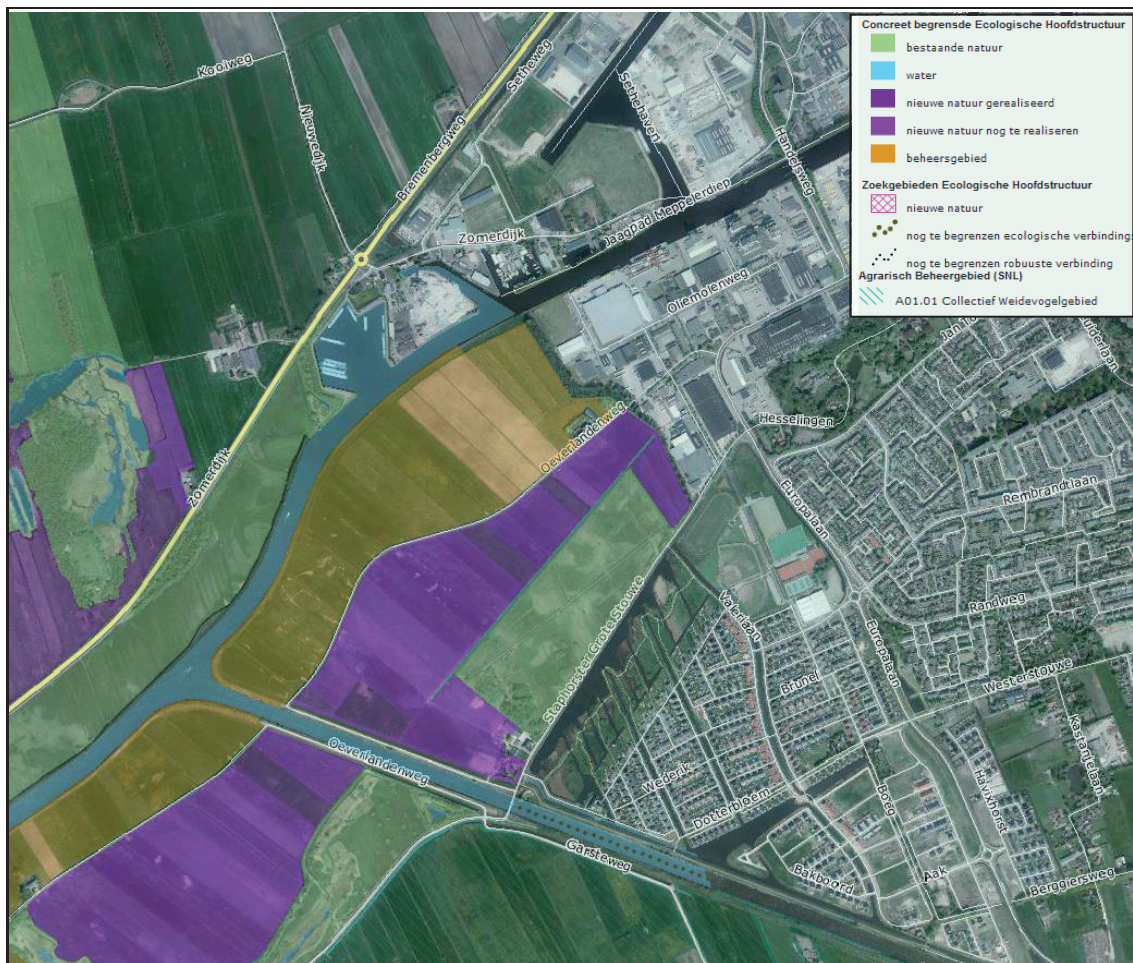
ontwikkeling / effectvariabele	fysiek verlies leefgebied	verhoging stikstofemissie	verslechtering hydrologie	verstoring (vogels)
havenontwikkeling	X	X	X	-
optimalisering/transformatie bedrijventerrein	X	X	-	-
intensivering recreatieve vaarroute	-	-	-	-
vaarverbinding Nieuwveense Landen	X	-	X	X
oplossen knelpunt Watertoren	-	X	-	-
ontwikkeling verblijfsrecreatie	X	X	-	X

Met betrekking tot Natura 2000 zijn vooral stikstofgevoelige habitattypen en de Roerdomp kritisch. De huidige draagkracht voor de Roerdomp in De Wieden is onvoldoende, zodat de instandhoudingsdoelen niet gehaald worden. Een initiatief met een klein negatief effect op deze soort als gevolg van verhoging van de recreatiedruk in De Wieden moet dan als significant negatief beschouwd worden. Ook de situatie voor twee habitattypen, namelijk veenmosrietland

en blauwgrasland, is onvoldoende. Deze typen zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Daarom is het risico groot dat effecten van een nieuw initiatief met extra stikstofemissie in de omgeving van groeilocaties als significant negatief beoordeeld moeten worden.

4.3 Havenontwikkeling

Het aandachtspunt in de analyse van effecten van ontwikkeling van de haven en daarmee verbonden bedrijventerrein betreffen stikstofemissie en hydrologische effecten. Hydrologische effecten kunnen lokaal optreden, afhankelijk van de ontwikkelingslocatie. Het kan gaan om stikstofemissie van de bedrijvigheid op zichzelf en van extra verkeersbewegingen. Een verhoging van stikstofemissie zou mogelijk een verhoging van depositie op groeilocaties van stikstofgevoelige habitattypen en habitatsoorten kunnen veroorzaken in De Wieden en De Oldematen & Veerslootlanden. Het is niet waarschijnlijk dat dit ook geldt voor Havelte-Oost. In De Wieden en De Oldematen & Veerslootlanden is het huidige depositieniveau te hoog (hoger dan de zogenoemde kritische drempelwaarde voor de meest gevoelige habitattypen). Ten behoeve van de gebiedsvisie Nieuwveense Landen is het effect van verkeersgeneratie onderzocht. Hieruit bleek dat verkeersgeneratie in cumulatie met een toename van stikstofemissie vanuit industrieterrein Oevers (als gevolg van beschikbare uitbreidingsruimte) kritisch kan zijn. Het is daarom van belang de eventuele toename van stikstofemissie te schatten op basis van kengetallen en te bepalen of nader onderzoek gewenst is.

Figuur 4-1 - EHS-gebied zuidelijk grenzend aan Oevers B (bron: Atlas van Overijssel: www.gisopenbaaoverijssel.nl)

In het geval van ontwikkeling zuidelijk grenzend aan Oevers B wordt EHS-gebied aangetast (figuur 4.1). Deze gronden hebben als beheertype nat schraalland, kruiden- en faunarijk grasland, vochtig weidevogelgrasland en botanisch waardevol grasland. Ontwikkeling op deze locatie brengt waarschijnlijk een compensatieverplichting met zich mee.

4.4 Optimalisering en transformatie bedrijventerrein

Het aandachtspunt bij uitbreiding c.q. transformatie van bedrijventerreinen betreft in het bijzonder stikstofemissie, net als in het geval van havenontwikkeling. Het kan gaan om stikstofemissie van de bedrijvigheid op zichzelf en van extra verkeersbewegingen. Het is daarom van belang de eventuele toename van stikstofemissie te schatten op basis van kengetallen en te bepalen of nader onderzoek gewenst is.

Uitbreiding op locatie Noord zou een uitstralingseffect kunnen hebben op aangrenzend agrarisch gebied, maar de kans daarop is zeer gering, omdat geen extra verstoringdruk van betekenis wordt toegevoegd aan verstoringseffecten van de N371.

4.5 Intensivering recreatieve vaarroute zuidzijde Meppel

Verbetering van de vaarroute ten zuiden van Meppel betreft een onderdeel van het zogenoemde Drents rondje, ook wel de Lange turfroute genoemd (figuur 4.2). De aard en omvang van de verbetering via de Hoogeveensche Vaart is (nog) niet beschreven. Vooral nog gaat het niet om nieuwe voorzieningen, zoals aanpassing van bruggen, sluizen en afmeerplekken, maar op initiatieven die resulteren in een intensivering van het gebruik van de vaarroute. Er zijn daarom geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en EHS-gebieden te verwachten.

4.6 Realisatie recreatieve vaarverbinding vanuit Nieuwveense Landen

Een route voor een nieuwe recreatieve vaarroute, die verbinding maakt met De Wieden en aansluit op de Nieuwveense landen, is nog niet vastgesteld. Een optie zou een westelijke korte aansluiting via De Kiersche Wijde in De Wieden kunnen zijn. Een andere optie is wellicht een aansluiting op grotere afstand via het Meppelerdiep en Beukersgracht (bij Baarlo). De eerste optie draagt een risico op significant negatieve effecten met zich mee op habitattypen en habitatsoorten als gevolg van veranderingen in waterpeil en waterkwaliteit. Dit geldt ook voor verstoring van kwalificerende broedvogels in het aangrenzende deel van De Wieden. Afhankelijk van de ligging van de nieuwe route zou ook de verstoringdruk op foeragerende Purperreigers vergroot kunnen worden. Het is daarom van belang het zoekgebied voor de vaarroute nader te bepalen.

4.7 Infrastructurele ontwikkeling (oplossen knelpunt Watertoren)

Het oplossen van het knelpunt bij de Watertoren, waarbij een nieuwe stadsentree wordt ontwikkeld, gaat gepaard met een verandering van verkeersstromen. Dit zou een ruimtelijke verandering in stikstofemissie met zich mee kunnen brengen, en daarmee effect kunnen hebben op het depositieniveau op groeilocaties van stikstofgevoelige habitattypen en daarmee

verbonden habitatsoorten in Natura 2000-gebieden, in het bijzonder De Wieden en Oldematen & Veerslootlanden. Het is wenselijk om op basis van verkeerstellingen een schatting te maken van de te verwachten verandering in verkeersintensiteit langs ontsluitingswegen. Op basis daarvan kan beoordeeld worden of nader onderzoek nodig is. Op voorhand lijkt de kans op een effect van betekenis klein.

4.8 Ontwikkeling verblijfsrecreatie in noordelijk buitengebied

De aanleg van een terrein voor verblijfsrecreatie in het noordelijk buitengebied is als mogelijke ontwikkeling opgenomen. Mogelijke effecten betreffen verlies aan leefgebied als gevolg van grondbeslag, aantasting van groeilocaties van habitattypen als gevolg van een toename van stikstofemissie door verkeersgeneratie en kwaliteitsverlies van leefgebied in De Wieden als gevolg van recreatiedruk.

Effecten van stikstofemissie

Het is mogelijk dat een verhoging van stikstofemissie door een toename van verkeersbewegingen van en naar nieuwe verblijfsaccommodaties een hogere depositie op groeiplaatsen van gevoelige vegetaties en leefgebieden van daarmee verbonden habitatsoorten binnen Natura 2000-gebied tot gevolg heeft. De aandacht gaat daarbij vooral uit naar De Wieden en de Oldematen & Veerslootlanden. De ordegrrootte van een eventuele verhoging van de stikstofemissie van extra verkeersbewegingen langs ontsluitingswegen kan geschat worden op basis van het aantal verblijfseenheden en kengetallen voor verkeersgeneratie rond recreatieterreinen. De kans is reëel dat sprake is van een klein effect; op basis van een globale schatting kan bepaald worden of nader onderzoek nodig is.

Effecten van verstoring op broedvogels in De Wieden

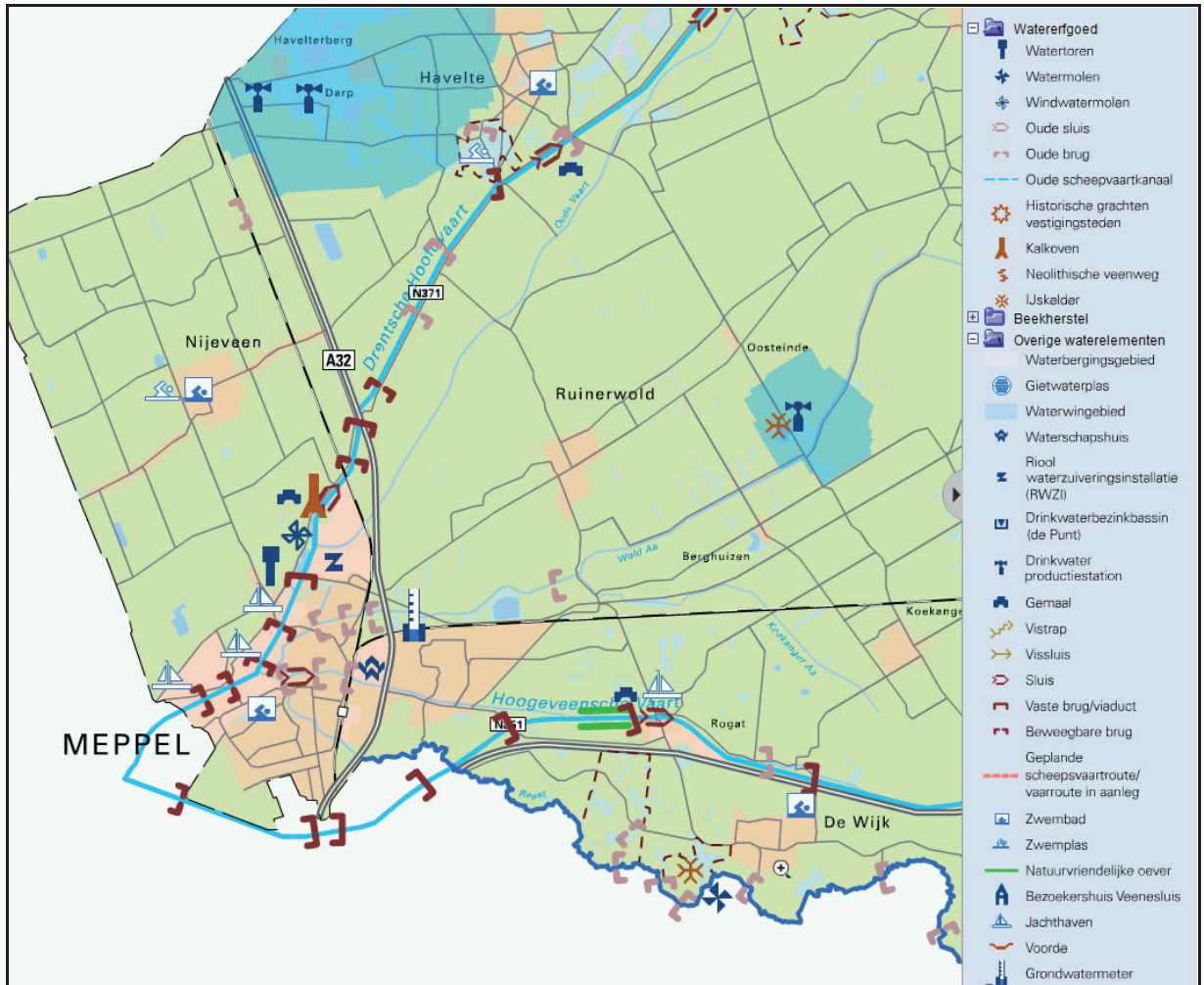
Recreatieve activiteiten, die ondernomen worden vanuit nieuwe verblijfsaccommodaties kunnen verstoringseffecten met zich meebrengen in en rond Natura 200-gebieden. Deze kunnen betrekking hebben op waterplantenvegetaties, moerasbroedvogels in broed- of foerageergebied, op rustende watervogels en op in het agrarische gebied grazende watervogels gedurende het winterhalfjaar. De aandacht gaat in dit geval uit naar verstoring van moerasbroedvogels in De Wieden door recreatievaart. Een bijzonder aandachtsoort is de Roerdomp. Het aantal broedparen bevindt zich onder het instandhoudingsdoel (15-17 paar aanwezig, doel ca 30 paar), zodat een klein effect al een conflict met natuurwetgeving met zich meebrengt. De kans op een significant effect vanuit een nieuw recreatieterrein op zichzelf is klein (Van der Hut 2013b). Hierbij speelt het recreatieprofiel van de verblijfsrecreanten wel een grote rol, in het bijzonder het aandeel dat vaartochten onderneemt. Indien een effect klein is, moet nader bekeken worden of in cumulatie met andere plannen voor uitbreiding van verblijfsrecreatie en woningbouw een significant effect mogelijk is. Verstoringseffecten op andere Natura 2000-gebieden kunnen uitgesloten worden, aangezien de Oldematen & Veerslootlanden en Havelte-Oost niet zijn aangewezen voor vogelsoorten.

Effecten van grondbeslag op de foerageerfunctie voor Purperreigers en ganzen

In het agrarische gebied ten noordwesten van Meppel foerageren Purperreigers, die broeden in De Wieden, en ganzen die slapen in De Wieden. Verlies van foerageergebied in dit gebied zal leiden tot een verslechtering van habitatkwaliteit voor Natura-2000 soorten, maar niet tot significant negatieve effecten. De reden daarvoor is dat ruimschoots voldoende foerageergebied aanwezig is voor Purperreigers en ganzen rond De Wieden, zodat de instandhoudingsdoelen niet in gevaar komen.

Effecten van grondbeslag op de Meervleermuis

Grondbeslag en verlichting kan een negatief effect hebben op Meervleermuizen, indien de beoogde locatie benut wordt als foerageergebied, of indien vliegroutes worden verstoord. De kans hierop is klein, maar aangezien Meervleermuizen in de omgeving voorkomen is het wel wenselijk de situatie nader te beoordelen.

Figuur 4.2 - 'Wie wat water' kaart Drenthe, omgeving Meppel (bron: www.drenthe.info)

5 Conclusies

Op hoofdlijnen is beoordeeld in hoeverre risico's aanwezig zijn op negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en op aantasting van wezenlijke waarden in de EHS. Ten behoeve van de risicoanalyse is een beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet uitgevoerd op doelgroepniveau (niet voor afzonderlijke habitattypen en soorten). Significant negatieve effecten zijn in principe mogelijk, indien een nieuwe vaarroute vanuit de Nieuwveense Landen naar De Wieden wordt aangelegd. In dat geval kunnen groeiplaatsen en/of leefgebieden worden aangetast. Daarnaast is stikstofemissie als gevolg van extra verkeersbewegingen kritisch, indien effecten via stikstofdepositie optreden op stikstofgevoelige habitattypen in De Wieden en de Oldematen & Veerslootlanden. Deze effecten zouden zich voor kunnen doen bij havenontwikkeling, optimalisering van bedrijventerrein, infrastructurele ontwikkeling en ontwikkeling van verblijfsrecreatie. Daarnaast worden de wezenlijke waarden in EHS-gebied aangetast, indien ontwikkeling plaatsvindt zuidelijk grenzend aan Oevers B.

Tabel 5-1 - Overzicht van beschermde natuurwaarden (op doelgroepniveau) van Natura 2000-gebieden en EHS-gebieden, die effecten kunnen ondervinden van nieuwe ontwikkelingen. Vermeld is het (maximale) risico op effecten, afhankelijk van alternatieven en concrete invulling van de desbetreffende ontwikkelingsrichting.

EHS: EHS-gebieden buiten begrenzing Natura 2000*

XX = risico op significant effect / effect op wezenlijke waarden mogelijk

x = klein effect mogelijk; verslechtering/verstoring, maar geen significant effect / effect op wezenlijke waarden

? = vermoedelijk klein effect, maar nadere verkenning gewenst om significante effecten / effecten op wezenlijke waarden uit te kunnen sluiten

ontwikkeling / doelgroep	habitattypen	habitatsoorten	broedvogels	niet-broedvogels	EHS*
havenontwikkeling	x?	x?	-	-	X
optimalisering/transformatie bedrijventerrein	x?	x?	-	-	-
intensivering recreatieve vaarroute	-	-	-	-	-
vaarverbinding Nieuwveense Landen	XX	XX	XX	X	-
oplossen knelpunt Watertoren	x?	x?	-	-	-
ontwikkeling verblijfsrecreatie	x?	x?	x	x	-

De risico's zijn sterk afhankelijk van alternatieven die gekozen worden en van de concrete invulling van de afzonderlijke ontwikkelingsrichtingen. Het is daarom wenselijk om op basis van een concrete uitwerking van ontwikkelingen effecten nader te bepalen en te toetsen aan de Natuurbeschermingswet (Voortoets) en overige natuur- en regelgeving.

Literatuur

- Bügel Hajema 2009. Beheerplan Natura 2000-gebied Havelte-Oost. Concept. BügelHajema Adviseurs bv, Assen.
- Dobben, H. van & A. van Hinsberg (2008). Overzicht van kritische depositiewaardes voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000 gebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1654.
- Gies, T.J.A., J. Kros, J.C. Voogd & R. Smidt 2008. Effectiviteit ammoniakmaatregelen in en rondom de Natura 2000-gebieden in de provincie Overijssel. Alterra-rapport 1682, Wageningen.
- Hille Ris Lambers, I., F. Brekelmans, R. Lensink & G.F.J. Smit 2008. Bestaand gebruik van rijksinfrastructuur en Natura 2000-gebieden. Verkenning van effecten van rijkswegen, spoorwegen en rijkskanalen als gevolg van bestaand gebruik, beheer en onderhoud en autonome ontwikkeling. Rap-port 07-124 Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Hut, R.M.G. van der, Ch. de Jonge, R. Berkers & L. Davids 2009. Visitormanagementplan Weerribben – Wieden. Optimalisatie en zonerings van recreatie in Natura 2000-gebied. A&W-rapport 1146. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden/ Stichting Kenniscentrum Recreatie, Den Haag.
- Hut, R.M.G. van der, A. Brenninkmeijer & J. Schut 2009. Ecologische toetsing Nieuwveense Landen Meppel. A&W-rapport 1205. Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Hut, R.M.G. van der & N. Beemster 2010. Broedvogels en beheer in De Weerribben 1999-2007. Kritische factoren en herstelmaatregelen voor moerasvogels met instandhoudingsdoelen. A&W-rapport 1229. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Hut, R.M.G. van der, L. Bruinzeel & O. Stoker 2010. Voortoets Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Steenwijkerland. A&W-rapport 1568. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Hut, R.M.G. van der, A. Brenninkmeijer, E. de Vries & O. Stoker. 2011a. Natuurtoets Bestemmingsplan Zuidelijke kernen Steenwijkerland. A&W-rapport 1631. Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden.
- Hut, R.M.G. van der, A. Brenninkmeijer, E. de Vries & O. Stoker. 2011b. Natuurtoets Bestemmingsplan Noordelijke kernen Steenwijkerland. A&W-rapport 1630. Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden.
- Hut, R.M.G. van der 2013a. Voortoets Fietspad Roekebosch. A&W-rapport 1879/ Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden.
- Hut, R.M.G. van der 2013b. Passende beoordeling Bestemmingsplan Buitengebied en Bestemmingsplan Recreatieterreinen Steenwijkerland. Concept. A&W-rapport 1821 Altenburg & Wymenga bv. Feanwâlden.
- Ministerie van LNV 2004. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet. Den Haag.
- Provijn 2013. Notitie Reikwijdte en Detailniveau. PlanMER structuurvisie Meppel. Concept 28 januari 2013.
- Provincie Drenthe 2004. Provinciaal Omgevingsplan POP II. Provincie Drenthe, Assen.
- Provincie Drenthe 2013. Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2013. Provincie Drenthe, Assen.
- Provincie Overijssel 2009. Werkdocument Natura 2000 De Wieden & De Weerribben 2009-2015. Versie 12 augustus 2009. Zwolle.
- Velders, G.J.M., J.M.M. Aben, B.A. Jimmink, E. van der Swaluw & W.J. de Vries 2010. Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland. Rapportage 2011. RIVM Rapport 680362001/2011.
- Zegers H.J. 2010. Onderzoek stikstofdepositie Nieuwveense Landen. Grontmij, De Bilt.

Internetsites

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx

www.drenthe.info

www.gisopenbaaroverijssel.nl

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden

Essentietabel Natura 2000-gebied De Wieden

Kernopgaven													
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Meren en moerassen)	Behoud en herstel van samenhang tussen slaapplekken en foerageergebieden in het bijzonder voor graslandvogels en meervleermuizen (de belangrijkste kraamkamerfunctie en slaapfunctie van de meervleermuis ligt vooral in gebouwen buiten de Natura 2000 gebieden). Voor afgesloten zeearmen en randmeren behoud van de specifieke betekenis van de verschillende onderdelen voor habitattypen en vogels. Herstel van mozaïek van verlandingsstadia van open water tot moerasbos en herstel van gradient watertypen (inclusief brak) met name in het deellandschap Laagveen.											
4.08	Evenwichtig systeem	Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwaliteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kwanswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruident H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149 en insecten, zoals gevleete witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.											
4.09	Compleetheid in ruimte en tijd	Alle successiestadia laagveenverlandingsstadia in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (trilvenen en veenmosrietlanden) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvlieders H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (laagveenengebied) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen H91D0, in samenstelling met gemeenschappen van open water.											
4.11	Plas-dras situaties	Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kempfaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.											
4.12	Overjarig riet	Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging door rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.											
4.15	Vochtige graslanden	Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B, met name kievitsbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kempfaan A151 en watersnip A153.											
4.16	Rui- en rustplaatsen	Voldoende ruiplaatsen en rustgebieden voor watervogels zoals fuut A005, ganzen, slobeend A056 en kuifeend A061.											
Instandhoudingsdoelstellingen													
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven					
Habitattypen													
H3140	Kranswierwateren	--	>	>				4.08, A, W					
H3150	Meren met krabbenscheer	-	>	>				4.08, A, W					
H4010B	Vochtige heiden (laagveenengebied)	-	>	=				4.09, A, W					
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>				4.09, A, W	4.15, W				
H6430A	Ruigten en zomen (moeraspirea)	+	=	=									
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	=				4.09, A, W					
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	=	=				4.09, A, W					
H7210	*Galigaanmoerassen	-	>	>				4.09, A, W					
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>				4.09, A, W					
Habitatsoorten													
H1042	Gevleete witsnuitlibel	--	>	>	>			4.08, A, W					
H1060	Grote vuurvlieders	--	>	>	>			4.09, A, W					
H1082	Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>			4.08, A, W					
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=			4.08, A, W					
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=			4.08, A, W					
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=			4.08, A, W					
H1163	Rivieronderpad	-	=	=	=			4.08, A, W					
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=								

Essentietabel Natura 2000-gebied Olde maten & Veerslootlanden

Kernopgaven	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Meren en moerassen)	Behoud en herstel van samenhang tussen slaappleatsen en foerageergebieden in het bijzonder voor grasetende watervogels en meervleermuizen (de belangrijkste kraamkamerfunctie en slaapfunctie van de meervleermuis ligt vooral in gebouwen buiten de Natura 2000 gebieden). Voor afgesloten zeearmen en randmeren behoud van de specifieke betekenis van de verschillende onderdelen voor habitattypen en vogels. Herstel van mozaïek van verlandingsstadia van open water tot moerasbos en herstel van gradiënt watertypen (inclusief brak) met name in het deellandschappen Laagveen.									
4.08	Evenwichtig systeem	Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwaliteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kwanswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149 en insecten, zoals gevleete witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.									
4.15	Vochtige graslanden	Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart) H6510_B, met name Kievitsbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kempfaan A151 en watersnip A153.									
Instandhoudingsdoelstellingen											
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven			
Habitattypen											
H3150	Meren met krabbenscheer	-	=	=					4.08	W	
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>					4.15, 4	W	
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>							
Habitatsoorten											
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=				4.08	W	
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=				4.08	W	
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=				4.08	W	
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=				4.08	W	
Legenda											
W	Kernopgave met wateropgave										
A	Sense of urgency: beheeropgave										
B	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities										
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)										
=	Behoudsdoelstelling										
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling										
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering										

Essentietabel Natura 2000-gebied Havelte-Oost

NB: het complementaire doel voor de Tapuit is vervallen

Essentietabel Natura 2000-gebied 029. Havelte-Oost									
Kernopgaven									
6.05	Natte heiden	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.							
6.06	Schrale graslanden	Kwaliteitsverbetering en (indien mogelijk) oppervlakte uitbreiding heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 in kansrijke situaties (op schrale leemhoudende zandgronden).							
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihal A233 en tapuit A277.							
Instandhoudingsdoelstellingen									
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	=	>				6.08	
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=				6.08	
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>				6.08	
H3160	Zure vennen	-	=	>					
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>				6.05,W	
H4030	Droge heiden	--	=	>				6.08	
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>				6.06,△,W	
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	=	>				6.05,W	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=				6.05,W	
H9190	Oude eikenbossen	-	=	>					
Habitatsoorten									
H1166	Kamsalamander	-	>	>	>				
Broedvogels									
A277	Tapuit	--	=	=			10	6.08	
deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer									
Legenda									
W	Kernopgave met wateropgave								
🚨	Sense of urgency; beheeropgave								
🚧	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities								
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)								
=	Behoudsdoelstelling								
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling								
>(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering								

Bijlage 2 Natuurwetgeving

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden zijn vastgesteld op basis van de aangewezen Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij het bevoegd gezag vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen wegens bijzondere habitattypen en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitattypen waarvoor een gebied is aangewezen, worden de 'kwalificerende waarden' genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit wordt opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan.

Beschermde Natuurmonumenten

Onder de huidige Natuurbeschermingswet is het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermde Natuurmonumenten vervallen. Beide vallen onder de noemer Beschermde Natuurmonumenten. Als Beschermde Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermde Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

Externe werking

De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Locale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, zoals hydrologische effecten (bijvoorbeeld als gevolg van grote grondwateronttrekkingen) en een toename van vliegverkeer. Verstoring treedt ook op wanneer kwalificerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied gebruik maken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen minder mogelijk wordt. De bescherming van Natura 2000-gebieden is dus ook buiten de gebiedsgrenzen van kracht. Dit wordt aangeduid met de term externe werking.

Toetsing volgens de Natuurbeschermingswet

Als er nieuwe activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de

instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden hebben. Deze oriëntatie is de Voortoets. Er zijn drie uitkomsten daarvan mogelijk (ministerie van LNV 2005):

- 1 Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- 2 Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd die vergezeld moet gaan van de zogenoemde Verslechtings- en verstoringstoets.
- 3 Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd die vergezeld moet gaan van een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde 'ADC-criteria'. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven (A) voor het plan zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang (D) met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden (C) is gerealiseerd.

Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is de bescherming geregeld van soorten die in die wet zijn genoemd. Deze soorten zijn ingedeeld in beschermingscategorieën (Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten). Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een gewijzigde aanpak betreffende de beoordeling van ontheffingsaanvragen.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning, bijvoorbeeld om verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren vastgelegd. Er zijn vier beschermingscategorieën, namelijk voor de soorten in tabel 1, 2 en 3 en de vogels. De indeling van de soorten is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van soorten in Nederland, waarbij ook de aangewezen onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermings-categorieën en de beoordeling voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling:

Licht beschermde soorten van tabel 1. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.
Middelwaar beschermde soorten van tabel 2. Dit zijn soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een door LNV goedgekeurde gedragscode.

Zwaar beschermde soorten van tabel 3. Bij verstoring daarvan kan een ontheffing nodig zijn.
Vogels.

Een ontheffing is een toestemming om in een bepaald geval af te kunnen wijken van een of meer verbodsbepalingen, zoals deze zijn vastgelegd in de artikelen 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1

Deze tabel bevat licht beschermde, algemeen voorkomende planten- en diersoorten, zoals Zwanenbloem, Bruine kikker, Bosmuis, Bunzing en Egel. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Bij ruimtelijke ontwikkeling hoeft voor de verstoring van deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Uiteraard geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Tabel 2

De tweede categorie betreft middelwaar beschermde soorten. Hieronder is beschreven hoe met verstoring van deze soorten moet worden omgegaan bij gebruik van een gedragscode en zonder het gebruik daarvan.

Wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een gedragscode, hoeft voor de verstoring van soorten van tabel 2 geen ontheffing te worden aangevraagd. De gedragscode vermeldt hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen kan worden voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet goedgekeurd zijn door LNV en van toepassing zijn op de beoogde activiteit. Op de site van LNV zijn alle goedgekeurde gedragscodes beschikbaar die door verscheidene brancheorganisaties zijn opgesteld. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er geen gedragscode wordt gebruikt bij de uitvoering van de beoogde werkzaamheden, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden

(omgevingscheck). Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is. De aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?

Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 2. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Tabel 3.

Dit betreft zwaar beschermde soorten. Deze tabel bevat de soorten die zijn vermeld in Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en de soorten die zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Wanneer ten aanzien van een of meer soorten uit Bijlage 1 of Bijlage IV verbodsbepalingen worden overtreden door een ruimtelijke ontwikkeling, kan een ontheffingsaanvraag nodig zijn, die wordt getoetst aan de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?

Voor een ontheffing moet aan alle criteria zijn voldaan.

Voor de Bijlage 1-soorten van tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van de belangen die in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten zijn genoemd. Bij een ruimtelijke ingreep kan het om de volgende belangen gaan:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Voor de Bijlage IV-soorten van tabel 3 geldt dat er alleen vrijstelling mogelijk is op grond van de wettelijke belangen die in de Habitatrichtlijn zijn genoemd. Deze zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 3. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of

compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Vogels

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van veel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. Het is voor de wet van belang of broedgevallen aanwezig zijn die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord. De meeste soorten zijn elk broedseizoen in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor versturende werkzaamheden buiten de broedperiode is dus geen ontheffing nodig. Er is evenmin ontheffing nodig voor het nemen van maatregelen vooraf aan de broedperiode, die de vestiging van vogels voorkomen. Ontstaan er binnen of nabij het plangebied toch nesten die kunnen worden verstoord, dan dienen de werkzaamheden te worden gestaakt tot na de broedperiode.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Er is in augustus 2009 door LNV een indicatieve lijst gepubliceerd van jaarrond beschermde vogelnesten, waarin vijf categorieën zijn te onderscheiden. Daarin zijn bijvoorbeeld Gierzwaluw, Kerkuil, Ransuil, Roek en Sperwer opgenomen. Eén van de categorieën betreft soorten die geen jaarrond beschermde verblijfplaats hebben, maar wel vaak terugkeren naar de locatie waar zij het vorige jaar gebroed hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor zwaluw- en spechtsoorten.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de vogelsoorten op bovengenoemde lijst wordt gegarandeerd, hoeft er bij een verstoring geen ontheffing te worden aangevraagd. Dat betekent vrijwel altijd dat er een omgevingscheck van belang is om te kunnen bepalen of nabij het plangebied voldoende leefruimte beschikbaar is. Een deskundige bepaalt dan of er voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving. Is dit niet het geval, dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden geboden. Is dat ook niet mogelijk, dan moet ontheffing worden aangevraagd.

Voor vogels geldt dat alleen ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van LNV van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en

faunawet. Op 26 augustus 2009 zijn wijzigingen uitgevoerd in de soortenlijsten van de Rode Lijst.

Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Deze lijst van de Dienst Regelingen betreft de vogelsoorten waarvan de nesten het jaarrond beschermd zijn; deze is vanaf 26 augustus 2009 van toepassing (Ministerie van LNV 2009). De vogelsoorten maken gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keren jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In de oorspronkelijke lijst van LNV is abusievelijk de Huismus weggefallen. Deze is door ons in onderstaande lijst toegevoegd.

Jaarrond beschermde vogelsoort	Aantal broedparen (SOVON 2002)	Koloniebroeder	Aanwezig in bebouwde kom	Aanwezig in (beschermde) natuurgebieden	Categorie vaste nesten*
Boomvalk	750-1.000	Nee	Nee	Ja	4
Buizerd	8.000-10.000	Nee	Nee	Ja	4
Gierzwaluw	30.000-60.000	Nee	Ja	Nee	2
Grote gele kwikstaart	240-300	Nee	Nee	Ja	3
Havik	2.000	Nee	Nee	Ja	4
Huismus	500.000-1.000.000	Ja	Ja	Nee	2
Kerkuil	1.750	Nee	Ja	Nee	3
Oehoe	3	Nee	Nee	Ja	3
Ooievaar	400	Nee	Ja	Nee	3
Ransuil	5.000	Nee	Nee	Ja	4
Roek	60.000-65.000	Ja	Ja	Nee	2
Slechtvalk	8-10	Nee	Ja	Ja	3
Sperwer	4.500	Nee	Nee	Ja	4
Steenuil	6.000	Nee	Ja	Nee	1
Wespendief	700	Nee	Nee	Ja	4
Zwarte wouw	0-1	Nee	Nee	Ja	4

* Er zijn vier categorieën van nesten die het hele jaar door beschermd zijn:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

An aerial photograph of a town, likely Feanwâlden, showing a dense residential area with many houses, a winding river, and surrounding green fields. The town is situated in a valley, with the river flowing through it. The surrounding area consists of large, flat green fields, some of which are divided into smaller plots. The overall scene is a mix of urban development and natural landscape.

Bezoekadres

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres

Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl

